

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

Αξιολόγηση του Εκπαιδευτικού Έργου στην Ειδική Αγωγή και Εκπαίδευση

Διαδικασία Αυτοαξιολόγησης
στη Σχολική Μονάδα

Διαδικασίες και Εργαλεία
Εφαρμογής Πρώτου Σταδίου

Σεπτέμβριος 2011

ΚΕΝΤΡΟ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ
ΕΡΕΥΝΑΣ

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
Συγχρηματοδότηση Ελλάδας και Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη

Ο παρών τόμος αποτελεί μέρος του εκπαιδευτικού υλικού για την Ειδική Αγωγή που παρήχθη στο πλαίσιο του πιλοτικού προγράμματος «Αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου-Διαδικασία Αυτοαξιολόγησης» με φορέα υλοποίησης το Κέντρο Εκπαιδευτικής Έρευνας.

Η συγγραφή του παρόντος τόμου πραγματοποιήθηκε από τα μέλη της Επιστημονικής Επιτροπής και της Ομάδας έργου του πιλοτικού προγράμματος και ολοκληρώθηκε τον Σεπτέμβριο του 2011.

Επιστημονική Επιτροπή

Κωνσταντίνος Λάμνιαν, καθηγητής Πανεπιστημίου Θεσσαλίας, επιστημονικός υπεύθυνος του έργου

Γεώργιος Πασιάς, επίκουρος καθηγητής ΕΚΠΑ, αναπληρωτής επιστημονικός υπεύθυνος του έργου

Δημήτριος Ματθαίου, καθηγητής ΕΚΠΑ, μέλος

Κωνσταντίνος Δημόπουλος, αναπληρωτής καθηγητής Πανεπιστημίου Πελοποννήσου, μέλος

Κωνσταντίνος Παπαχρήστος, Σχολικός Σύμβουλος Π.Ε., Διευθυντής σπουδών Π.Ε. του ΥΠΔΒΜΘ, μέλος

Στυλιανός Μερκούρης, Σχολικός Σύμβουλος Δ.Ε., Διευθυντής σπουδών Δ.Ε. του ΥΠΔΒΜΘ, μέλος

Ομάδα Έργου

Γιαννικόπουλος Γεώργιος ΠΕ02, Ζώτος Ιωάννης ΠΕ03, Κότσιρα Αναστασία ΠΕ70, Κωστοπούλου Χαρά ΠΕ19, Μητσάκη Ευαγγελία ΠΕ09, Νίκα Μαρία ΠΕ06, Οικονόμου Ασπασία ΠΕ13, Παπαστάμου Ιωάννα ΠΕ09, Ρουσάκης Ιωάννης ΠΕ70, Στελλάκου Βάσω ΠΕ12, Στεφάτου Ήρα ΠΕ20, Ταμπάκη Σμαρώ ΠΕ02, Τρίγκα Δήμητρα ΠΕ70, Φαντάκη Γεωργία ΠΕ04.

Το πιλοτικό πρόγραμμα χρηματοδοτήθηκε από το ΕΠ «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» (2007-2013)

Πράξη : «Αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου-Διαδικασία Αυτοαξιολόγησης» (MIS : 295381) («Αξονες Προτεραιότητας 1,2,3 – Οριζόντια Πράξη»)

Περιεχόμενα

ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	Σφάλμα! Δεν έχει οριστεί σελιδοδείκτης.
I. ΒΑΣΙΚΕΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΥ ΣΤΑΔΙΟΥ ΤΗΣ ΑΕΕ.....	6
1. Γενική εκτίμηση της εικόνας του σχολείου	6
2. Συστηματική διερεύνηση επιλεγμένων δεικτών του εκπαιδευτικού έργου στο σχολείο.....	8
3. Ολοκλήρωση του πρώτου σταδίου της ΑΕΕ	11
II. ΕΝΑ ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟ ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΤΩΝ ΔΕΙΚΤΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΤΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΤΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΕΡΓΟΥ ΣΤΗ ΣΜΕΑΕ	Σφάλμα! Δεν έχει οριστεί σελιδοδείκτης.
III. ΘΕΜΑΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΤΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΕΡΓΟΥ ΣΤΗΝ ΕΙΔΙΚΗ ΑΓΩΓΗ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ.Σφάλμα! Δεν έχει οριστεί σελιδοδείκτης.	
IV. ΕΡΓΑΛΕΙΑ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗΣ ΤΩΝ ΔΕΙΚΤΩΝ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΤΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΕΡΓΟΥ ΣΤΗ ΣΜΕΑΕ ...	Σφάλμα! Δεν έχει οριστεί σελιδοδείκτης.
Πεδίο 1ο: Μέσα – Πόροι – Ανθρώπινο Δυναμικό	Σφάλμα! Δεν έχει οριστεί σελιδοδείκτης.
Πεδίο 2ο: Οργάνωση και Διοίκηση του Σχολείου.....	Σφάλμα! Δεν έχει οριστεί σελιδοδείκτης.
Πεδίο 3ο: Κλίμα και Σχέσεις στο Σχολείο.....	Σφάλμα! Δεν έχει οριστεί σελιδοδείκτης.
Πεδίο 4ο: Εκπαιδευτικές Διαδικασίες..	Σφάλμα! Δεν έχει οριστεί σελιδοδείκτης.
Πεδίο 5ο: Εκπαιδευτικά Αποτελέσματα	Σφάλμα! Δεν έχει οριστεί σελιδοδείκτης.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Κατά τη διάρκεια του **πρώτου σταδίου της ΑΕΕ (πρώτο τετράμηνο)**, οι Σχολικές Μονάδες Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης (**ΣΜΕΑΕ**) καλούνται **να αποτιμήσουν το εκπαιδευτικό έργο** που παρέχουν, απαντώντας στο ερώτημα: «ποια είναι η ποιότητα του εκπαιδευτικού έργου στο σχολείο μας σήμερα». Για την ανάπτυξη του σταδίου αυτού προτείνονται δύο διακριτές μεταξύ τους διαδικασίες:

1. **Η γενική εκτίμηση της εικόνας του σχολείου.**
2. **Η συστηματική διερεύνηση επιλεγμένων δεικτών**, η οποία αποτελεί και την πρώτη **συστηματική αξιολόγηση** του εκπαιδευτικού έργου της Σχολικής μονάδας.

Η πρώτη διαδικασία πραγματοποιείται **όλες ανεξαιρέτως τις Σχολικές Μονάδες Ειδικής Αγωγής & Εκπαίδευσης (ΣΜΕΑΕ) της Πρωτοβάθμιας, της Δευτεροβάθμιας και της Δευτεροβάθμιας Επαγγελματικής Εκπαίδευσης που συμμετέχουν στο πρόγραμμα**, ενώ **η δεύτερη μόνο από 3/θέσιες και άνω Σχολικές Μονάδες Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης**. Κάθε μια από τις δύο διαδικασίες έχει το δικό της ειδικό βάρος στην αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου, αλλά και ιδιαίτερο σκοπό, περιεχόμενο και μεθόδους εργασίας. Οι εκπαιδευτικοί θα πρέπει να δώσουν ιδιαίτερη προσοχή σε ζητήματα, όπως η εστίαση του ενδιαφέροντος και η κατανομή του χρόνου, ώστε να μην αποβεί η μία διαδικασία σε βάρος της άλλης.

Το υλικό που περιέχεται στον παρόντα τόμο διαμορφώθηκε, με σκοπό να βοηθήσει τους εκπαιδευτικούς στην εφαρμογή του πρώτου σταδίου της ΑΕΕ στις ΣΜΕΑΕ. Στο υλικό περιλαμβάνονται τα ακόλουθα:

- α. Οι βασικές διαδικασίες που θα αναπτύξουν οι εκπαιδευτικοί κατά την υλοποίηση του πρώτου σταδίου της ΑΕΕ (Σεπτ. 2010 – Ιαν. 2011).
- β. Το μεθοδολογικό πλαίσιο για τη διερεύνηση των δεικτών ποιότητας του εκπαιδευτικού έργου στο σχολείο.
- γ. Το θεματικό πλαίσιο της αξιολόγησης του εκπαιδευτικού έργου στην Ειδική Αγωγή και Εκπαίδευση.
- δ. Τα εργαλεία για τη διερεύνηση των δεικτών ποιότητας στα σχολεία Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης.

Το υλικό και τα εργαλεία διερεύνησης (ενδεικτικές φόρμες και ερωτηματολόγια), που περιλαμβάνονται στο μέρος IV του παρόντος τόμου καλύπτουν το σύνολο των πεδίων και των δεικτών ποιότητας του εκπαιδευτικού έργου. Το υλικό μπορεί να αξιοποιηθεί και κατά τις δύο διαδικασίες, της γενικής εκτίμησης της εικόνας του σχολείου και της συστηματικής διερεύνησης των επιλεγμένων δεικτών. Ωστόσο, η χρήση του υλικού αυτού αφορά κυρίως στην υποστήριξη της συστηματικής διερεύνησης. **Από το υλικό αυτό κάθε Σχολική Μονάδα θα επιλέγει τις φόρμες και τα ερωτηματολόγια του ενός, των δύο ή τριών δεικτών που θεωρεί ότι στον πρώτο αυτό κύκλο αξιολόγησης θα πρέπει να**

διερευνηθούν συστηματικότερα. Επιπλέον, κάθε Σχολική Μονάδα, ανάλογα με τις ιδιαιτερότητές της, μπορεί να προτείνει και άλλα πεδία ή δείκτες και, σε συνεργασία με την επιστημονική επιτροπή, να διαμορφώνει νέες φόρμες και νέα ερωτηματολόγια.

I. ΒΑΣΙΚΕΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΥ ΣΤΑΔΙΟΥ ΤΗΣ ΑΕΕ ΣΤΙΣ ΣΜΕΑΕ

1. Γενική εκτίμηση της εικόνας του σχολείου

Η διαδικασία αναπτύσσεται στην αρχή του πρώτου τετραμήνου και αφορά τη διατύπωση μιας **πρώτης εκτίμησης** για την οργάνωση και τη λειτουργία του σχολείου **στο σύνολο πεδίων και των δεικτών που συνθέτουν την ποιότητα του εκπαιδευτικού έργου**. Με τη διαδικασία αυτή, οι **Σχολικές Μονάδες Ειδικής Αγωγής & Εκπαίδευσης** επισημαίνουν τις αδυναμίες και τα αξιόλογα επιτεύγματα του σχολείου, δίνοντας τη δυνατότητα στα μέλη της σχολικής κοινότητας να αποκτήσουν μια συνολική εικόνα της κατάστασης του σχολείου και **να αναδείξουν τις περιοχές που κατά προτεραιότητα πρέπει να διερευνηθούν συστηματικότερα**.

Η γενική αυτή εκτίμηση επαναλαμβάνεται σε επόμενο κύκλο αυτοαξιολόγησης **μόνον, όταν η ολομέλεια κρίνει ότι έχει λόγους να επανεκτιμήσει την κατάσταση**.

1. 1 Ποιοι συμμετέχουν στη διαδικασία και πώς αυτή εκτυλίσσεται

Ανάλογα με τον αριθμό των μελών του Συλλόγου Διδασκόντων, η διαδικασία της γενικής εκτίμησης αναπτύσσεται με την εργασία των συμμετεχόντων **στην ολομέλεια ή και σε επιμέρους ομάδες εργασίας**.

Στη διαδικασία συμμετέχει το σύνολο του προσωπικού της Σχολικής Μονάδας, οι Εκπαιδευτικοί, το Ειδικό Εκπαιδευτικό Προσωπικό (ΕΕΠ), το Ειδικό Βοηθητικό Προσωπικό (ΕΒΠ), εκπρόσωποι των γονέων και εκπρόσωποι των μαθητών, οι οποίοι επιλέγονται από τα αντίστοιχα συλλογικά τους όργανα με κριτήριο το ενδιαφέρον, την ικανότητα και τη δέσμευσή τους για ουσιαστική συμμετοχή στη διαδικασία προσέγγισης μιας σειράς θεμάτων. Ωστόσο, η τελική απόφαση για τη συμμετοχή των μαθητών και των γονέων εξαρτάται από το Σύλλογο Διδασκόντων. Συνιστάται όμως η εμπλοκή τους στη διαδικασία, προκειμένου η εκτίμηση για την εικόνα του σχολείου που θα προκύψει να είναι συνθετότερη και εγκυρότερη.

Σε κάθε ομάδα εργασίας μπορεί να συμμετέχει και εκπρόσωπος των γονέων και των μαθητών. Αν αυτό δεν είναι δυνατόν, συμμετέχει εκπρόσωπος, είτε των γονέων, είτε των μαθητών.

Στις εργασίες της ολομέλειας και κάθε ομάδας χωριστά ένα μέλος επιλέγεται και αναλαμβάνει το ρόλο του συντονιστή και κάποιο άλλο μέλος αναλαμβάνει το έργο της τήρησης των πρακτικών. Προτείνεται η συστηματική καταγραφή των σημαντικών εργασιών της ομάδας και η χρήση ημερολογίου.

Στην αρχή της σχολικής χρονιάς, ο Σύλλογος Διδασκόντων αποφασίζει:

- ποιοι θα συμμετάσχουν στη διαδικασία,

- το γενικότερο τρόπο εργασίας, όπως το χωρισμό των συμμετεχόντων σε επιμέρους ομάδες και τη σύνθεση των ομάδων,
- τα άτομα που ορίζονται ως συντονιστές και πρακτικογράφοι, και
- το χρονοδιάγραμμα για την ολοκλήρωση της διαδικασίας αυτής.

Σχετικά με τη διαβούλευση για τη γενική εκτίμηση της εικόνας του σχολείου προτείνεται η ακόλουθη διαδικασία:

Η διαβούλευση βασίζεται στην **οργανωμένη συζήτηση** των συμμετεχόντων σχετικά με το παρεχόμενο εκπαιδευτικό έργο στο σχολείο. Κάθε συμμετέχων εκτιμά **προσωπικά** την κατάσταση του σχολείου στους επιμέρους δείκτες ποιότητας και **καταθέτει την άποψή του αιτιολογημένη**. Τα μέλη κάθε ομάδας συνέρχονται σε συνεδρίες (μία ή δύο το πολύ συνεδρίες) και παραθέτουν τις απόψεις τους για την κατάσταση και τη λειτουργία του σχολείου σε κάθε έναν από τους δείκτες του εκπαιδευτικού έργου. Μέσα από το διάλογο και τη διαπραγμάτευση όλων των θέσεων και των απόψεων που διατυπώνονται, τα μέλη της ομάδας επιχειρούν να καταλήξουν σε ένα αποτέλεσμα για κάθε δείκτη ποιότητας που θα έχει την αποδοχή όλων των συμμετεχόντων. Για τη διαμόρφωση της κοινώς αποδεκτής θέσης για την εικόνα του σχολείου είναι σημαντικό να εκτιμηθούν από τους συμμετέχοντες τα στοιχεία που είναι άμεσα διαθέσιμα στη Σχολική Μονάδα (από το αρχείο της, από στατιστικά δεδομένα κ.λπ.), σχετικά με την κατάσταση και τη λειτουργία της. Η αξία της διαδικασίας έγκειται στην ποιότητα του διαλόγου, στην παρουσίαση και την αξιοποίηση των διαθέσιμων στοιχείων καθώς και στη χρήση των τεκμηριωμένων επιχειρημάτων.

Η εργασία συμπληρώνεται με την καταγραφή της κοινώς αποδεκτής θέσης της ομάδας σχετικά με τη γενική εικόνα του σχολείου σε κάθε δείκτη αξιολόγησης του εκπαιδευτικού έργου, καθώς και με την **ανάδειξη των δεικτών που θεωρούνται περισσότερο επιτυχείς ή προβληματικοί για το σχολείο**. Ταυτόχρονα, **ορίζονται και οι δείκτες για τους οποίους κρίνεται απαραίτητη συστηματικότερη διερεύνηση**.

Σε συνάντηση της ολομέλειας, παρουσιάζονται και συζητούνται τα αποτελέσματα, στα οποία κατέληξαν οι ομάδες εργασίας. **Γίνεται σύνθεση συμπερασμάτων** και η Σχολική Μονάδα διαμορφώνει και καταγράφει μια ενιαία θέση για τη γενική εικόνα του σχολείου, **επισημαίνοντας ιδιαίτερα τα σημεία υπεροχής και τις αδυναμίες του**. Στην περίπτωση που δεν επιτευχθεί συναίνεση για την κατάσταση του σχολείου ως προς κάποιον δείκτη, καταγράφονται τα δύο 'πλειοψηφικά' αποτελέσματα στο πλαίσιο της ομάδας.

Η διαδικασία ολοκληρώνεται με τη **σύνταξη της έκθεσης της γενικής εκτίμησης**, στην οποία περιλαμβάνονται, μεταξύ άλλων, η καταγραφή της διαδικασίας που ακολουθήθηκε, οι αιτιολογημένες τελικές θέσεις με έμφαση στα σημεία υπεροχής και στις αδυναμίες του σχολείου, καθώς και οι δείκτες που επιλέχθηκαν για συστηματικότερη διερεύνηση. Σχέδιο σύνταξης της έκθεσης για την γενική εκτίμηση της εικόνας του σχολείου περιλαμβάνεται στον τρίτο τόμο της ΑΕΕ (μέρος Ι).

Εκτιμάται ότι με συντονισμένες συζητήσεις των συμμετεχόντων και προετοιμασμένες εισηγήσεις των ομάδων, η ολοκλήρωση της διαδικασίας δεν απαιτεί περισσότερες από 2-4 συνεδριάσεις.

1.2. Πώς αποτυπώνονται τα αποτελέσματα της συζήτησης

Τα αποτελέσματα της συζήτησης για την εικόνα του σχολείου αποτυπώνονται περιγραφικά με τη μορφή αιτιολογημένης αξιολογικής κρίσης και ποσοτικά με τη χρήση τετραβάθμιας αριθμητικής κλίμακας (1-4) για κάθε περιοχή του εκπαιδευτικού έργου, όπου:

4 = πολύ καλή (εικόνα χωρίς προβλήματα),

3 = καλή (τα θετικά στοιχεία περισσότερα από τα αρνητικά),

2 = μέτρια (τα προβλήματα είναι περισσότερα από τα θετικά στοιχεία),

1 = προβληματική (αρκετά σοβαρά προβλήματα).

Στην περίπτωση που δεν επιτευχθεί συναίνεση για τον όποιο δείκτη:

α) σε επίπεδο ομάδας, καταγράφονται τα δύο «πλειοψηφικά» αποτελέσματα.

β) στην ολομέλεια, υιοθετείται και καταγράφεται η γνώμη της αυξημένης πλειοψηφίας, δηλαδή των δύο τρίτων της ολομέλειας.

2. Συστηματική διερεύνηση επιλεγμένων δεικτών του εκπαιδευτικού έργου στο σχολείο

Στις 3/θέσιες και άνω Σχολικές Μονάδες Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης η γενική εκτίμηση της εικόνας του σχολείου συμπληρώνεται από τη διαδικασία **της συστηματικής αποτίμησης ενός, δύο ή τριών δεικτών του εκπαιδευτικού έργου**, οι οποίοι είτε επιλέχθηκαν κατά τη διαδικασία της γενικής εκτίμησης είτε προκύπτουν από περιφερειακές ή εθνικές προτεραιότητες. Με απόφαση της ολομέλειας **δημιουργούνται ομάδες εργασίας, οι οποίες προχωρούν σε μια ενδελεχέστερη και σε βάθος διερεύνηση των επιλεγμένων δεικτών, ανάλογα με τον αριθμό των μελών της και τις δυνατότητες του σχολείου**. Στόχος είναι να αποκτήσει το σχολείο εγκυρότερη γνώση της κατάστασης που βρίσκεται προκειμένου να επιλέξει τα κατάλληλα σχέδια δράσης που θα συμβάλουν στη βελτίωση της ποιότητας του εκπαιδευτικού έργου.

Οι δείκτες που διερευνώνται συστηματικά επαναεπιλέγονται μόνο, όταν η ολομέλεια έχει σοβαρούς λόγους να το κάνει, ωστόσο όχι πριν ολοκληρωθεί ένας επιπλέον κύκλος αξιολόγησης.

Στον αριθμό των δεικτών που επιλέγονται για συστηματική διερεύνηση συνήθως δεν περιλαμβάνονται δείκτες όπως «Υλικοτεχνική υποδομή», «Οικονομικοί πόροι», «Διδακτικό προσωπικό του σχολείου» κτλ., για τους οποίους συγκεντρώνονται εύκολα στοιχεία από το αρχείο του σχολείου (επιπλέον, πολλά από τα στοιχεία αυτά δεν αλλάζουν κάθε χρονιά, όπως για παράδειγμα ο αριθμός των αιθουσών διδασκαλίας).

Αντίθετα, δείκτες όπως «Ανάπτυξη και εφαρμογή διδακτικών πρακτικών», «Ανάπτυξη και εφαρμογή παιδαγωγικών πρακτικών και πρακτικών αξιολόγησης», «Σχέσεις εκπαιδευτικών-μαθητών» κτλ. απαιτούν συνθετότερη διερεύνηση (π.χ. κατασκευή εργαλείων, συλλογή δεδομένων κτλ.).

Γονείς και μαθητές, ύστερα από απόφαση του Συλλόγου Διδασκόντων και ανάλογα με τη φύση της υπό διερεύνηση περιοχής, μπορεί να αξιοποιούνται είτε ως συνεργάτες είτε ως πηγές άντλησης πληροφοριών.

Όταν αποκτηθούν εμπειρίες και κατακτηθούν αυτοματισμοί στις διαδικασίες, η Σχολική Μονάδα μπορεί να συνεχίζει παράλληλα τη συστηματική διερεύνηση και άλλων δεικτών στο 2ο, 3ο ή 4ο τετράμηνο.

Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζει το μέρος της διαδικασίας που αφορά στην επιλογή των μεθόδων και των εργαλείων διερεύνησης (διατύπωση ερωτημάτων, καταγραφή δεδομένων, σύνταξη ερωτηματολογίων, σχέδια συνεντεύξεων, μορφές παρατήρησης) που θα χρησιμοποιήσουν οι εκπαιδευτικοί. Το υλικό για τη διερεύνηση των επιμέρους δεικτών παρατίθεται αναλυτικά στον παρόντα τόμο (μέρος IV «Εργαλεία Διερεύνησης»). Σημειώνουμε ότι σε κάθε διετή κύκλο αξιολόγησης θα επιλέγονται και διαφορετικοί δείκτες για συστηματικότερη διερεύνηση.

2.1. Ανάπτυξη της διαδικασίας στην ολομέλεια

Η ολομέλεια επιλέγει κατά προτεραιότητα τους δείκτες που κρίνει ότι χρήζουν συστηματικής διερεύνησης και για κάθε δείκτη ποιότητας που θα διερευνηθεί διαμορφώνει συγκεκριμένο σχέδιο αξιολόγησής του.

Ειδικότερα:

- Επισημαίνει τις πτυχές του δείκτη που θα διερευνηθούν **θέτοντας τα ερευνητικά ερωτήματα**.
- **Ορίζει τα κριτήρια** που θεωρεί ότι προσδιορίζουν την ποιότητα του δείκτη. Τα **κριτήρια** αυτά θα χρησιμοποιηθούν για **σύγκριση** με τα αποτελέσματα που θα προκύψουν από τη συστηματική αξιολόγηση και για την εξαγωγή συμπερασμάτων.
- Αποφασίζει ποιες είναι οι **καταλληλότερες πηγές** για την άντληση των πληροφοριών (π.χ. θα είναι οι γονείς ή/και οι μαθητές;).
- **Ορίζει τις τεχνικές** που προσφέρονται περισσότερο **για τη συλλογή των πληροφοριών** (π.χ. συζητήσεις στην ολομέλεια, ερωτηματολόγια, παρατήρηση, εξέταση εργασιών των μαθητών, ανάλυση εγγράφων κτλ.).
- Αξιοποιεί, όπου είναι δυνατόν, πληροφορίες που είναι ήδη διαθέσιμες στο σχολείο.
- Κατανέμει συγκεκριμένες δραστηριότητες σε ομάδες και μέλη.
- Ορίζει το χρονοδιάγραμμα ολοκλήρωσης της διερεύνησης του δείκτη.

2.2. Δράσεις των ομάδων εργασίας κατά τη διαδικασία της συστηματικής διερεύνησης

Τα μέλη της κάθε ομάδας, για τη διερεύνηση ενός δείκτη:

- Κατασκευάζουν, όπου αυτό απαιτείται και με βάση ενδεικτικά υποδείγματα, τα κατάλληλα εργαλεία για την άντληση των πληροφοριών (ερωτηματολόγιο, σχέδιο συνέντευξης, σχέδιο παρατήρησης, κτλ.).
- Προχωρούν στη συλλογή και την ανάλυση των δεδομένων.
- Καταγράφουν τη διαδικασία και τα αποτελέσματα που προέκυψαν, προχωρώντας σε μια πρώτη ερμηνεία των αποτελεσμάτων.
- Καταλήγουν σε συμπεράσματα για την περιοχή που διερευνήθηκε και καθορίζουν συγκεκριμένες προτεραιότητες για δράση.
- Μεταφέρουν τα συμπεράσματά τους στην ολομέλεια.

2.3. Ολοκλήρωση της διαδικασίας-τελική απόφαση της ολομέλειας

Στην περίπτωση της παράλληλης διερεύνησης περισσότερων δεικτών, παρουσιάζονται στην ολομέλεια τα συμπεράσματα από τη διερεύνηση της κάθε περιοχής και οι προτεραιότητες για δράση που αποφασίστηκαν στις επιμέρους ομάδες και συντίθεται η τελική θέση του σχολείου ως προς τις περιοχές που διερευνήθηκαν (συμπεράσματα, προτεραιότητες για δράση). Ειδικότερα, η ολομέλεια:

- Ακούει την εισήγηση της ομάδας και μελετά τα δεδομένα λαμβάνοντας υπόψη τις ερμηνείες της ομάδας.
- Συνθέτει τις ερμηνείες, αξιολογώντας τις τεχνικές που εφαρμόστηκαν και τις πηγές από τις οποίες αντλήθηκαν τα δεδομένα.
- Σε περίπτωση διαφωνιών, προσπαθεί να καταλήξει σε **ενιαία θέση**, εξαντλώντας την επιχειρηματολογία.
- Αν, παρά τις προσπάθειες, αυτό δεν επιτευχθεί, καταγράφονται οι δύο πλειοψηφούσες απόψεις.
- Ολοκληρώνει τη διαδικασία της συστηματικής αξιολόγησης **συγκρίνοντας τα αποτελέσματα με τα κριτήρια που αρχικά έθεσε για την ποιότητα του ΕΕ** στον κάθε δείκτη.
- Διατυπώνει τις δυνατές και τις αδύνατες πτυχές του ΕΕ συγκεκριμένων δεικτών του σχολείου με βάση τη **συστηματική διερεύνηση και τις προτεραιότητες για δράση με στόχο τη βελτίωση**.

Η διαδικασία ολοκληρώνεται με τη σύνταξη της **έκθεσης συστηματικής διερεύνησης επιλεγμένων δεικτών του εκπαιδευτικού έργου**, στην οποία περιλαμβάνονται, μεταξύ άλλων, η περιγραφή των διαδικασιών της συστηματικής διερεύνησης από τις ομάδες εργασίας και η διατύπωση των συμπερασμάτων από την αξιολόγηση των δεικτών που επιλέχθηκαν.

Σχέδιο σύνταξης της έκθεσης για συστηματική διερεύνηση των επιλεγμένων δεικτών περιλαμβάνεται στον τρίτο τόμο της ΑΕΕ (μέρος II).

3. Ολοκλήρωση του πρώτου σταδίου της ΑΕΕ

Το **πρώτο στάδιο** της ΑΕΕ στις Σχολικές Μονάδες Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης ολοκληρώνεται με τη σύνταξη:

1. Στις 1/θ και 2/θ ΣΜΕΑΕ με τη σύνταξη, αποκλειστικά, της **Έκθεσης Γενικής Εκτίμησης της Εικόνας του Σχολείου**, στην οποία περιλαμβάνεται η καταγραφή της διαδικασίας που ακολουθήθηκε και οι αιτιολογημένες τελικές θέσεις με έμφαση **στα σημεία υπεροχής και τις αδυναμίες του σχολείου**.
2. Στις 3/θ και 4/θ ΣΜΕΑΕ με τη σύνταξη:
 - α) Της **Έκθεσης Γενικής Εκτίμησης της Εικόνας του Σχολείου**, στην οποία περιλαμβάνεται η καταγραφή της διαδικασίας που ακολουθήθηκε, οι αιτιολογημένες τελικές θέσεις με έμφαση **στα σημεία υπεροχής και τις αδυναμίες του σχολείου**, καθώς και έναν τομέα που επιλέχθηκε για συστηματικότερη διερεύνηση.
 - β) Της **Έκθεσης Συστηματικής Διερεύνησης** του ενός τομέα που επιλέχθηκε, στην οποία περιλαμβάνεται η περιγραφή των διαδικασιών της συστηματικής διερεύνησης και η διατύπωση των συμπερασμάτων από την αξιολόγηση του σχετικού τομέα.
3. Στις 5/θ και άνω ΣΜΕΑΕ με τη σύνταξη:
 - α) Της **Έκθεσης Γενικής Εκτίμησης της Εικόνας του Σχολείου**, στην οποία περιλαμβάνεται η καταγραφή της διαδικασίας που ακολουθήθηκε, οι αιτιολογημένες τελικές θέσεις με έμφαση **στα σημεία υπεροχής και στις αδυναμίες του σχολείου**, καθώς και οι δύο ή τρεις τομείς που επιλέχθηκαν για συστηματικότερη διερεύνηση.
 - β) Της **Έκθεσης Συστηματικής Διερεύνησης** των δύο ή τριών τομέων που επιλέχθηκαν, στην οποία περιλαμβάνεται η περιγραφή των διαδικασιών της συστηματικής διερεύνησης και η διατύπωση των συμπερασμάτων από την αξιολόγησή τους.

Τα σημεία που αφορούν στις αδυναμίες του σχολείου και στα συμπεράσματα της συστηματικής διερεύνησης θεωρείται ότι αποτελούν τη δεξαμενή των βασικών προτεραιοτήτων για την επιλογή των σχεδίων δράσης που θα υλοποιηθούν στο επόμενο τετράμηνο (Φεβρ. 2011 – Ιουν. 2011).

Οι εκθέσεις της γενικής εκτίμησης της εικόνας του σχολείου και της συστηματικής διερεύνησης των επιμέρους δεικτών, θα συμπεριληφθούν στην ετήσια Έκθεση Αυτοαξιολόγησης της Σχολικής Μονάδας.

II. ΕΝΑ ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟ ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΤΩΝ ΔΕΙΚΤΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΤΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΤΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΕΡΓΟΥ ΣΤΗ ΣΜΕΑΕ

Η επιστημονική επιτροπή έχει διαμορφώσει ένα θεματικό πλαίσιο της ΑΕΕ με ολιστικό χαρακτήρα, ώστε να περιλαμβάνει τις πιο σημαντικές παραμέτρους του εκπαιδευτικού έργου στη Σχολική Μονάδα. Η προσέγγιση του εκπαιδευτικού έργου διακρίνεται σε τρία επίπεδα ανάλυσης: **Πεδίο, Δείκτης, Κριτήριο**. Κάθε επίπεδο ανάλυσης έχει τα δικά του ιδιαίτερα χαρακτηριστικά και συμβάλλει με διαφορετικό τρόπο στη διαδικασία της αξιολόγησης.

Τα πεδία, οι δείκτες και τα κριτήρια δεν είναι ισότιμα μεταξύ τους. Αποκτούν διαφορετική σημασία κατά την υλοποίηση του εκπαιδευτικού έργου και η αξία τους μπορεί να επηρεάζεται από τις διαφορές μεταξύ των Σχολικών Μονάδων Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης. Στη διαδικασία της αξιολόγησης λαμβάνονται υπόψη, τόσο τα ποσοτικά όσο και τα ποιοτικά χαρακτηριστικά του εκπαιδευτικού έργου στο σχολείο, τα οποία αντιστοιχούν σε τρεις βασικές αναλυτικές/ερμηνευτικές κατηγορίες του εκπαιδευτικού έργου: **Δεδομένα του σχολείου – Εκπαιδευτικές Διαδικασίες – Εκπαιδευτικά Αποτελέσματα**.

Στο **θεματικό πλαίσιο της αξιολόγησης του εκπαιδευτικού έργου** (μέρος ΙΙΙ στον παρόντα τόμο) η κατανομή των **πεδίων** και των **δεικτών** είναι ενδεικτική. Κάθε πεδίο αυτοαξιολόγησης, διακρίνεται σε επιμέρους βασικούς δείκτες ποιότητας του εκπαιδευτικού έργου. Κάθε δείκτης αντιπροσωπεύει / εκφράζει / χαρακτηρίζει / αντιστοιχεί σε συγκεκριμένες παραμέτρους που θεωρούνται καθοριστικές στην υλοποίηση του εκπαιδευτικού έργου στο σχολείο. Κάθε δείκτης ή κατηγορία δεικτών αποτιμάται με κριτήρια, τα οποία θεωρούμε ότι κατέχουν θέση διερευνητικών ερωτημάτων σχετικά με την ποιότητα του εκπαιδευτικού έργου. Το κάθε σχολείο μπορεί να διαμορφώνει τα δικά του κριτήρια για την αποτίμηση ενός δείκτη. Ο καθορισμός των κριτηρίων διερεύνησης κάθε δείκτη, καθώς και οι εμφάσεις, παραμένουν στη διακριτική ευχέρεια της Σχολικής Μονάδας Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης.

Για την εκτίμηση της σχολικής πραγματικότητας ως προς ως προς τα επιμέρους κριτήρια ποιότητας μπορούν να αξιοποιηθούν ποσοτικά δεδομένα από το αρχείο της Σχολικής Μονάδας ή από ηλεκτρονικές βάσεις δεδομένων, όπως π.χ. αριθμός αιθουσών, επιφάνεια αιθουσών ανά μαθητή, μαθητές ανά Η/Υ αλλά και δεδομένα τα οποία συγκεντρώνονται με την αξιοποίηση άλλων ερευνητικών μεθόδων και εργαλείων, όπως με τη χρήση ερωτηματολογίων και συνεντεύξεων για τη διερεύνηση των απόψεων των μαθητών και των εκπαιδευτικών κλπ.

Πρέπει να σημειωθεί ότι ο αριθμός των δεικτών και των κριτηρίων της αξιολόγησης δεν είναι και δεν θα παραμείνει σταθερός. Ο τελικός αριθμός των δεικτών και των κριτηρίων της αξιολόγησης θα προκύψει από τη δυναμική της ανατροφοδότησης του προγράμματος, με βάση τις παρατηρήσεις των σχολείων κατά τη διετία της αρχικής εφαρμογής. Κάθε ΣΜΕΑΕ θα έχει τη δυνατότητα να αναπροσαρμόζει τους δείκτες, να

διευρύνει ή να μειώνει τον αριθμό τους και να διαμορφώνει δικούς του δείκτες αξιολόγησης με βάση τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του.

Πριν ξεκινήσει η διαδικασία της αξιολόγησης σε μια ΣΜΕΑΕ προτείνεται να γίνει έλεγχος του πλαισίου ΑΕΕ, καθώς και των εργαλείων, με σκοπό την προσαρμογή τους στα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της ΣΜΕΑΕ. Κρίνεται σκόπιμο να διερευνηθεί ο βαθμός κατά τον οποίο οι προτεινόμενοι δείκτες και τα κριτήρια αξιολόγησης εμπεριέχουν / απεικονίζουν το σύνολο των στοιχείων που συνθέτουν την ποιότητα του εκπαιδευτικού έργου στη συγκεκριμένη Σχολική Μονάδα, καθώς επίσης και εάν καλύπτουν τα προβλήματα και τις προτεραιότητες του σχολείου. Επομένως, μία πρώτη εργασία των εκπαιδευτικών είναι:

- ▶ η κριτική προσέγγιση του πλαισίου της ΑΕΕ με σκοπό την προσαρμογή, τη διαφοροποίηση ή τροποποίηση του περιεχομένου κάποιων δεικτών, και
- ▶ η απόδοση έμφασης στη διερεύνηση ορισμένων δεικτών, γεγονός που υποδηλώνει τη σημασία που αποδίδει η ΣΜΕΑΕ σε αυτούς, ώστε οι εκπαιδευτικοί να τους προσεγγίσουν με τον καλύτερο δυνατό τρόπο, με σκοπό τη βελτίωση της ποιότητας του ΕΕ.

Στη μελέτη των δεικτών έχει σημασία να δοθεί έμφαση, μεταξύ άλλων, σε ζητήματα όπως:

- α) η αλληλεπίδραση με άλλους δείκτες,
- β) η συγκριτική αξιολόγηση των αποτελεσμάτων του δείκτη σε σχέση με άλλους δείκτες,
- γ) η διαχρονική μεταβολή των στοιχείων του δείκτη στο σχολείο τα τελευταία χρόνια.

Επισημαίνεται ότι η επιλογή του τρόπου της αξιολόγησης των δεικτών ανήκει στους εκπαιδευτικούς. Τα διάφορα ερωτήματα που προτείνονται είναι ενδεικτικά, αντιστοιχούν στα επιμέρους κριτήρια του δείκτη και μπορούν να χρησιμοποιηθούν σε ερωτηματολόγια, να αποτελέσουν βάση για τεχνικές παρατήρησης, να γίνουν θέματα συζήτησης μεταξύ των εκπαιδευτικών, καθώς ο βασικός στόχος της ΑΕΕ είναι η κινητοποίηση, η ενεργοποίηση, η συμμετοχή, καθώς και η ανάπτυξη διαλόγου, συνεργασιών και πρωτοβουλιών, με σκοπό την ενδυνάμωση των σχέσεων και τη βελτίωση της ποιότητας του εκπαιδευτικού έργου στη ΣΜΕΑΕ.

Ένα άλλο ζήτημα ιδιαίτερης σημασίας που συνδέεται με την αποτελεσματική διερεύνηση, ερμηνεία και αξιοποίηση των πορισμάτων της ΑΕΕ αφορά στην επαρκή γνώση των στοιχείων του κοινωνικού και πολιτισμικού περιβάλλοντος του σχολείου, το οποίο επηρεάζει άμεσα τα κοινωνικά, πολιτισμικά και μορφωτικά χαρακτηριστικά του μαθητικού πληθυσμού του σχολείου. Οι σχετικές πληροφορίες και οι γνώσεις είναι εξαιρετικά χρήσιμες για την κατανόηση των στοιχείων των περισσότερων δεικτών που αφορούν στις εκπαιδευτικές διαδικασίες και στα παραγόμενα αποτελέσματα και κρίνεται σκόπιμο να αξιοποιούνται για την πληρέστερη αποτίμηση των δεικτών, την επιλογή προτεραιοτήτων και την ανάπτυξη των σχεδίων δράσης του σχολείου.

Εκτιμάται ότι σε βάθος χρόνου και μετά από ουσιαστική συνεργασία και επεξεργασία των στοιχείων μεταξύ των σχολείων και της επιστημονικής ομάδας, θα προκύψει ένας ικανός αριθμός δεικτών και κριτηρίων, ο οποίος θα αποτελέσει σημαντική παράμετρο υποστήριξης ανάλογων διερευνητικών δραστηριοτήτων και επιστημονικής παρακολούθησης της εξέλιξης των δεδομένων του σχολείου από τους ίδιους τους εκπαιδευτικούς, γεγονός που θα συμβάλει καθοριστικά στην ενίσχυση της αυτοεικόνας των σχολείων και στη βελτίωση της ποιότητας του εκπαιδευτικού έργου στις Σχολικές Μονάδες Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης.

**III. ΘΕΜΑΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ
ΤΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΕΡΓΟΥ ΣΤΗΝ ΕΙΔΙΚΗ ΑΓΩΓΗ & ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ**

Ταυτότητα του σχολείου

Γενικά χαρακτηριστικά του σχολείου

Γενικά χαρακτηριστικά και ιδιαιτερότητες του μαθητικού δυναμικού

Γενικά χαρακτηριστικά του ανθρώπινου δυναμικού

Αναπηρίες και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες των μαθητών

Καταγραφή των αναπηριών και ειδικών εκπαιδευτικών αναγκών του μαθητικού δυναμικού

Κοινωνικά και πολιτισμικά χαρακτηριστικά των μαθητών και του σχολείου

Κοινωνικά και πολιτισμικά χαρακτηριστικά του μαθητικού δυναμικού

Κοινωνικό πλαίσιο του σχολείου

Δ Ε Δ Ο Μ Ε Ν Α	1ο ΠΕΔΙΟ: ΜΕΣΑ – ΠΟΡΟΙ - ΑΝΘΡΩΠΙΝΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ
	Δείκτης 1.1. Υλικοτεχνική υποδομή του σχολείου
	Δείκτης 1.2. Οικονομικοί πόροι του σχολείου
	Δείκτης 1.3. Μέλη του Προσωπικού του σχολείου

Δ Ι Α Δ Ι Κ Α Σ Ι Ε Σ	2ο ΠΕΔΙΟ: ΟΡΓΑΝΩΣΗ & ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΤΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ
	Δείκτης 2.1. Ανάπτυξη του σχολικού προγράμματος με βάση την πιθανή αναπηρία και τις ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες των μαθητών
	Δείκτης 2.2. Συντονισμός της σχολικής ζωής
	Δείκτης 2.3. Αξιοποίηση μέσων και πόρων
	Δείκτης 2.4. Υποστήριξη της επιστημονικής - παιδαγωγικής κατάρτισης και εξέλιξης του Προσωπικού του σχολείου
	3ο ΠΕΔΙΟ: ΚΛΙΜΑ ΚΑΙ ΣΧΕΣΕΙΣ ΣΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ
	Δείκτης 3.1. Σχέσεις μεταξύ του Προσωπικού του Σχολείου
	Δείκτης 3.2.1 Σχέσεις μεταξύ Προσωπικού του Σχολείου - μαθητών 3.2.2 Σχέσεις μεταξύ των μαθητών
	Δείκτης 3.3. Σχέσεις μεταξύ Σχολείου – γονέων
	Δείκτης 3.4. Σχέσεις μεταξύ Σχολείου – Φορέων Εκπαίδευσης και Κοινωνικών Φορέων
	4ο ΠΕΔΙΟ: ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ
	Δείκτης 4.1. Ανάπτυξη στόχων των Αναλυτικών Προγραμμάτων Ειδικής Αγωγής & Εκπαίδευσης σε συνδυασμό με τα Εξατομικευμένα Προγράμματα Εκπαίδευσης (ΕΠΕ)
	Δείκτης 4.2. Ανάπτυξη και εφαρμογή πρακτικών σε διδακτικό, ψυχολογικό, κοινωνικό, κ.ά. επίπεδο
	Δείκτης 4.3. Ανάπτυξη και εφαρμογή παιδαγωγικών πρακτικών και πρακτικών αξιολόγησης των μαθητών
	Δείκτης 4.4. Ανάπτυξη και εφαρμογή καινοτόμων δραστηριοτήτων και παρεμβάσεων

Α Π Ο Τ Ε Λ Ε Σ Μ Α Τ Α	5ο ΠΕΔΙΟ: ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ
	Δείκτης 5.1. Φοίτηση και διαρροή των μαθητών- εγγραφές σε επόμενο, διαδοχικό εκπαιδευτικό πλαίσιο
	Δείκτης 5.2. Εξέλιξη και πρόοδος των μαθητών ανά θεματική ενότητα παρέμβασης (γνωστική, συναισθηματική, κοινωνική, αισθητηριακή, κ.ά.).
	Δείκτης 5.3. Ατομική και κοινωνική ανάπτυξη των μαθητών

***Σημείωση:** Η ονομασία των τομέων και των δεικτών στο προτεινόμενο θεματικό πλαίσιο στηρίζεται στο πλαίσιο οργάνωσης και λειτουργίας των ΣΜΕΑΕ της Δ/θμιας εκπαίδευσης και είναι αντίστοιχο με αυτό της Γενικής Εκπαίδευσης. Στις περιπτώσεις των δεικτών 1.3, 2.1, 2.2, 2.4, 3.1, 3.4., 4.1, 4.2, 5.1 και 5.2 ελήφθησαν υπόψη οι ιδιαιτερότητες των ΣΜΕΑΕ της Π/θμιας εκπαίδευσης. Η ονομασία όπως και το περιεχόμενο των δεικτών μπορεί να αναδιατυπωθεί και να προσαρμοστεί στις ιδιαιτερότητες των ΣΜΕΑΕ της Π/θμιας και της Δευτεροβάθμιας Επαγγελματικής Εκπαίδευσης.

IV. ΕΡΓΑΛΕΙΑ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗΣ ΤΩΝ ΔΕΙΚΤΩΝ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΤΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΕΡΓΟΥ ΣΤΗ ΣΜΕΑΕ

Στη συνέχεια παρατίθεται ένα ενδεικτικό πλαίσιο διερεύνησης των δεικτών ποιότητας του εκπαιδευτικού έργου στις Σχολικές Μονάδες Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης: τα νηπιαγωγεία ΕΑΕ και τα δημοτικά σχολεία ΕΑΕ της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης, τα γυμνάσια ΕΑΕ και τα λύκεια ΕΑΕ της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, τα ειδικά επαγγελματικά γυμνάσια, τα ειδικά επαγγελματικά λύκεια, τις ειδικές επαγγελματικές σχολές, τα Εργαστήρια Ειδικής Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης (ΕΕΕΚ) της Δευτεροβάθμιας Επαγγελματικής Εκπαίδευσης.

Το πλαίσιο είναι ενδεικτικό, αναφέρεται στη μέθοδο και στα εργαλεία διερεύνησης των δεικτών και συνιστά μια πρόταση προσέγγισης και διερεύνησης κάθε δείκτη, με σκοπό να βοηθήσει τις ομάδες εργασίας στη διαδικασία της επιλογής και της συστηματικής διερεύνησης ορισμένων δεικτών στο σχολείο.

Η προτεινόμενη διαδικασία αξιοποίησης ποσοτικών δεδομένων από τα αρχεία του σχολείου (ή από καταχωρήσεις του σχολείου σε εκπαιδευτικές βάσεις δεδομένων) αποσκοπεί πρωτίστως στη διευκόλυνση του σχολείου κατά την αποτίμηση των δεικτών με δεδομένα άμεσα διαθέσιμα στη ΣΜΕΑΕ, καθώς και στην ενίσχυση της εγκυρότητας των δεδομένων που θα συγκεντρώσει το σχολείο με άλλες τεχνικές άντλησης πληροφοριών. Δεν θα πρέπει επομένως να θεωρηθεί ως μια εκ νέου καταγραφή των δεδομένων από τους εκπαιδευτικούς.

Τα διάφορα ερωτήματα που προτείνονται για την αποτίμηση του δεικτών είναι ενδεικτικά, αντιστοιχούν στα προτεινόμενα κριτήρια ποιότητας και μπορούν να χρησιμοποιηθούν σε ερωτηματολόγια και σε σχέδια συνέντευξης, να αποτελέσουν βάση για τεχνικές παρατήρησης, να γίνουν θέματα συζήτησης μεταξύ των εκπαιδευτικών. Κάθε ΣΜΕΑΕ μπορεί να αντλήσει, να χρησιμοποιήσει ή και να τροποποιήσει τα στοιχεία του υλικού που αντιστοιχούν στους δείκτες τους οποίους έχει επιλέξει για τη συστηματική διερεύνηση. Στο προτεινόμενο παράδειγμα διερεύνησης του κάθε δείκτη περιλαμβάνονται τα ακόλουθα:

- Συνοπτική περιγραφή του δείκτη
- Ενδεικτικά κριτήρια ποιότητας
- Σκοπός και αντικείμενο διερεύνησης του δείκτη
- Μέθοδος εργασίας
- Πηγές και εργαλεία άντλησης δεδομένων
- Ενδεικτικά ποσοτικά στοιχεία για τη διερεύνηση του δείκτη
- Ενδεικτικά ερωτήματα διερεύνησης των ποιοτικών χαρακτηριστικών του δείκτη

Η Ταυτότητα του Σχολείου

Στο πεδίο αυτό περιλαμβάνονται στοιχεία, τα οποία προσδιορίζουν την ταυτότητα της Σχολικής Μονάδας και τα οποία μπορούν προοπτικά να συγκροτήσουν την ιστοσελίδα της ΣΜΕΑΕ.

Γενικά Στοιχεία του Σχολείου

Παρουσιάζονται στοιχεία της ΣΜΕΑΕ όπως: όνομα, κωδικός, διεύθυνση, εκπαιδευτική βαθμίδα, οργανικότητα.

Γενικά Χαρακτηριστικά Ανθρώπινου Δυναμικού

Περιγράφονται στοιχεία των Μελών του Προσωπικού της ΣΜΕΑΕ ανά κατηγορία Εκπαιδευτικών, Ειδικού Εκπαιδευτικού Προσωπικού και Ειδικού Βοηθητικού Προσωπικού, όπως: αριθμός ανά ειδικότητα, φύλο, υπηρεσιακή κατάσταση (μόνιμος/ συμβασιούχος/ αναπληρωτής/ ωρομίσθιος), έτη υπηρεσίας στο συγκεκριμένο σχολείο κ.ά.

Γενικά Χαρακτηριστικά Μαθητικού Δυναμικού

Καταγράφονται στοιχεία των μαθητών που φοιτούν στο σχολείο όπως: μαθητές/τριες συνολικά, αριθμός μαθητών ανά τάξη/τμήμα, πιθανές αναπηρίες και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες.

Πηγές: Βιβλίο Πράξεων Διευθυντή, Βιβλίο Πράξεων Συλλόγου Διδασκόντων, Ημερολόγιο Σχολικής Ζωής καταχωρήσεις του σχολείου σε βάσεις δεδομένων όπως: «Αποτύπωση του Εκπαιδευτικού Συστήματος», e-school, survey κ.ά.

Αναπηρίες και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες του Μαθητικού Δυναμικού

Στο πεδίο αυτό καταγράφονται στοιχεία σχετικά με τις πιθανές αναπηρίες, τις δυνατότητες και τις ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες των μαθητών, καθώς και στους τρόπους παρέμβασης που αναπτύσσονται εντός του σχολικού πλαισίου της ΣΜΕΑΕ. Στην παρούσα φάση, η εκτίμηση είναι προαιρετική και δεν προτείνεται να διερευνηθούν σε βάθος οι συγκεκριμένοι τομείς. Καλό θα ήταν να ληφθεί υπόψη η σημασία των στοιχείων αυτών στην ερμηνεία και στην αλληλεπίδραση μεταξύ ορισμένων δεικτών.

Κοινωνικά και Πολιτισμικά Χαρακτηριστικά του Μαθητικού Δυναμικού

Στο πεδίο αυτό αξιοποιούμε στοιχεία που έχουν συχνά καθοριστική σημασία και επηρεάζουν τις εκπαιδευτικές διαδικασίες και πρακτικές και τα αποτελέσματα του εκπαιδευτικού έργου στο σχολείο, καθώς συνδέονται με το μορφωτικό κεφάλαιο των μαθητών και τις διαδικασίες της κοινωνικής και πολιτισμικής αναπαραγωγής στο σχολείο. Τα στοιχεία αυτά μπορούν να συνεκτιμηθούν κατά τη διερεύνηση επιμέρους πτυχών της σχολικής πραγματικότητας. Στην παρούσα φάση, η εκτίμηση είναι προαιρετική και δεν προτείνεται να διερευνηθούν σε βάθος οι συγκεκριμένοι τομείς. Καλό θα ήταν να ληφθεί υπόψη η σημασία των στοιχείων αυτών στην ερμηνεία και στην αλληλεπίδραση μεταξύ ορισμένων δεικτών.

Κοινωνικό Πλαίσιο του Σχολείου

Στο πεδίο αυτό καταγράφουμε στοιχεία που αφορούν στο ευρύτερο περιβάλλον του σχολείου και επιδρούν σε παραμέτρους του εκπαιδευτικού έργου, οι οποίες συνδέονται με διαδικασίες της κοινωνικής και πολιτισμικής αναπαραγωγής και επηρεάζουν άμεσα το άνοιγμα του σχολείου στην κοινωνία. Τα στοιχεία αυτά μπορούν να συνεκτιμηθούν κατά τη διερεύνηση επιμέρους πτυχών της σχολικής πραγματικότητας. Στην παρούσα φάση, η εκτίμηση είναι προαιρετική και δεν προτείνεται να διερευνηθούν σε βάθος οι συγκεκριμένοι τομείς. Καλό θα ήταν να ληφθεί υπόψη η σημασία των στοιχείων αυτών στην ερμηνεία και στην αλληλεπίδραση μεταξύ ορισμένων δεικτών.

ΠΕΔΙΟ 1ο : ΜΕΣΑ – ΠΟΡΟΙ – ΑΝΘΡΩΠΙΝΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ

Δείκτης Αξιολόγησης: 1.1. Υλικοτεχνική υποδομή

Περιγραφή του δείκτη:

Ο συγκεκριμένος δείκτης αναφέρεται στο βαθμό που οι υπάρχοντες χώροι, ο εξοπλισμός και τα διαθέσιμα μέσα του σχολείου ανταποκρίνονται στις απαιτήσεις του Αναλυτικού Προγράμματος ΕΑΕ και των Εξατομικευμένων Προγραμμάτων Εκπαίδευσης των μαθητών, στις ανάγκες των εκπαιδευτικών και των μαθητών και συμβάλλουν στη διαμόρφωση ενός ευχάριστου, δημιουργικού και λειτουργικού περιβάλλοντος μάθησης. Περιλαμβάνει στοιχεία που αφορούν την επάρκεια και την καταλληλότητα των σχολικών χώρων, την ασφάλεια, τη λειτουργικότητα καθώς και την προσβασιμότητά τους ανάλογα με τις αναπηρίες και τις ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες των μαθητών, παράγοντες οι οποίοι αποτελούν σημαντικές υλικές συνθήκες για την αποτελεσματική υλοποίηση του Σχολικού Προγράμματος.

Ενδεικτικά κριτήρια ποιότητας:

- Επάρκεια και καταλληλότητα σχολικών χώρων (αύλειου χώρου, αιθουσών διδασκαλίας, χώρων διοίκησης, εργαστηρίων, αιθουσών δραστηριοτήτων και εκδηλώσεων κ.ά.). Η καταλληλότητα σχετίζεται με το είδος αναπηρίας, ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες και την αντίστοιχη ύπαρξη κατάλληλα σχεδιασμένων και τοποθετημένων ραμπών, ανελκυστήρων, πλεγμάτων ασφαλείας, φωτισμού, ακουστικής χώρου κ.ά.
- Επάρκεια και καταλληλότητα του εξοπλισμού και των μέσων του σχολείου (επίπλωση, εκπαιδευτικά υλικά, διδακτικά-εποπτικά μέσα κ.ά.)

Σκοπός / αντικείμενο διερεύνησης του δείκτη:

1. Η αποτίμηση της κατάστασης του σχολείου ως προς την επάρκεια και την καταλληλότητα των σχολικών χώρων, του εξοπλισμού και των διαθέσιμων μέσων στο πλαίσιο της υποστήριξης του εκπαιδευτικού έργου στο σχολείο. Εξετάζεται κατά πόσον οι υπάρχοντες χώροι του σχολείου ανταποκρίνονται στις απαιτήσεις του Προγράμματος Σπουδών, στις ανάγκες των μαθητών και των εκπαιδευτικών. Εντοπίζονται προβλήματα και ελλείψεις. Διαπιστώνεται η καλή κατάσταση και η λειτουργία των υποδομών, του εξοπλισμού και των μέσων του σχολείου.
2. Η συγκριτική αξιολόγηση των αποτελεσμάτων που αφορούν τον συγκεκριμένο δείκτη σε σχέση με άλλους δείκτες, όπως Εφαρμογή του Σχολικού Προγράμματος, Ποιότητα της Διδασκαλίας/Παρέμβασης κ.ά.
3. Η πιθανή σύνδεση του δείκτη με την ανάπτυξη σχεδίων δράσης στη ΣΜΕΑΕ.

Μέθοδος Εργασίας:

Τα μέλη των ομάδων εργασίας, αξιοποιώντας τα αρχεία του σχολείου, συλλέγουν και επεξεργάζονται στοιχεία που αφορούν στα επιμέρους κριτήρια του συγκεκριμένου δείκτη. Διαμορφώνουν εργαλεία διερεύνησης (ερωτηματολόγια, σχέδια συνέντευξης κ.ά.) των ποιοτικών χαρακτηριστικών του δείκτη. Εξετάζουν, αναλύουν και συγκρίνουν τα αποτελέσματα του δείκτη με τα αποτελέσματα άλλων δεικτών. Διερευνούν την προτεραιότητα του δείκτη σε σχέση με άλλους δείκτες και την πιθανή σύνδεση του δείκτη με την ανάπτυξη σχεδίων δράσης στη ΣΜΕΑΕ.

Πηγές:

Αρχεία του σχολείου, καταχωρήσεις του σχολείου σε βάσεις δεδομένων όπως «Αποτύπωση του Εκπαιδευτικού Συστήματος», Βιβλίο Πράξεων Διευθυντή, Βιβλίο Πράξεων Συλλόγου Διδασκόντων, Πρακτικά Συνεδριάσεων, Προσωπικό του σχολείου, μαθητές.

Εργαλεία:

Φόρμες καταγραφής δεδομένων του σχολείου, ερωτηματολόγια, σχέδια συνέντευξης, σχέδια παρατήρησης κ.ά.

Ενδεικτικά ποσοτικά στοιχεία για τη διερεύνηση του δείκτη

Εκτιμώνται στοιχεία που αποτυπώνουν την υπάρχουσα κατάσταση της ΣΜΕΑΕ σε σχέση με:

- τα γενικά χαρακτηριστικά του σχολικού κτιρίου (π.χ. την αποκλειστική ή όχι χρήση του σχολικού κτιρίου από το σχολείο, τη θέση και το περιβάλλον του σχολικού κτιρίου, τον αρχικό προορισμό του, την παλαιότητά του κ.ά.)
- τους διαθέσιμους εσωτερικούς χώρους, όπως: τις αίθουσες διδασκαλίας, τους χώρους διοίκησης (π.χ. γραφεία για τη διεύθυνση και τους εκπαιδευτικούς του σχολείου), τα εργαστήρια μαθημάτων (π.χ. φυσικής-χημείας, Η/Υ), τα εργαστήρια προεπαγγελματικών δεξιοτήτων και επαγγελματικών εξειδικεύσεων, τις αίθουσες διδασκαλίας/ δραστηριοτήτων/ εργασίας των ειδικοτήτων, όπως εργοθεραπεία, φυσιοθεραπεία, λογοθεραπεία, αίθουσα – γραφείο για ψυχολόγο, κοινωνική λειτουργό κα., τις αίθουσες δραστηριοτήτων και εκδηλώσεων (π.χ. θεάτρου, πολλαπλών χρήσεων κλπ.), τις αθλητικές εγκαταστάσεις (π.χ. γυμναστήρια, αποδυτήρια, κλπ.), τους βοηθητικούς χώρους (π.χ. αποθήκη, κυλικείο, ιατρείο, κλπ.).
- τα λειτουργικά χαρακτηριστικά των εσωτερικών χώρων (π.χ. τη λειτουργία και την επάρκεια της θέρμανσης, την επάρκεια του φυσικού φωτισμού, του εξαερισμού και της ύδρευσης του σχολείου, την ύπαρξη υποδομών προσβασιμότητας ανάλογα με κάθε αναπηρία, κλπ.)
- τους εξωτερικούς χώρους του σχολείου (π.χ. την ύπαρξη αύλειου χώρου, την αποκλειστική ή όχι χρήση του αύλειου χώρου από το σχολείο, τους χώρους πρασίνου, τους στεγασμένους αύλειους χώρους κλπ.).
- τον εργαστηριακό εξοπλισμό (όργανα και υλικά αιθουσών εργασίας ειδικοτήτων, εργαστηρίων προεπαγγελματικών δεξιοτήτων, εργαστηρίων των επαγγελματικών εξειδικεύσεων, εργαστηρίων φυσικής-χημείας, τεχνολογίας, πληροφορικής κλπ.).
- τον ειδικό εξοπλισμό και των διαθέσιμα μέσα ανάλογα με τις ιδιαίτερες εκπαιδευτικές ανάγκες των μαθητών (μηχανές Braille, ειδικός περιφερειακός εξοπλισμός στις θέσεις εργασίας για μαθητές με κινητικά προβλήματα, πληκτρολόγια, οθόνες για μαθητές με προβλήματα όρασης κτλ.).
- τα οπτικοακουστικά μέσα διδασκαλίας (κασετόφωνα, τηλεοράσεις, προβολείς διαφανειών, διαδραστικοί πίνακες κλπ.).
- άλλα όργανα και μέσα όπως φωτοτυπικό μηχάνημα, μικροφωνικό σύστημα κ.ά., που υποστηρίζουν την εφαρμογή της εποπτικής διδασκαλίας και την ποιοτική λειτουργία της σχολικής μονάδας.

Δίδεται έμφαση σε στοιχεία όπως η ύπαρξη υπολογιστών ανά αίθουσα διδασκαλίας/εργαστήριο, η σύνδεση με το διαδίκτυο, η υποστήριξη των ιδιαίτερων αναγκών των μαθητών, η παλαιότητα του εξοπλισμού, οι πρόσφατες προσθήκες, ο αναξιοποίητος εξοπλισμός και τα μέσα.

Περιγράφονται επίσης οι πρόσθετες διευκολύνσεις που παρέχει το σχολείο στους μαθητές (π.χ. σχολικά λεωφορεία).

Χρησιμοποιούνται και αξιοποιούνται από τα δεδομένα της ΣΜΕΑΕ όσα στοιχεία κρίνονται απαραίτητα από το προσωπικό του σχολείου.

Πρόσθετα στοιχεία

Το προσωπικό του σχολείου καθορίζει πρόσθετα εναλλακτικά ή συμπληρωματικά στοιχεία για τη διερεύνηση των κριτηρίων του δείκτη σύμφωνα με τις ιδιαιτερότητες της ΣΜΕΑΕ.

Παρατηρήσεις

Ενδεικτικά ερωτήματα διερεύνησης των ποιοτικών χαρακτηριστικών του δείκτη	1	2	3	4
Οι υπάρχοντες χώροι, ο εξοπλισμός και τα διαθέσιμα μέσα του σχολείου επαρκούν για την εφαρμογή του Σχολικού Προγράμματος.				
Οι υπάρχοντες χώροι του σχολείου είναι κατάλληλοι για τη διδασκαλία και τη σχολική ζωή.				
Οι κτιριακές εγκαταστάσεις είναι ασφαλείς για τους μαθητές του σχολείου.				
Οι αίθουσες διδασκαλίας είναι κατάλληλες για τη διδασκαλία των διαφόρων μαθημάτων.				
Οι αίθουσες διδασκαλίας καλύπτουν τις ανάγκες των μαθητών του τμήματος/της τάξης/της ομάδας.				

Οι ειδικές αίθουσες και χώροι του σχολείου (π.χ. εργαστήρια φυσικής-χημείας, εργαστήριο πληροφορικής, αίθουσα βιβλιοθήκης-αναγνωστηρίου κ.ά.) επαρκούν για την ανάπτυξη του Αναλυτικού Προγράμματος ΕΑΕ και των Εξατομικευμένων Προγραμμάτων Εκπαίδευσης των μαθητών.				
Τα εργαστήρια των προεπαγγελματικών δεξιοτήτων και/ή των επαγγελματικών εξειδικεύσεων στις ΣΜΕΑΕ της δευτεροβάθμιας επαγγελματικής εκπαίδευσης είναι κατάλληλα για τη διδασκαλία των διαφόρων μαθημάτων.				
Οι αίθουσες διδασκαλίας/ δραστηριοτήτων/ εργασίας των ειδικοτήτων είναι επαρκείς για τις ανάγκες των μαθητών.				
Υπάρχουν χώροι άσκησης για τις προεπαγγελματικές δεξιότητες και τις δεξιότητες διαβίωσης οι οποίοι διαθέτουν τον απαραίτητο για τη λειτουργία τους εξοπλισμό.				
Οι αίθουσες δραστηριοτήτων και εκδηλώσεων (π.χ. θεάτρου, πολλαπλών χρήσεων) ανταποκρίνονται στις ανάγκες της σχολικής ζωής και διαθέτουν τον απαραίτητο για τη λειτουργία τους εξοπλισμό.				
Οι βοηθητικοί χώροι (κυλικείο, θυρωρείο, αποθήκη, ιατρείο, τουαλέτες) καλύπτουν τις ανάγκες των μαθητών.				
Το σχολείο διαθέτει τις απαραίτητες υποδομές προσβασιμότητας ανάλογα με κάθε αναπηρία (ασανσέρ, ειδικές ράμπες κ.ά.).				
Οι χώροι της διοίκησης του σχολείου και ο εξοπλισμός τους (γραφεία Διευθυντή, Υποδιευθυντή, γραφεία προσωπικού) ανταποκρίνονται τις εργασιακές ανάγκες του προσωπικού του σχολείου.				
Οι εξωτερικοί χώροι του σχολείου (αύλειος χώρος, γήπεδα) είναι επαρκείς για τον αριθμό των μαθητών/τριών.				
Υπάρχουν ικανοποιητικοί στεγασμένοι αύλειοι χώροι, προφυλαγμένοι από καιρικές συνθήκες.				
Ο εξοπλισμός και τα διαθέσιμα μέσα του σχολείου ανταποκρίνονται στις σύγχρονες διδακτικές ανάγκες και μαθησιακές διαδικασίες.				
Το σχολείο διαθέτει τον απαραίτητο εργαστηριακό εξοπλισμό (όργανα και υλικά αιθουσών εργασίας ειδικοτήτων, εργαστηρίων προεπαγγελματικών δεξιοτήτων, εργαστηρίων				

των επαγγελματικών εξειδικεύσεων, εργαστηρίων φυσικής-χημείας, τεχνολογίας, Η/Υ, κ.ά.) για τη διδασκαλία των διαφόρων μαθημάτων.				
Το σχολείο διαθέτει τον απαραίτητο ειδικό εξοπλισμό και τα διαθέσιμα μέσα για τις ιδιαίτερες εκπαιδευτικές ανάγκες των μαθητών (θέματα όρασης, ακοής, κινητικά ζητήματα, κτλ.)				
Η υποδομή του σχολείου σε οπτικοακουστικά μέσα διδασκαλίας ικανοποιεί τις ανάγκες του Αναλυτικού Προγράμματος ΕΑΕ και των Εξατομικευμένων Προγραμμάτων.				
Το σχολείο διαθέτει τον απαραίτητο εξοπλισμό (κατάλληλες υποδομές πληροφορικής και δίκτυα επικοινωνίας) για την ενσωμάτωση των ΤΠΕ στην καθημερινή εκπαιδευτική διαδικασία.				
Οι διαθέσιμοι ηλεκτρονικοί υπολογιστές είναι σύγχρονης τεχνολογίας.				

Πρόσθετα ερωτήματα διερεύνησης ποιοτικών χαρακτηριστικών του δείκτη	1	2	3	4
Παρατηρήσεις				

ΠΕΔΙΟ 1ο : ΜΕΣΑ – ΠΟΡΟΙ – ΑΝΘΡΩΠΙΝΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ**Δείκτης Αξιολόγησης: 1.2. Οικονομικοί πόροι του σχολείου****Περιγραφή του δείκτη :**

Ο συγκεκριμένος δείκτης αναφέρεται στις ανάγκες του σχολείου σε οικονομικούς πόρους και στην επάρκεια των εσόδων για την αποτελεσματική λειτουργία της ΣΜΕΑΕ.

Ενδεικτικά κριτήρια ποιότητας:

Επάρκεια των οικονομικών πόρων για την κάλυψη των αναγκών του σχολείου

Σκοπός / Αντικείμενο διερεύνησης του δείκτη:

1. Η αποτίμηση της επάρκειας των διαθέσιμων οικονομικών πόρων για την κάλυψη των αναγκών του σχολείου.
2. Η συγκριτική αξιολόγηση των αποτελεσμάτων που αφορούν τον συγκεκριμένο δείκτη σε σχέση με άλλους δείκτες όπως: Εξοπλισμός, Σχέσεις με Φορείς (Σχολική Επιτροπή), Εκπαιδευτικές Δραστηριότητες κ.ά.
3. Η πιθανή σύνδεση του δείκτη με την ανάπτυξη σχεδίων δράσης στη ΣΜΕΑΕ.

Μέθοδος Εργασίας:

Τα μέλη των ομάδων εργασίας, αξιοποιώντας τα αρχεία του σχολείου, συλλέγουν και επεξεργάζονται στοιχεία που αφορούν στα επιμέρους κριτήρια του συγκεκριμένου δείκτη. Διαμορφώνουν εργαλεία διερεύνησης (ερωτηματολόγια, σχέδια συνέντευξης κ.ά.) των ποιοτικών χαρακτηριστικών του δείκτη. Εξετάζουν, αναλύουν και συγκρίνουν τα αποτελέσματα του δείκτη με τα αποτελέσματα άλλων δεικτών. Διερευνούν την προτεραιότητα του δείκτη σε σχέση με άλλους δείκτες και την πιθανή σύνδεση του δείκτη με την ανάπτυξη σχεδίων δράσης στη ΣΜΕΑΕ.

Πηγές:

Καταχωρήσεις του σχολείου σε βάσεις δεδομένων όπως: «Αποτύπωση του Εκπαιδευτικού Συστήματος», Βιβλίο Πράξεων Διευθυντή, Βιβλίο Πράξεων Συλλόγου Διδασκόντων, Πρακτικά Σχολικής Επιτροπής κ.ά.

Εργαλεία:

Φόρμες καταγραφής δεδομένων του σχολείου, ερωτηματολόγια, σχέδια συνέντευξης, σχέδια παρατήρησης κ.ά.

Ενδεικτικά ποσοτικά στοιχεία για τη διερεύνηση του δείκτη
--

A. Κατανομή Εσόδων

Κατανομή εσόδων ανά κατηγορία πηγών και προβλεπόμενης δαπάνης

B. Πραγματοποιηθείσες Δαπάνες

Κατανομή πραγματοποιηθεισών δαπανών ανά κατηγορία δαπάνης

Πρόσθετα στοιχεία

Το προσωπικό του σχολείου καθορίζει πρόσθετα εναλλακτικά ή συμπληρωματικά στοιχεία για τη διερεύνηση των κριτηρίων του δείκτη σύμφωνα με τις ιδιαιτερότητες της ΣΜΕΑΕ.
--

Παρατηρήσεις

Ενδεικτικά ερωτήματα διερεύνησης των ποιοτικών χαρακτηριστικών του δείκτη	1	2	3	4
Οι διαθέσιμοι οικονομικοί πόροι επαρκούν για την υποστήριξη του εκπαιδευτικού έργου στο σχολείο.				
Οι διαθέσιμοι οικονομικοί πόροι συμβάλλουν στην ανάπτυξη εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων.				
Οι διαθέσιμοι οικονομικοί πόροι επιτρέπουν την ανάπτυξη ενισχυτικών και υποστηρικτικών παρεμβάσεων.				
Οι διαθέσιμοι οικονομικοί πόροι επιτρέπουν τη συμμετοχή του σχολείου σε προγράμματα δράσης σε τοπικό, εθνικό και/ή διεθνές επίπεδο.				
Ο Δήμος ή η Κοινότητα ενισχύει οικονομικά το σχολείο.				
Πρόσθετα ερωτήματα διερεύνησης ποιοτικών χαρακτηριστικών του δείκτη	1	2	3	4
Παρατηρήσεις				

ΠΕΔΙΟ 1ο: ΜΕΣΑ – ΠΟΡΟΙ – ΑΝΘΡΩΠΙΝΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ**Δείκτης Αξιολόγησης: 1.3. Μέλη του Προσωπικού του Σχολείου****Περιγραφή του δείκτη:**

Ο δείκτης περιλαμβάνει στοιχεία που αφορούν στην επαρκή στελέχωση του σχολείου με εκπαιδευτικούς, με ειδικό εκπαιδευτικό προσωπικό και με ειδικό βοηθητικό προσωπικό. Αναφέρεται στο διδακτικό και εξωδιδακτικό τους έργο, στην επιστημονική και παιδαγωγική τους κατάρτιση, καθώς και στη διδακτική τους πείρα.

Ενδεικτικά κριτήρια ποιότητας:

Η επάρκεια του προσωπικού της ΣΜΕΑΕ (επιστημονική και παιδαγωγική κατάρτιση, εμπειρία) για την αποτελεσματική υλοποίηση του εκπαιδευτικού έργου στο σχολείο.

Σκοπός / Αντικείμενο διερεύνησης του δείκτη:

1. Η διερεύνηση του βαθμού της επάρκειας των εκπαιδευτικών, του ειδικού εκπαιδευτικού προσωπικού και του ειδικού βοηθητικού προσωπικού για να ανταποκριθούν στις απαιτήσεις του αναλυτικού προγράμματος, των εξατομικευμένων εκπαιδευτικών προγραμμάτων και στις ιδιαίτερες ανάγκες των μαθητών και του σχολείου. Εξετάζονται στοιχεία όπως ο αριθμός, η σύνθεση, η επιστημονική, διδακτική και παιδαγωγική κατάρτιση και η εμπειρία του προσωπικού του σχολείου σε σχέση με το διδακτικό και το εξωδιδακτικό (διοικητικό, παιδαγωγικό) έργο στο σχολείο. Εντοπίζονται αδυναμίες (ειδικές επιμορφωτικές ανάγκες εκπαιδευτικών) και προσδιορίζονται δράσεις επιστημονικής και επαγγελματικής ενίσχυσης των εκπαιδευτικών, του ειδικού εκπαιδευτικού προσωπικού.
2. Η συγκριτική αξιολόγηση των αποτελεσμάτων που αφορούν τον συγκεκριμένο δείκτη σε σχέση με άλλους δείκτες όπως: Εφαρμογή του Σχολικού Προγράμματος, Εφαρμογή των Αναλυτικών Προγραμμάτων ΕΑΕ και των Εξατομικευμένων Προγραμμάτων Εκπαίδευσης, Ποιότητα της Διδασκαλίας/Παρέμβασης, Επιμόρφωση του Προσωπικού του σχολείου, Εκπαιδευτικές Παρεμβάσεις κ.ά.
3. Η πιθανή σύνδεση του δείκτη με την ανάπτυξη σχεδίων δράσης στη Σχολική Μονάδα.

Μέθοδος Εργασίας:

Τα μέλη των ομάδων εργασίας, αξιοποιώντας τα αρχεία του σχολείου, συλλέγουν και επεξεργάζονται στοιχεία που αφορούν στα επιμέρους κριτήρια του συγκεκριμένου δείκτη. Διαμορφώνουν εργαλεία διερεύνησης (ερωτηματολόγια, σχέδια συνέντευξης κ.ά.) των ποιοτικών χαρακτηριστικών του δείκτη για τους εκπαιδευτικούς και για τους γονείς. Εξετάζουν, αναλύουν και συγκρίνουν τα αποτελέσματα του δείκτη με τα αποτελέσματα άλλων δεικτών. Διερευνούν την προτεραιότητα του δείκτη σε σχέση με άλλους δείκτες και την πιθανή σύνδεση του δείκτη με την ανάπτυξη σχεδίων δράσης στη ΣΜΕΑΕ.

Πηγές:

Καταχωρήσεις του σχολείου σε βάσεις δεδομένων όπως: e-school, πρακτικά συνεδριάσεων, βιογραφικά προσωπικού του σχολείου.

Εργαλεία:

Φόρμες καταγραφής δεδομένων του σχολείου και του προσωπικού του σχολείου, ερωτηματολόγια, σχέδια συνέντευξης κ.ά.

Ενδεικτικά ποσοτικά στοιχεία για τη διερεύνηση του δείκτη

Χρησιμοποιούνται και αξιοποιούνται όσα στοιχεία κρίνονται απαραίτητα και συνδέονται με την κατάρτιση, την εμπειρία και το διδακτικό έργο του προσωπικού του σχολείου, με σκοπό τη διαπίστωση της επαρκούς υλοποίησης του εκπαιδευτικού έργου στο σχολείο και όχι την προσωπική αξιολόγηση των εκπαιδευτικών. Μπορούν, για παράδειγμα, να αξιοποιηθούν στοιχεία που αφορούν στην επιστημονική και παιδαγωγική κατάρτιση (σπουδές, επιμόρφωση), στην επιστημονική δραστηριότητα του προσωπικού του σχολείου (συγγραφικό έργο, συνέδρια, ημερίδες επιμορφωτικά προγράμματα κτλ.), καθώς και στη συμμετοχή τους σε καινοτόμες δράσεις και προγράμματα. Στοιχεία, επίσης, που αφορούν στην επαγγελματική εμπειρία του προσωπικού του σχολείου, στην εργασιακή σχέση (μόνιμοι, αναπληρωτές, ωρομίσθιοι) και στο χρόνο υπηρεσίας στο συγκεκριμένο σχολείο. Μπορεί να περιγραφεί το διδακτικό έργο του προσωπικού του σχολείου (ώρες διδασκαλίας την εβδομάδα) και να αναφερθούν στοιχεία, όπως ο χρόνος συμμετοχής σε δραστηριότητες διοικητικού χαρακτήρα της ΣΜΕΑΕ (γραμματειακή υποστήριξη, ανάληψη συγκεκριμένου έργου, η παρακολούθηση απουσιών, η παραλαβή και διανομή σχολικών βιβλίων, η ενημέρωση του βιβλίου πρακτικών κ.ά.), ο χρόνος προετοιμασίας για τα μαθήματα/εβδομάδα, ο χρόνος αξιολόγησης τεκμηρίων, συμπλήρωσης βαθμολογίας και σύνταξης εκθέσεων των μαθητών. Αναφέρονται επίσης πληροφορίες που αφορούν στο παιδαγωγικό και άλλο έργο του προσωπικού του σχολείου εκτός ωρών διδασκαλίας, όπως η συμμετοχή σε προγράμματα και δράσεις του σχολείου. Μπορεί επίσης να αναφερθεί η ύπαρξη διοικητικού ή βοηθητικού προσωπικού κατά κατηγορία απασχόλησης.

Πρόσθετα στοιχεία

Το προσωπικό του σχολείου καθορίζει πρόσθετα εναλλακτικά ή συμπληρωματικά στοιχεία για τη διερεύνηση των κριτηρίων του δείκτη σύμφωνα με τις ιδιαιτερότητες της ΣΜΕΑΕ.

Ενδεικτικά ερωτήματα διερεύνησης των ποιοτικών χαρακτηριστικών του δείκτη	1	2	3	4
Οι κενές θέσεις του προσωπικού του σχολείου καλύπτονται έγκαιρα στην αρχή του σχολικού έτους.				
Το σχολείο διαθέτει εκπαιδευτικούς όλων των ειδικοτήτων και ειδικό εκπαιδευτικό προσωπικό που απαιτούνται για τις ανάγκες των Αναλυτικών Προγραμμάτων ΕΑΕ καθώς και των Εξατομικευμένων Προγραμμάτων Εκπαίδευσης των μαθητών.				
Η επιστημονική και παιδαγωγική κατάρτιση του προσωπικού του σχολείου ανταποκρίνεται στις διδακτικές και παιδαγωγικές απαιτήσεις των Αναλυτικών Προγραμμάτων ΕΑΕ καθώς και των Εξατομικευμένων Προγραμμάτων Εκπαίδευσης των μαθητών				
Τα μέλη του προσωπικού του σχολείου αναπτύσσουν ιδιαίτερη επιστημονική δραστηριότητα.				
Τα μέλη του προσωπικού του σχολείου συμμετέχουν ενεργά σε καινοτόμες δράσεις και προγράμματα.				
Η αναλογία ανάμεσα στο μόνιμο προσωπικό και τους αναπληρωτές/ωρομίσθιους εκπαιδευτικούς δεν δημιουργεί προβλήματα στο έργο του σχολείου.				
Οι ιδιαίτερες ανάγκες και η ανάπτυξη των δεξιοτήτων των μαθητών (κοινωνικών, διαβίωσης κα.) καλύπτονται επαρκώς από το υπάρχον ειδικό εκπαιδευτικό και βοηθητικό προσωπικό.				
Οι γνώσεις και η εμπειρία των μελών του προσωπικού του σχολείου συμβάλλουν ουσιαστικά στην ανάπτυξη δραστηριοτήτων στο χώρο του σχολείου και της τοπικής κοινωνίας.				
Τα μέλη του προσωπικού του σχολείου συνεργάζονται αποτελεσματικά με εξειδικευμένα κέντρα και υπηρεσίες του ΥΠΔΒΜΘ σε ζητήματα καθοδήγησης, συμβουλευτικής και υποστήριξης των μαθητών/τριών.				
Πρόσθετες ερωτήσεις διερεύνησης των ποιοτικών χαρακτηριστικών του δείκτη	1	2	3	4

Παρατηρήσεις

ΠΕΔΙΟ 2ο : ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΤΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ**Δείκτης Αξιολόγησης: 2.1. Ανάπτυξη του Σχολικού Προγράμματος με βάση την πιθανή αναπηρία και τις ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες των μαθητών****Περιγραφή του δείκτη:**

Ο συγκεκριμένος δείκτης αναφέρεται στις διοικητικές-οργανωτικές πρακτικές που αναπτύσσονται στο σχολείο σε σχέση με την ανάπτυξη και την εφαρμογή ενός αποτελεσματικού Σχολικού Προγράμματος στις Σχολικές Μονάδες Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης. Αναφέρεται στον προγραμματισμό του εκπαιδευτικού έργου, στη διαμόρφωση του ωρολογίου προγράμματος και στην αξιοποίηση του σχολικού χρόνου. Περιλαμβάνει στοιχεία που αφορούν στην υποστήριξη και στο συντονισμό της συνεργασίας μεταξύ των μελών του προσωπικού του σχολείου, την ανάπτυξη παρεμβατικών πρακτικών και εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων, την ανάπτυξη προγραμμάτων κοινωνικής ένταξης και συνεργασίας ειδικής και γενικής εκπαίδευσης, καθώς και την υποστήριξη του προσωπικού του σχολείου για την υλοποίηση των Αναλυτικών Προγραμμάτων ΕΑΕ και των Εξατομικευμένων Προγραμμάτων Εκπαίδευσης των μαθητών.

Ενδεικτικά κριτήρια ποιότητας:

- Ανάπτυξη σχολικού προγράμματος στην ομάδα
- Διαμόρφωση και εφαρμογή ενός λειτουργικού ωρολογίου προγράμματος που επιτρέπει την ανάπτυξη του Αναλυτικού Προγράμματος ΕΑΕ και των Εξατομικευμένων Προγραμμάτων Εκπαίδευσης
- Υποστήριξη και συντονισμός της συνεργασίας μεταξύ των μελών του προσωπικού του σχολείου
- Υποστήριξη του προσωπικού του σχολείου στην υλοποίηση των Αναλυτικών Προγραμμάτων ΕΑΕ και των Εξατομικευμένων Προγραμμάτων Εκπαίδευσης
- Εφαρμογή παρεμβατικών πρακτικών
- Προγραμματισμός εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων για εμπλουτισμό του Αναλυτικού Προγράμματος ΕΑΕ και των Εξατομικευμένων Προγραμμάτων Εκπαίδευσης

Σκοπός / Αντικείμενο διερεύνησης του δείκτη:

1. Η διερεύνηση των πρακτικών προγραμματισμού, ανάπτυξης και εφαρμογής του Σχολικού Προγράμματος με σκοπό την αποτελεσματική υλοποίηση του εκπαιδευτικού έργου στο σχολείο. Ο εντοπισμός προβλημάτων, αδυναμιών και δυσλειτουργιών. Η διαπίστωση πρακτικών υποστήριξης και συντονισμού του προσωπικού του σχολείου και καλής λειτουργίας του Σχολικού Προγράμματος.
2. Η συγκριτική αξιολόγηση των αποτελεσμάτων που αφορούν τον συγκεκριμένο δείκτη σε σχέση με άλλους δείκτες, όπως: Συντονισμός της Σχολικής Ζωής, Κλίμα και Σχέσεις στο Σχολείο, Ανάπτυξη Εκπαιδευτικών Δραστηριοτήτων, Επιμόρφωση του Προσωπικού του σχολείου κ.ά.
3. Η πιθανή σύνδεση του δείκτη με την ανάπτυξη σχεδίων δράσης στη ΣΜΕΑΕ.

Μέθοδος Εργασίας:

Τα μέλη των ομάδων εργασίας, αξιοποιώντας τα αρχεία του σχολείου, συλλέγουν και επεξεργάζονται στοιχεία που αφορούν στα επιμέρους κριτήρια του συγκεκριμένου δείκτη. Διαμορφώνουν εργαλεία διερεύνησης (ερωτηματολόγια, σχέδια συνέντευξης κ.ά.) των ποιοτικών χαρακτηριστικών του δείκτη. Εξετάζουν, αναλύουν και συγκρίνουν τα αποτελέσματα του δείκτη με τα αποτελέσματα άλλων δεικτών. Διερευνούν την προτεραιότητα του δείκτη σε σχέση με άλλους δείκτες και την πιθανή σύνδεση του δείκτη με την ανάπτυξη σχεδίων δράσης στη ΣΜΕΑΕ.

Πηγές :

Βιβλίο Πράξεων Διευθυντή, Βιβλίο Πράξεων Συλλόγου Διδασκόντων, Προσωπικό του σχολείου, μαθητές κ.ά.

Εργαλεία :

Φόρμες καταγραφής δεδομένων του σχολείου, εκθέσεις του προσωπικού του σχολείου, ερωτηματολόγια, σχέδια συνέντευξης, σχέδια παρατήρησης κ.ά.

Ενδεικτικά ποσοτικά στοιχεία για τη διερεύνηση του δείκτη
Αριθμός ημερών κανονικής πραγματοποιηθείσας λειτουργίας του σχολείου (σε μηνιαία & ετήσια βάση).
Ποσοστό (%) τήρησης ωρολογίου προγράμματος ανά γνωστικό αντικείμενο και ανά τάξη.
Αναλογία πραγματοποιηθεισών προς προγραμματισμένες ώρες διδασκαλίας κατά τάξη και μάθημα σε ετήσια βάση.
Αριθμός απολεσθεισών διδακτικών ωρών (εξαιρούνται οι επίσημες αργίες και ημιαργίες) σε μηνιαία ή ετήσια βάση ανά μάθημα και τάξη.
Καταγραφή βασικών λόγων απώλειας διδακτικών ωρών (βασικοί λόγοι, κατανομή απολεσθεισών ωρών ανά λόγο).
Συνεδριάσεις του Συλλόγου Διδασκόντων της ΣΜΕΑΕ με στόχο τον συντονισμό και τον προγραμματισμό της εφαρμογής του Σχολικού Προγράμματος (αριθμός, διάρκεια, πλήθος συμμετεχόντων, βασικές αποφάσεις).
Αριθμός προαιρετικών Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων (π.χ. Κοινωνική και Επαγγελματική Αγωγή, Περιβαλλοντική Εκπαίδευση, Αγωγή Υγείας κλπ.) που εκπονούνται στο σχολείο (σύνολο ωρών - ποσοστό (%) εκπαιδευτικών και μαθητών ανά τάξη που συμμετέχουν).
Αριθμός εκπαιδευτικών επισκέψεων (τόπος, συμμετέχοντες, δραστηριότητες στο πεδίο).

Πρόσθετα στοιχεία

Το προσωπικό του σχολείου καθορίζει πρόσθετα εναλλακτικά ή συμπληρωματικά στοιχεία για τη διερεύνηση των κριτηρίων του δείκτη σύμφωνα με τις ιδιαιτερότητες της ΣΜΕΑΕ..

Παρατηρήσεις

Ενδεικτικά ερωτήματα διερεύνησης των ποιοτικών χαρακτηριστικών του δείκτη	1	2	3	4
Η διαμόρφωση του ωρολογίου προγράμματος διέπεται από παιδαγωγικές - διδακτικές αρχές και παράλληλα λαμβάνει υπόψη τις ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες των μαθητών και του προσωπικού του σχολείου.				
Η κατανομή των μαθημάτων στο ωρολόγιο πρόγραμμα ικανοποιεί τα μέλη του προσωπικού του σχολείου.				
Το ωρολόγιο πρόγραμμα του σχολείου τηρείται ανά γνωστικό αντικείμενο του αναλυτικού προγράμματος και εξατομικευμένο πρόγραμμα εκπαίδευσης με αποτελεσματικό τρόπο.				
Από την αρχή της σχολικής χρονιάς προγραμματίζονται οι δραστηριότητες της σχολικής ζωής για όλο το έτος.				
Το μεγαλύτερο μέρος των προγραμματισμένων δραστηριοτήτων του σχολείου πραγματοποιούνται με τρόπο ικανοποιητικό.				
Η διαμόρφωση του ωρολογίου προγράμματος προβλέπει τη συνεργασία μεταξύ των μελών του προσωπικού του σχολείου.				
Στο σχολείο αναλαμβάνονται πρωτοβουλίες και ενέργειες με σκοπό την τήρηση του ωρολογίου προγράμματος (π.χ. λόγω απουσίας μελών του προσωπικού του σχολείου).				
Η διαμόρφωση του ωρολογίου προγράμματος επιτρέπει τη συνεργασία με τους γονείς.				
Η Διεύθυνση υποστηρίζει και συντονίζει τη συνεργασία των μεταξύ των μελών του προσωπικού του σχολείου ανά ειδικότητα αλλά και ανάμεσα σε ειδικότητες.				
Αναπτύσσονται διαδικασίες στήριξης των μελών του προσωπικού του σχολείου στις ιδιαίτερες επιστημονικές και παιδαγωγικές ανάγκες τους.				
Ο Σύλλογος Διδασκόντων συνεργάζεται με τον Σύλλογο Γονέων/Κηδεμόνων προκειμένου να διευκολυνθεί, όποτε χρειάζεται, η εφαρμογή του Σχολικού Προγράμματος.				
Ο Σύλλογος Διδασκόντων συνεργάζεται με τους μαθητές για την αποτελεσματική εφαρμογή του Σχολικού Προγράμματος.				
Στο σχολείο προσφέρεται ικανός αριθμός από ειδικά προσαρμοσμένα και εξατομικευμένα προγράμματα εκπαίδευσης.				
Στο σχολείο προσφέρεται ικανός αριθμός προαιρετικών εκπαιδευτικών				

προγραμμάτων (π.χ. Κοινωνική και Επαγγελματική Αγωγή, Περιβαλλοντική Εκπαίδευση, Αγωγή Υγείας, κλπ.).				
---	--	--	--	--

Ενδεικτικά ερωτήματα διερεύνησης των ποιοτικών χαρακτηριστικών του δείκτη για τους μαθητές/τριες				
Με αυτή την κατηγορία ερωτήσεων ανιχνεύεται ο βαθμός ικανοποίησης των μαθητών από το περιεχόμενο και την εφαρμογή του Σχολικού Προγράμματος (προτείνεται για τις ΣΜΕΑΕ της Δ/θμιας εκπαίδευσης).				
A. Πόσο ευχαριστημένοι είστε από:	1	2	3	4
Την κατανομή των μαθημάτων στο ωρολόγιο πρόγραμμα του σχολείου				
Την τήρηση του ωρολογίου προγράμματος του σχολείου				
Τον προγραμματισμό των δραστηριοτήτων στην αρχή της χρονιάς				
Τη συνεργασία με το προσωπικό του σχολείου για την αποτελεσματική εφαρμογή του Σχολικού Προγράμματος				
Τον εμπλουτισμό του Σχολικού Προγράμματος με πρόσθετες ενδιαφέρουσες για εσάς δραστηριότητες				
Την ποικιλία των προαιρετικών Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων (π.χ. Περιβαλλοντική Εκπαίδευση, Αγωγή Υγείας κλπ.) που προσφέρονται στο σχολείο σας				
Πρόσθετα ερωτήματα διερεύνησης των ποιοτικών χαρακτηριστικών του δείκτη	1	2	3	4
Παρατηρήσεις				

ΠΕΔΙΟ 2ο : ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΤΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ
Δείκτης Αξιολόγησης: 2.2. Συντονισμός Σχολικής Ζωής
<p>Περιγραφή του δείκτη:</p> <p>Ο συγκεκριμένος δείκτης αναφέρεται στις διοικητικές-οργανωτικές πρακτικές που αναπτύσσονται στο σχολείο και αφορούν στο συντονισμό της σχολικής ζωής, στη διαμόρφωση και εφαρμογή του εσωτερικού κανονισμού του σχολείου, την αξιοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού, τον προγραμματισμό και την υλοποίηση δράσεων. Περιλαμβάνει στοιχεία που αφορούν την ανάπτυξη διαδικασιών με σκοπό την ενίσχυση της συλλογικότητας και τη διαμόρφωση θετικού κλίματος στη ΣΜΕΑΕ.</p>
<p>Ενδεικτικά κριτήρια ποιότητας:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Διαμόρφωση και εφαρμογή εσωτερικού κανονισμού για τη λειτουργία του σχολείου - Αξιοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού - Χάραξη σαφούς προσανατολισμού για την εργασία του σχολείου, με βάση σύνολο αρχών και αξιών κοινά αποδεκτών από τα μέλη της σχολικής κοινότητας - Προγραμματισμός, υλοποίηση και αξιολόγηση δράσεων για βελτίωση του εκπαιδευτικού έργου - Διαμόρφωση συμμετοχικού, συλλογικού, συνεργατικού πλαισίου εργασίας όλων των παραγόντων της σχολικής μονάδας.
<p>Σκοπός / Αντικείμενο διερεύνησης του δείκτη:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Η διερεύνηση των διοικητικών και οργανωτικών πρακτικών, με σκοπό την καλή λειτουργία του σχολείου, τη βελτίωση της ποιότητας και της αποτελεσματικότητας του εκπαιδευτικού έργου στο σχολείο. Ο εντοπισμός προβλημάτων, αδυναμιών και δυσλειτουργιών. Η διαπίστωση πρακτικών καλής διοίκησης της ΣΜΕΑΕ. 2. Η συγκριτική αξιολόγηση των αποτελεσμάτων που αφορούν το συγκεκριμένο δείκτη σε σχέση με άλλους δείκτες, όπως Εφαρμογή του Αναλυτικού Προγράμματος ΕΑΕ και των Εξατομικευμένων Προγραμμάτων Εκπαίδευσης των μαθητών, Κλίμα και Σχέσεις στο σχολείο, Ανάπτυξη Εκπαιδευτικών Δραστηριοτήτων και Παρεμβάσεων κ.ά. 3. Η πιθανή σύνδεση του δείκτη με την ανάπτυξη σχεδίων δράσης στη ΣΜΕΑΕ.

Μέθοδος Εργασίας:

Τα μέλη των ομάδων εργασίας, αξιοποιώντας τα αρχεία του σχολείου, συλλέγουν και επεξεργάζονται στοιχεία που αφορούν στα επιμέρους κριτήρια του συγκεκριμένου δείκτη. Διαμορφώνουν εργαλεία διερεύνησης (ερωτηματολόγια, σχέδια συνέντευξης κ.ά.) των ποιοτικών χαρακτηριστικών του δείκτη. Εξετάζουν, αναλύουν και συγκρίνουν τα αποτελέσματα του δείκτη με τα αποτελέσματα άλλων δεικτών. Διερευνούν την προτεραιότητα του δείκτη σε σχέση με άλλους δείκτες και την πιθανή σύνδεση του δείκτη με την ανάπτυξη σχεδίων δράσης στη ΣΜΕΑΕ.

Πηγές :

Αρχεία σχολείου, Βιβλίο Πράξεων Διευθυντή, Βιβλίο Πράξεων Συλλόγου Διδασκόντων, Προσωπικό του σχολείου κ.ά.

Εργαλεία :

Φόρμες καταγραφής δεδομένων του σχολείου, ερωτηματολόγια, σχέδια συνέντευξης, σχέδια παρατήρησης κ.ά.

Ενδεικτικά ποσοτικά στοιχεία για τη διερεύνηση του δείκτη
Συνεδριάσεις Συλλόγου Διδασκόντων του σχολείου (αριθμός, ημερήσια διάταξη, χρονική διάρκεια, χρονική διασπορά στο σχολικό έτος, αριθμός συμμετεχόντων, βασικές αποφάσεις).
Βαθμός υλοποίησης των βασικών αποφάσεων του Συλλόγου Διδασκόντων του σχολείου.
Ετήσιος προγραμματισμός δράσεων (υπάρχει και εάν ναι τι περιλαμβάνει;).
Συνεδριάσεις ομάδων εργασίας του σχολείου (αριθμός, θέμα, χρονική διάρκεια, χρονική διασπορά στο σχολικό έτος, αριθμός συμμετεχόντων, βασικές αποφάσεις).
Βαθμός υλοποίησης των βασικών αποφάσεων των ομάδων εργασίας του σχολείου.
Κατανομή διοικητικού έργου στα μέλη του προσωπικού του σχολείου ανάλογα με την εμπειρία, τις ιδιαίτερες δεξιότητες αλλά και τις ανάγκες τους (περιγραφή κατανομής με σχετική τεκμηρίωση).
Συμμετοχή του προσωπικού του σχολείου στις διαδικασίες αξιολόγησης του εκπαιδευτικού έργου (πλήθος εμπλεκομένων, αριθμός και θέμα ομάδων εργασίας, τομείς σχολικής ζωής που διερευνήθηκαν, εργαλεία και μεθοδολογίες που αναπτύχθηκαν).
Βαθμός υλοποίησης της συνεργασίας της ΣΜΕΑΕ με το Γραφείο και τη Διεύθυνση Εκπαίδευσης (αριθμός αιτημάτων, βαθμός διεκπεραίωσης, ταχύτητα διεκπεραίωσης).

Πρόσθετα στοιχεία

Το προσωπικό του σχολείου καθορίζει πρόσθετα εναλλακτικά ή συμπληρωματικά στοιχεία για τη διερεύνηση των κριτηρίων του δείκτη σύμφωνα με τις ιδιαιτερότητες της ΣΜΕΑΕ.

Παρατηρήσεις

Ενδεικτικά ερωτήματα διερεύνησης των ποιοτικών χαρακτηριστικών του δείκτη	1	2	3	4
Η Διεύθυνση θέτει συγκεκριμένους στόχους και προτεραιότητες και προγραμματίζει δράσεις για την υλοποίησή τους.				
Οι αποφάσεις είναι αποτέλεσμα συλλογικών και δημοκρατικών διαδικασιών.				
Η Διεύθυνση υποστηρίζει ένα συνεργατικό, συμμετοχικό, συλλογικό πλαίσιο εργασίας όλων των παραγόντων της σχολικής μονάδας.				
Τα μέλη του προσωπικού του σχολείου έχουν συμφωνήσει πάνω σ' ένα γενικό πλαίσιο αρχών του σχολείου και εφαρμόζουν τον εσωτερικό κανονισμό του σχολείου για την αντιμετώπιση των διαφόρων προβλημάτων.				
Πριν από τις συνεδριάσεις του Συλλόγου Διδασκόντων, όλα τα μέλη του προσωπικού του σχολείου ενημερώνονται για τα θέματα της ημερήσιας διάταξης.				
Το είδος των θεμάτων που εντάσσονται στην ημερήσια διάταξη καλύπτουν ικανοποιητικά τα εκάστοτε θέματα που απασχολούν τη Σχολική Μονάδα.				
Ο τρόπος με τον οποίο διεξάγεται η συζήτηση κατά τη διάρκεια των συνεδριάσεων του Συλλόγου Διδασκόντων είναι ικανοποιητικός.				
Κάθε μέλος του προσωπικού του σχολείου αξιοποιείται σύμφωνα με τις δεξιότητες και τις εμπειρίες του καθενός.				
Τα μέλη του προσωπικού του σχολείου συμμετέχουν σε ικανοποιητικό βαθμό στη διαδικασία λήψης των αποφάσεων που αφορούν τη λειτουργία του σχολείου.				
Ο τρόπος με τον οποίο υλοποιούνται οι αποφάσεις του Συλλόγου Διδασκόντων είναι αποτελεσματικός.				
Ο βαθμός συνεργασίας μεταξύ των μελών του προσωπικού του σχολείου στο πλαίσιο ομάδων εργασίας είναι ουσιαστικός.				
Η κατανομή των αρμοδιοτήτων σε όλα τα μέλη του προσωπικού του σχολείου του σχολείου είναι δίκαιη.				
Η συμμετοχή των μαθητών στις αποφάσεις του σχολείου είναι ουσιαστική.				
Ο βαθμός συμμετοχής των γονέων στις αποφάσεις του σχολείου είναι ικανοποιητικός.				
Οι υπηρεσίες που παρέχουν τα Γραφεία και οι Διευθύνσεις Εκπαίδευσης είναι αποτελεσματικές.				

Θεωρείτε ότι στο σχολείο σας εφαρμόζεται ένα ιεραρχικό ή ένα συνεργατικό μοντέλο διοίκησης;

Προτείνετε με λίγα λόγια τρόπους καλύτερου συντονισμού της σχολικής ζωής.

Πρόσθετα ερωτήματα διερεύνησης των ποιοτικών χαρακτηριστικών του δείκτη	1	2	3	4

Παρατηρήσεις

ΠΕΔΙΟ 2ο : ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΤΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ**Δείκτης Αξιολόγησης: 2.3. Διαχείριση και Αξιοποίηση των Μέσων και των Πόρων****Περιγραφή του δείκτη:**

Ο δείκτης αυτός περιλαμβάνει στοιχεία που αφορούν στην ορθολογική διαχείριση των πόρων και στην επαρκή αξιοποίηση των μέσων της ΣΜΕΑΕ. Αναφέρεται στην ιεράρχηση των αναγκών του σχολείου, στην κατανομή των δαπανών και στη συνεργασία της Διεύθυνσης με τη Σχολική Επιτροπή και φορείς της τοπικής κοινωνίας. Εξετάζεται επίσης, η δυνατότητα αξιοποίησης των διαθέσιμων χώρων, μέσων και του εξοπλισμού από τους μαθητές και το Σύλλογο Γονέων στο πλαίσιο της ανάπτυξης εκπαιδευτικών πρωτοβουλιών και δραστηριοτήτων.

Ενδεικτικά κριτήρια ποιότητας:

- Η ορθολογική διαχείριση των οικονομικών πόρων για την κάλυψη των αναγκών του σχολείου
- Η αξιοποίηση των διαθέσιμων χώρων και του εξοπλισμού του σχολείου
- Η συνεργασία του σχολείου με τη Σχολική Επιτροπή

Σκοπός / Αντικείμενο διερεύνησης του δείκτη:

1. Η διερεύνηση της ορθολογικής διαχείρισης των πόρων και της επαρκούς αξιοποίησης των μέσων της Σχολικής Μονάδας για την αποτελεσματική ανάπτυξη του Αναλυτικού Προγράμματος ΕΑΕ και των Εξατομικευμένων Προγραμμάτων Εκπαίδευσης των μαθητών. Η εξέταση της συνεργασίας του σχολείου με τη Σχολική Επιτροπή. Ο εντοπισμός προβλημάτων και ελλείψεων αλλά και η διαπίστωση καλών πρακτικών της διαχείρισης των πόρων και συνεργασιών με τους φορείς.
2. Η συγκριτική αξιολόγηση των αποτελεσμάτων που αφορούν τον συγκεκριμένο δείκτη σε σχέση με άλλους δείκτες όπως: Υλικοτεχνική Υποδομή, Εξοπλισμός, Συμμετοχή σε Προγράμματα Δράσης, Εκπαιδευτικές Δραστηριότητες κ.ά.
3. Η πιθανή σύνδεση του δείκτη με την ανάπτυξη σχεδίων δράσης στη ΣΜΕΑΕ.

Μέθοδος Εργασίας:

Τα μέλη των ομάδων εργασίας, αξιοποιώντας τα αρχεία του σχολείου, συλλέγουν και επεξεργάζονται στοιχεία που αφορούν στα επιμέρους κριτήρια του συγκεκριμένου δείκτη. Διαμορφώνουν εργαλεία διερεύνησης (ερωτηματολόγια, σχέδια συνέντευξης κ.ά.) των ποιοτικών χαρακτηριστικών του δείκτη. Εξετάζουν, αναλύουν και συγκρίνουν τα αποτελέσματα του δείκτη με τα αποτελέσματα άλλων δεικτών. Διερευνούν την προτεραιότητα του δείκτη σε σχέση με άλλους δείκτες και την πιθανή σύνδεση του δείκτη με την ανάπτυξη σχεδίων δράσης στη ΣΜΕΑΕ.

Πηγές:

Βιβλίο Πράξεων Διευθυντή, Βιβλίο Πράξεων Συλλόγου Διδασκόντων, Πρακτικά Σχολικής Επιτροπής, Προσωπικό του σχολείου κ.ά.

Εργαλεία:

Φόρμες καταγραφής δεδομένων του σχολείου, ερωτηματολόγια, σχέδια συνέντευξης κ.ά.

Ενδεικτικά ποσοτικά στοιχεία για τη διερεύνηση του δείκτη

Ποσά που διατέθηκαν για κάλυψη συγκεκριμένων αναγκών του σχολείου (επισκευές θέρμανση, ύδρευση κ.ά.).

Προσαρμογές του κτιρίου για την κάλυψη έκτακτων ή πρόσθετων αναγκών.

Προσαρμογές του κτιρίου για τη βελτιστοποίηση της ενεργειακής του απόδοσης.

Προσαρμογές για την εξοικονόμηση αναλώσιμων και τελών τηλεπικοινωνιών (οικονομικά αποτελέσματα).

Βαθμός χρήσης βοηθητικών σχολικών χώρων (διδασκτικές ώρες κατ' έτος).

Βαθμός χρήσης σχολικής βιβλιοθήκης (αριθμός βιβλίων που διακινήθηκαν σε μαθητές κατ' έτος). Ποσοστό (%) βιβλίων που διακινήθηκαν στη διάρκεια της προηγούμενης και της φετινής χρονιάς (από το προσωπικό του σχολείου και μαθητές) επί του συνολικού αριθμού των βιβλίων.

Βαθμός χρήσης αθλητικών εγκαταστάσεων (εκτιμώμενος αριθμός ωρών χρήσης των αθλητικών εγκαταστάσεων κατ' έτος).

Αξιοποίηση των σχολικών υποδομών από την τοπική κοινότητα (είδος υποδομών, είδος χρήσης, χρήστες, συχνότητα χρήσης).

Χρήση εξωσχολικών χώρων για δραστηριότητες του σχολείου, όπως αθλητικές εγκαταστάσεις, πολιτιστικοί χώροι κ.ά. (είδη χώρων, είδη δραστηριοτήτων, συχνότητα χρήσης, κόστος χρήσης, συμφωνίες με εξωσχολικούς φορείς).

Εθελοντική εργασία στο σχολείο (είδη δράσεων, πάροχοι, συχνότητα).

Πρόσθετα στοιχεία

Το προσωπικό του σχολείου καθορίζει πρόσθετα εναλλακτικά ή συμπληρωματικά στοιχεία για τη διερεύνηση των κριτηρίων του δείκτη σύμφωνα με τις ιδιαιτερότητες της ΣΜΕΑΕ..

Παρατηρήσεις

Ενδεικτικά ερωτήματα διερεύνησης των ποιοτικών χαρακτηριστικών του δείκτη	1	2	3	4
Η διαχείριση των οικονομικών πόρων γίνεται με τον καλύτερο τρόπο για τις ανάγκες του σχολείου.				
Ο Σύλλογος Διδασκόντων εκφράζει γνώμη για τη διαχείριση των πόρων του σχολείου.				
Η Σχολική Επιτροπή συνεργάζεται αποτελεσματικά με τη Διεύθυνση του σχολείου στην κατανομή και στη διαχείριση των πόρων.				
Το Σχολικό Συμβούλιο συνεργάζεται αποτελεσματικά και ανταποκρίνεται στα αιτήματα του σχολείου.				
Η Σχολική Επιτροπή συνεργάζεται αποτελεσματικά και ανταποκρίνεται στα αιτήματα του σχολείου.				
Το προσωπικό του σχολείου και οι μαθητές έχουν εύκολη πρόσβαση στα διαθέσιμα μέσα (διάφορους χώρους και εξοπλισμό).				
Η Διεύθυνση του σχολείου ενθαρρύνει την αξιοποίηση των υποδομών και του εξοπλισμού του σχολείου από τους μαθητές.				
Οι μαθητές χρησιμοποιούν τακτικά και με δική τους πρωτοβουλία τα διαθέσιμα μέσα του σχολείου.				
Ο Δήμος ή η Κοινότητα συνεργάζεται αποτελεσματικά με το σχολείο στην αξιοποίηση υποδομών και μέσων του σχολείου.				
Ο Σύλλογος Γονέων – Κηδεμόνων συνεργάζεται ουσιαστικά με το σχολείο στην αξιοποίηση υποδομών και μέσων στο πλαίσιο συγκεκριμένων εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων, εκτός Σχολικού Προγράμματος.				
Πρόσθετα ερωτήματα διερεύνησης	1	2	3	4

των ποιοτικών χαρακτηριστικών του δείκτη				
Παρατηρήσεις				

ΠΕΔΙΟ 2ο: ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΤΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ
Δείκτης Αξιολόγησης: 2.4. Υποστήριξη της Επιστημονικής - Παιδαγωγικής Κατάρτισης και Εξέλιξης του Προσωπικού του σχολείου
<p>Περιγραφή του δείκτη:</p> <p>Ο συγκεκριμένος δείκτης αναφέρεται στις διαδικασίες και τις δραστηριότητες που αναπτύσσονται στο σχολείο για την επιμόρφωση του προσωπικού του σχολείου. Περιλαμβάνει επίσης στοιχεία για τις πρωτοβουλίες που αναλαμβάνει το προσωπικό του σχολείου με σκοπό τη βελτίωση της επιστημονικής και παιδαγωγικής του κατάρτισης στο πλαίσιο των απαιτήσεων του εκπαιδευτικού έργου στο σχολείο.</p>
<p>Ενδεικτικά κριτήρια ποιότητας:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ανάπτυξη διαδικασιών στήριξης του προσωπικού του σχολείου στις επιστημονικές και παιδαγωγικές τους ανάγκες
<p>Σκοπός / Αντικείμενο διερεύνησης του δείκτη:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Η διερεύνηση της ανάπτυξης επιμορφωτικών προγραμμάτων και της συμμετοχής του προσωπικού του σχολείου σε αυτά. Η διαπίστωση του βαθμού της συμμετοχής του προσωπικού του σχολείου ως επιμορφούμενων ή/και ως επιμορφωτών σε προγράμματα επιμόρφωσης. Η διαπίστωση ελλείψεων και αναγκών αλλά και της ανάδειξης καλών πρακτικών επιμόρφωσης του προσωπικού του σχολείου. 2. Η συγκριτική αξιολόγηση των αποτελεσμάτων που αφορούν το συγκεκριμένο δείκτη σε σχέση με άλλους δείκτες, όπως Εφαρμογή του Αναλυτικού Προγράμματος ΕΑΕ και των Εξατομικευμένων Προγραμμάτων Εκπαίδευσης, Οργάνωση και Διοίκηση του σχολείου, Κλίμα και Σχέσεις στο σχολείο, Ενισχυτικές, Υποστηρικτικές και Αντισταθμιστικές Παρεμβάσεις κ.ά. 3. Η πιθανή σύνδεση του δείκτη με την ανάπτυξη σχεδίων δράσης στη ΣΜΕΑΕ.

Μέθοδος Εργασίας:

Τα μέλη των ομάδων εργασίας, αξιοποιώντας τα αρχεία του σχολείου και των εκπαιδευτικών, συλλέγουν και επεξεργάζονται στοιχεία που αφορούν στα επιμέρους κριτήρια του συγκεκριμένου δείκτη. Διαμορφώνουν εργαλεία διερεύνησης (ερωτηματολόγια, σχέδια συνέντευξης κ.ά.) των ποιοτικών χαρακτηριστικών του δείκτη. Εξετάζουν, αναλύουν και συγκρίνουν τα αποτελέσματα του δείκτη με τα αποτελέσματα άλλων δεικτών. Διερευνούν την προτεραιότητα του δείκτη σε σχέση με άλλους δείκτες και την πιθανή σύνδεση του δείκτη με την ανάπτυξη σχεδίων δράσης στη ΣΜΕΑΕ.

Πηγές :

Αρχείο υπηρεσιακής αλληλογραφίας, Πρακτικά συνεδριάσεων Συλλόγου Διδασκόντων, Αρχεία Προσωπικού του σχολείου, Βιβλίο Πράξεων Διευθυντή, Ημερολόγιο λειτουργίας σχολείου.

Εργαλεία :

Φόρμες καταγραφής δεδομένων του σχολείου, ερωτηματολόγια, σχέδια συνέντευξης, σχέδια παρατήρησης κ.ά.

Ενδεικτικά ποσοτικά στοιχεία για τη διερεύνηση του δείκτη
Ενδοσχολικές επιμορφώσεις (θεματολογία, διάρκεια, πλήθος συμμετεχόντων, τρόπος οργάνωσης).
Συμμετοχές προσωπικού του σχολείου σε επιμορφώσεις ως επιμορφούμενοι (είδος επιμόρφωσης, πλήθος συμμετεχόντων, ειδικότητα συμμετεχόντων, θεματολογία, φορέας παροχής επιμορφωτικού προγράμματος).
Συμμετοχές προσωπικού του σχολείου σε επιμορφώσεις ως επιμορφωτές (είδος επιμόρφωσης, πλήθος συμμετεχόντων, ειδικότητα συμμετεχόντων, θεματολογία, φορέας οργάνωσης επιμορφωτικού προγράμματος).
Συμμετοχές προσωπικού του σχολείου σε επιστημονικά/παιδαγωγικά συνέδρια ως σύνεδροι (θέμα συνεδρίου, διάρκεια, φορέας οργάνωσης, πλήθος συμμετεχόντων, ειδικότητα συμμετεχόντων).
Συμμετοχές προσωπικού του σχολείου σε επιστημονικά/παιδαγωγικά συνέδρια ως εισηγητές (θέμα συνεδρίου, διάρκεια, φορέας οργάνωσης, πλήθος συμμετεχόντων, ειδικότητα συμμετεχόντων, θέμα εισήγησης).
Συμμετοχές προσωπικού του σχολείου σε ερευνητικά προγράμματα (θεματολογία ερευνητικών προγραμμάτων, διάρκεια προγράμματος, ερευνητικός φορέας, πλήθος συμμετεχόντων, ειδικότητα συμμετεχόντων).
Συμμετοχές προσωπικού του σχολείου σε προγράμματα εκπαίδευσης ενηλίκων (είδος προγραμμάτων, θεματολογία, διάρκεια, πλήθος συμμετεχόντων, ειδικότητα συμμετεχόντων).

Πρόσθετα στοιχεία

Το προσωπικό του σχολείου καθορίζει πρόσθετα εναλλακτικά ή συμπληρωματικά στοιχεία για τη διερεύνηση των κριτηρίων του δείκτη σύμφωνα με τις ιδιαιτερότητες της ΣΜΕΑΕ.

Παρατηρήσεις

Ενδεικτικά ερωτήματα διερεύνησης των ποιοτικών χαρακτηριστικών του δείκτη	1	2	3	4
Στο σχολείο πραγματοποιούνται ενδοσχολικές επιμορφώσεις από ειδικούς επιστήμονες με πρωτοβουλία των Σχολικών Συμβούλων.				
Στο σχολείο πραγματοποιούνται ενδοσχολικές επιμορφώσεις από ειδικούς επιστήμονες με πρωτοβουλία της Διεύθυνσης και του Συλλόγου Διδασκόντων.				
Στο σχολείο πραγματοποιούνται ενδοσχολικές επιμορφώσεις από μέλη του προσωπικού του σχολείου.				
Στο σχολείο πραγματοποιούνται ενδοσχολικές επιμορφώσεις από εκπαιδευτικούς και ειδικό εκπαιδευτικό προσωπικό άλλων σχολείων.				
Το προσωπικό του σχολείου εκδηλώνει ενδιαφέρον συμμετοχής σε επιμορφωτικά προγράμματα.				
Το προσωπικό του σχολείου εκδηλώνει ενδιαφέρον και υποβάλλει προτάσεις συμμετοχής σε εκπαιδευτικά ερευνητικά προγράμματα.				
Το προσωπικό του σχολείου εκδηλώνει ενδιαφέρον συμμετοχής σε επιστημονικά/παιδαγωγικά συνέδρια.				
Το σχολείο δημιουργεί συνθήκες επιτυχίας των πρωτοβουλιών που αναλαμβάνει το προσωπικό του σχολείου για την επαγγελματική του ανάπτυξη (π.χ. υποστήριξη της δυνατότητας για από κοινού σχεδιασμό της διδασκαλίας, αναμόρφωση του Προγράμματος Σπουδών μέσα από συνεργατικές διαδικασίες κ.ά.).				
Πρόσθετα ερωτήματα διερεύνησης των ποιοτικών χαρακτηριστικών του δείκτη	1	2	3	4
Παρατηρήσεις				

ΠΕΔΙΟ 3ο : ΚΛΙΜΑ ΚΑΙ ΣΧΕΣΕΙΣ ΣΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ**ΤΟΜΕΑΣ: Α. ΚΛΙΜΑ ΚΑΙ ΣΧΕΣΕΙΣ ΣΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ****Δείκτης Αξιολόγησης: 3.1. Σχέσεις μεταξύ του Προσωπικού του Σχολείου****Περιγραφή του δείκτη:**

Ο συγκεκριμένος δείκτης περιλαμβάνει στοιχεία που απεικονίζουν τις σχέσεις που αναπτύσσονται μεταξύ των εκπαιδευτικών, του ειδικού εκπαιδευτικού και του ειδικού βοηθητικού προσωπικού του σχολείου και αφορούν στη συνεργασία, στην επικοινωνία, στην ανταλλαγή πληροφοριών και εμπειριών και στην αμοιβαία εμπιστοσύνη, στοιχεία τα οποία συμβάλλουν στη διαμόρφωση θετικού κλίματος και ανάπτυξης καλών πρακτικών στο σχολείο.

Ενδεικτικά κριτήρια ποιότητας:

- Ποιότητα επικοινωνίας, δημιουργική συνεργασία και συλλογική δράση
- Τακτικές συναντήσεις και συνεργασίες μεταξύ των μελών του προσωπικού του σχολείου
- Συνεργασία του προσωπικού του σχολείου με έμφαση σε παιδαγωγικά/διδακτικά θέματα

Σκοπός / Αντικείμενο διερεύνησης του δείκτη:

1. Η διερεύνηση των τυπικών και άτυπων σχέσεων μεταξύ των εκπαιδευτικών, του ειδικού εκπαιδευτικού και του ειδικού βοηθητικού προσωπικού του σχολείου. Εξετάζονται η ποιότητα της επικοινωνίας, οι μορφές συνεργασίας και ανάπτυξης συλλογικότητας μεταξύ των εκπαιδευτικών, του ειδικού εκπαιδευτικού και βοηθητικού προσωπικού. Εντοπίζονται προβλήματα και αδυναμίες. Διαπιστώνονται θετικά στοιχεία, όπως η εμπιστοσύνη, ο αλληλοσεβασμός και η αλληλεγγύη.
2. Η συγκριτική αξιολόγηση των αποτελεσμάτων που αφορούν τον συγκεκριμένο δείκτη σε σχέση με άλλους δείκτες, όπως Συντονισμός σχολικής ζωής, Εφαρμογή του Αναλυτικού Προγράμματος ΕΑΕ και των Εξατομικευμένων Προγραμμάτων Εκπαίδευσης των μαθητών Ποιότητα της Διδασκαλίας/Παρέμβασης, Επιμόρφωση του Προσωπικού του σχολείου, Εκπαιδευτικές Παρεμβάσεις κ.ά.
3. Η πιθανή σύνδεση του δείκτη με την ανάπτυξη σχεδίων δράσης στη ΣΜΕΑΕ.

Μέθοδος Εργασίας:

Τα μέλη των ομάδων εργασίας, αξιοποιώντας τα αρχεία του σχολείου, συλλέγουν και επεξεργάζονται στοιχεία που αφορούν στα επιμέρους κριτήρια του συγκεκριμένου δείκτη. Διαμορφώνουν εργαλεία διερεύνησης (ερωτηματολόγια, σχέδια συνέντευξης κ.ά.) των ποιοτικών χαρακτηριστικών του δείκτη. Εξετάζουν, αναλύουν και συγκρίνουν τα αποτελέσματα του δείκτη με τα αποτελέσματα άλλων δεικτών. Διερευνούν την προτεραιότητα του δείκτη σε σχέση με άλλους δείκτες και την πιθανή σύνδεση του

δείκτη με την ανάπτυξη σχεδίων δράσης στη ΣΜΕΑΕ.

Πηγές :

Βιβλίο Πράξεων Διευθυντή, Βιβλίο Πράξεων Συλλόγου Διδασκόντων, Προσωπικό του σχολείου κ.ά.

Εργαλεία:

Φόρμες καταγραφής δεδομένων του σχολείου, ερωτηματολόγια, σχέδια συνέντευξης, σχέδια παρατήρησης κ.ά.

Ενδεικτικά ποσοτικά στοιχεία για τη διερεύνηση του δείκτη

Θεσμοθετημένες συναντήσεις του Συλλόγου Διδασκόντων ετησίως (αριθμός, είδος, συχνότητα, πεδίο δραστηριότητας).

Θεσμοθετημένες συναντήσεις ομάδων εργασίας του προσωπικού του σχολείου (αριθμός, είδος, συχνότητα, πεδίο δραστηριότητας) ετησίως.

Συμμετοχή και συνεργασία μελών του προσωπικού του σχολείου στην εκπόνηση και υλοποίηση προαιρετικών εκπαιδευτικών προγραμμάτων (σε εθνικό και διεθνές επίπεδο).

Συνεργασία μελών του προσωπικού του σχολείου σε επιστημονικές δραστηριότητες, στην προώθηση εκπαιδευτικών καινοτομιών και στη βελτίωση της ποιότητας της σχολικής εκπαίδευσης.

Μη θεσμοθετημένες συνεργασίες μεταξύ των μελών του προσωπικού του σχολείου (αριθμός, είδος, συχνότητα, πεδίο δραστηριότητας).

Υποστηρικτικές δράσεις προς νέους εκπαιδευτικούς στη Σχολική Μονάδα (είδος, περιγραφή, πλήθος συμμετεχόντων).

Ενθάρρυνση από τη Διεύθυνση ανάληψης πρωτοβουλιών από μέλη του προσωπικού του σχολείου (πλήθος, είδος πρωτοβουλιών, πλήθος συμμετεχόντων).

Συνεργασία και συμμετοχή σε οργανωμένες δράσεις προς τη τοπική κοινωνία.

Προσφορές αλληλεγγύης μεταξύ μελών του προσωπικού του σχολείου (π.χ. αιμοδοσία, έρανοι, κλπ.).

Συμμετοχή σε κοινωνικές εκδηλώσεις (συνεστιάσεις, εκδρομές).

Πρόσθετα στοιχεία

Το προσωπικό του σχολείου καθορίζει πρόσθετα εναλλακτικά ή συμπληρωματικά στοιχεία για τη διερεύνηση των κριτηρίων του δείκτη σύμφωνα με τις ιδιαιτερότητες της ΣΜΕΑΕ.

Παρατηρήσεις

Ενδεικτικά ερωτήματα διερεύνησης των ποιοτικών χαρακτηριστικών του δείκτη	1	2	3	4
Τα μέλη του προσωπικού του σχολείου συμμετέχουν τακτικά σε συναντήσεις και συνεργάζονται μεταξύ τους για διάφορα εκπαιδευτικά ζητήματα σε κλίμα αλληλοσεβασμού και συλλογικότητας.				
Το περιεχόμενο της συνεργασίας των μελών του προσωπικού του σχολείου αφορά κυρίως παιδαγωγικά/διδακτικά θέματα, ανάπτυξη ειδικά προσαρμοσμένων και εξατομικευμένων προγραμμάτων, τρόπους αξιολόγησης των μαθητών, οργάνωση εκδηλώσεων και δραστηριοτήτων αλλά και θέματα που αφορούν την αποτελεσματική λειτουργία του σχολείου, όπως κατανομή αρμοδιοτήτων και καθηκόντων, καθώς και αντιμετώπιση τυχόν προβλημάτων που προκύπτουν στο πλαίσιο της σχολικής ζωής.				
Ανάμεσα στο μόνιμο προσωπικό και τους αναπληρωτές/ωρομίσθιους αναπτύσσονται σχέσεις υποστήριξης και συνεργασίας που βοηθούν τα νέα μέλη του προσωπικού στην προσαρμογή τους στο σχολείο.				
Στις συνεδριάσεις του Συλλόγου των Διδασκόντων ισχύουν δημοκρατικές διαδικασίες λήψης αποφάσεων και καλλιεργείται η συλλογικότητα.				
Οι σχέσεις και οι συνεργασίες μεταξύ των μελών του προσωπικού του σχολείου έχουν συμβάλει θετικά στην ενίσχυση των δράσεων και στο άνοιγμα του σχολείου στην κοινωνία.				
Μεταξύ των μελών του προσωπικού του σχολείου έχει				

αναπτυχθεί υψηλός βαθμός αλληλεγγύης.				
Η Διεύθυνση του σχολείου ενθαρρύνει και αφήνει χώρο για πρωτοβουλίες στα μέλη του προσωπικού του σχολείου .				
Στο σχολείο είναι συνηθισμένο φαινόμενο να ανταλλάσσεται εκπαιδευτικό υλικό μεταξύ των μελών του προσωπικού του σχολείου (π.χ. σημειώσεις, βιβλία).				
Προτείνετε με λίγα λόγια τρόπους ενίσχυσης των σχέσεων μεταξύ των μελών του προσωπικού του σχολείου σας.				
Πρόσθετα ερωτήματα διερεύνησης των ποιοτικών χαρακτηριστικών του δείκτη	1	2	3	4
Παρατηρήσεις				

ΠΕΔΙΟ 3ο : ΚΛΙΜΑ ΚΑΙ ΣΧΕΣΕΙΣ ΣΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ
ΤΟΜΕΑΣ: Α. ΚΛΙΜΑ ΚΑΙ ΣΧΕΣΕΙΣ ΣΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ

Δείκτης Αξιολόγησης: 3.2.1 Σχέσεις μεταξύ Προσωπικού του Σχολείου-Μαθητών
3.2.2. Σχέσεις μεταξύ των Μαθητών

Περιγραφή του δείκτη:

Ο συγκεκριμένος δείκτης αναφέρεται στις τυπικές και άτυπες σχέσεις που αναπτύσσονται στο σχολείο μεταξύ Προσωπικού του Σχολείου και μαθητών και των μαθητών μεταξύ τους. Αναφέρεται σε ζητήματα συνεργασίας, επικοινωνίας, εκτίμησης και εμπιστοσύνης μεταξύ του Προσωπικού του Σχολείου και των μαθητών στοιχεία που συμβάλλουν θετικά στη βελτίωση των σχέσεων και της ποιότητας του εκπαιδευτικού έργου. Συμπεριλαμβάνει στοιχεία που αφορούν στα κριτήρια σύνθεσης των ομάδων, στην υποστήριξη από το σχολείο κοινωνικών και ρυθμιστικών πρακτικών που ευνοούν τη βελτίωση του κλίματος και την ενίσχυση των σχέσεων μεταξύ εκπαιδευτικών και μαθητών, καθώς και των μαθητών μεταξύ τους στο πλαίσιο της σχολικής ζωής.

Ενδεικτικά κριτήρια ποιότητας:

- Παιδαγωγική σχέση προσωπικού του σχολείου -μαθητών
- Ανάπτυξη πρωτοβουλιών για δημιουργική συνεργασία μεταξύ προσωπικού του σχολείου - μαθητών (π.χ. οργάνωση εκδηλώσεων, διευθέτηση προβλημάτων της μαθητικής κοινότητας)
- Σύμφωνη με τους σχολικούς κανόνες συμπεριφορά των μαθητών
- Συμμετοχή των μαθητών στη διαμόρφωση των ρυθμιστικών πρακτικών που διέπουν τη σχολική ζωή
- Δημιουργική συνεργασία και συλλογική δράση των μαθητών (π.χ. ύπαρξη ομίλων και ομάδων δραστηριοτήτων μαθητών για θέματα της σχολικής ζωής)

Σκοπός/ Αντικείμενο διερεύνησης του δείκτη:

1. Η διερεύνηση των τυπικών και άτυπων σχέσεων μεταξύ των εκπαιδευτικών, του ειδικού εκπαιδευτικού και βοηθητικού προσωπικού και των μαθητών του σχολείου και μεταξύ των μαθητών. Εξετάζονται οι μορφές επικοινωνίας και συνεργασίας, η ανάπτυξη πρωτοβουλιών και δράσεων, η διαχείριση προβλημάτων στο πλαίσιο των ρυθμιστικών αρχών που διέπουν τη σχολική ζωή. Εντοπίζονται προβλήματα και αδυναμίες (σχολική, βία, έλλειμμα επικοινωνίας). Διαπιστώνονται θετικά στοιχεία, όπως η προσαρμογή και ένταξη των μαθητών, η ενίσχυση της συλλογικότητας, η ενθάρρυνση της συμμετοχής και η ανάπτυξη δημιουργικών συνεργασιών.
2. Η συγκριτική αξιολόγηση των αποτελεσμάτων που αφορούν το συγκεκριμένο δείκτη σε σχέση με άλλους δείκτες όπως: Συντονισμός Σχολικής Ζωής, Εφαρμογή του Αναλυτικού Προγράμματος ΕΑΕ και των Εξατομικευμένων Προγραμμάτων

Εκπαίδευσης, Ποιότητα της Διδασκαλίας/Παρέμβασης, Επιμόρφωση του Προσωπικού του σχολείου, Εκπαιδευτικές Παρεμβάσεις κ.ά.

3. Η πιθανή σύνδεση του δείκτη με την ανάπτυξη σχεδίων δράσης στη ΣΜΕΑΕ.

Μέθοδος Εργασίας:

Τα μέλη των ομάδων εργασίας, αξιοποιώντας τα αρχεία του σχολείου, συλλέγουν και επεξεργάζονται στοιχεία που αφορούν στα επιμέρους κριτήρια του συγκεκριμένου δείκτη. Μελετούν στοιχεία από την εφαρμογή του Αναλυτικού Προγράμματος ΕΑΕ και των Εξατομικευμένων Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων των μαθητών και το πλαίσιο λειτουργίας της σχολικής ζωής στη ΣΜΕΑΕ. Διαμορφώνουν εργαλεία διερεύνησης (ερωτηματολόγια, σχέδια συνέντευξης κ.ά.) των ποιοτικών χαρακτηριστικών του δείκτη για τους εκπαιδευτικούς και για τους μαθητές. Εξετάζουν, αναλύουν και συγκρίνουν τα αποτελέσματα του δείκτη με τα αποτελέσματα άλλων δεικτών. Διερευνούν την προτεραιότητα του δείκτη σε σχέση με άλλους δείκτες και την πιθανή σύνδεση του δείκτη με την ανάπτυξη σχεδίων δράσης στη ΣΜΕΑΕ.

Πηγές :

Βιβλίο Πράξεων Διευθυντή, Βιβλίο Πράξεων Συλλόγου Διδασκόντων, Προσωπικό του σχολείου, μαθητές κ.ά.

Εργαλεία :

Φόρμες καταγραφής δεδομένων του σχολείου, ερωτηματολόγια, σχέδια συνέντευξης, σχέδια παρατήρησης κ.ά.

Δείκτης: 3.2.1. Σχέσεις μεταξύ Προσωπικού του Σχολείου - Μαθητών

Ενδεικτικά ποσοτικά στοιχεία για τη διερεύνηση του δείκτη
Δράσεις εξωδιδακτικής υποστήριξης των μαθητών από το προσωπικό του σχολείου (περιγραφή, πλήθος συμμετεχόντων).
Συμμετοχή και συνεργασία μελών του προσωπικού του σχολείου και μαθητών στην εκπόνηση και υλοποίηση προαιρετικών εκπαιδευτικών προγραμμάτων (σε εθνικό και διεθνές επίπεδο).
Συνεργασία του προσωπικού του σχολείου και μαθητών στην προώθηση εκπαιδευτικών καινοτομιών και στη βελτίωση της ποιότητας της σχολικής εκπαίδευσης.
Συνεργασία του προσωπικού του σχολείου και μαθητών στη διαχείριση προβλημάτων της σχολικής ζωής (είδος, περιγραφή, πλήθος συμμετεχόντων).
Πρωτοβουλίες των μαθητών στο πλαίσιο της σχολικής ζωής (είδος, περιγραφή, πλήθος συμμετεχόντων).
Κοινές πρωτοβουλίες μαθητών - προσωπικού του σχολείου σε οργανωμένες δράσεις προς τη τοπική κοινωνία όπως π.χ. προγράμματα ευαισθητοποίησης, προγράμματα ένταξης, κοινωνική προσφορά, αθλητικοί αγώνες (αριθμός, είδος, περιγραφή, πλήθος συμμετεχόντων).
Περιπτώσεις μαθητών που απασχόλησαν τον Σύλλογο των Διδασκόντων και ενδεχόμενες πειθαρχικές κυρώσεις που επιβλήθηκαν.
Μέσα ελεύθερης έκφρασης των μαθητών στο πλαίσιο του σχολείου (π.χ. πίνακες ανακοινώσεων, εφημερίδα, ιστολόγια κλπ).

Πρόσθετα στοιχεία

Το προσωπικό του σχολείου καθορίζει πρόσθετα εναλλακτικά ή συμπληρωματικά στοιχεία για τη διερεύνηση των κριτηρίων του δείκτη σύμφωνα με τις ιδιαιτερότητες της ΣΜΕΑΕ.

Παρατηρήσεις

Ενδεικτικά ερωτήματα διερεύνησης των ποιοτικών χαρακτηριστικών	1	2	3	4
Οι σχέσεις μεταξύ των μελών του προσωπικού του σχολείου και των μαθητών του σχολείου διέπονται από τις αρχές της δικαιοσύνης, της αξιοκρατίας, της εκτίμησης, της εμπιστοσύνης και του αλληλοσεβασμού.				
Τα μέλη του προσωπικού του σχολείου διαχειρίζονται τα προβλήματα πειθαρχίας στο χώρο του σχολείου με ευαισθησία, διακριτικότητα, αλλά και την απαιτούμενη συνέπεια, με γνώμονα την ομαλή λειτουργία του σχολείου.				
Τα μέλη του προσωπικού του σχολείου αναπτύσσουν πρωτοβουλίες για δημιουργική συνεργασία με τους μαθητές για όλα τα θέματα της σχολικής ζωής.				
Τα μέλη του προσωπικού του σχολείου συνεργάζονται με τους μαθητές για την οργάνωση εκδηλώσεων και άλλων δραστηριοτήτων.				
Τα μέλη του προσωπικού του σχολείου συνεργάζονται με τους μαθητές για τη διευθέτηση προβλημάτων της μαθητικής κοινότητας.				
Τα μέλη του προσωπικού του σχολείου συνεργάζονται αποτελεσματικά στην προώθηση προγραμμάτων ένταξης.				
Τα μέλη του προσωπικού του σχολείου συνεργάζονται με τους μαθητές στην οργάνωση προγραμμάτων ευαισθητοποίησης της τοπικής κοινωνίας.				
Οι σχέσεις και οι συνεργασίες μεταξύ των μελών του προσωπικού του σχολείου και των μαθητών έχουν συμβάλει στην ενίσχυση των δράσεων και στο άνοιγμα του σχολείου στην κοινωνία.				
Οι μαθητές συμπεριφέρονται σύμφωνα με τις αρχές και τους κανόνες που έχουν διαμορφωθεί στο σχολικό περιβάλλον.				
Οι κανόνες που ρυθμίζουν τη σχολική ζωή είναι απόρροια συναίνεσης όλων των συμμετεχόντων στην εκπαιδευτική διαδικασία.				

Πώς θα χαρακτηρίζατε τη σχέση μεταξύ του προσωπικού του σχολείου και των μαθητών στο σχολείο σας;

Προτείνετε με λίγα λόγια τρόπους βελτίωσης των σχέσεων μεταξύ του προσωπικού του σχολείου και των μαθητών του σχολείου σας.

Ερωτηματολόγιο μαθητών/τριών

Το ακόλουθο ερωτηματολόγιο ανιχνεύει το βαθμό ικανοποίησης των μαθητών από τις σχέσεις και τη συνεργασία τους με το προσωπικό του σχολείου (προτείνεται κυρίως για τις ΣΜΕΑΕ της Δ/θμιας εκπαίδευσης).

Πόσο συμφωνείτε με κάθε μια από τις παρακάτω δηλώσεις:**1****2****3****4**

Στο σχολείο μας αισθάνομαι ότι το προσωπικό του σχολείου με αποδέχεται και με εκτιμά.

Το προσωπικό του σχολείου συνεργάζεται αρμονικά με τους μαθητές του σχολείου μας.

Αισθάνομαι ότι το προσωπικό του σχολείου θα μου συμπαραστέκονταν σε μια δυσκολία που θα είχα.

Αισθάνομαι ότι το προσωπικό του σχολείου κάνει ό,τι μπορεί για να με βοηθήσει στα μαθήματα ή στα ειδικά προγράμματα.

Το προσωπικό του σχολείου είναι δίκαιο μαζί μου.

Γενικά πώς θα χαρακτήριζες τη σχέση μεταξύ του προσωπικού του σχολείου με τους μαθητές στο σχολείο σου;

Πρόσθετα ερωτήματα διερεύνησης των ποιοτικών χαρακτηριστικών του δείκτη**1****2****3****4****Παρατηρήσεις:**

Δείκτης: 3.2.2. Σχέσεις μεταξύ των Μαθητών

Ενδεικτικά ποσοτικά στοιχεία για τη διερεύνηση του δείκτη
Περιστατικά βίας μεταξύ συμμαθητών που απασχόλησαν τον Σύλλογο Διδασκόντων ή τη Διεύθυνση του σχολείου (αριθμός, συχνότητα).
Περιστατικά αλληλεγγύης μεταξύ συμμαθητών (περιγραφή, πλήθος συμμετεχόντων, αποτελέσματα).
Συλλογικές προσπάθειες με πρωτοβουλία της μαθητικής κοινότητας όπως έρανοι, έκδοση εφημερίδας κ.ά. (είδος πρωτοβουλίας, πλήθος συμμετεχόντων, αποτελέσματα).

Αυτή η κατηγορία των ερωτήσεων αναφέρεται στην ασφάλεια, στην άνεση που νιώθουν οι μαθητές μέσα στο σχολικό τους περιβάλλον και το βαθμό που οι μεταξύ τους σχέσεις επηρεάζουν την κοινωνικοποίησή τους και την πρόοδό τους στα μαθήματα.

Ερωτηματολόγιο μαθητών

Πόσο συμφωνείτε με κάθε μια από τις παρακάτω δηλώσεις:	1	2	3	4
Στο σχολείο μας δεν εκδηλώνονται συγκρούσεις μεταξύ των μαθητών.				
Οι συμμαθητές μου με βοηθούν πρόθυμα, όταν έχω δυσκολίες στα μαθήματα.				
Όλοι οι μαθητές γίνονται αποδεκτοί από τους συμμαθητές τους ανεξάρτητα από την εθνική τους καταγωγή, το χρώμα τους, το είδος της αναπηρίας ή τις μαθησιακές δυσκολίες που έχουν.				
Αισθάνομαι ότι απειλούμαι από συμμαθητές μου.				
Οι μαθητές του σχολείου μας είναι ενωμένοι και δεν χωρίζονται σε αντιμαχόμενες παρέες.				
Όταν πρωτοήλθα στο σχολείο, αισθάνθηκα γρήγορα άνετα και φιλικά με τους συμμαθητές μου.				
Αισθάνομαι φιλικά με: Α. Κανένα. Β. Ελάχιστους συμμαθητές μου. Γ. Τους περισσότερους συμμαθητές της τάξης μου.				

Δ. Τους περισσότερους συμμαθητές του σχολείου μου.

Πρόσθετα ερωτήματα διερεύνησης των ποιοτικών χαρακτηριστικών του δείκτη	1	2	3	4

Παρατήρηση στην αυλή του σχολείου

Προτείνεται η παρατήρηση της συμπεριφοράς των μαθητών σε 4-5 διαλείμματα σε διαφορετικές χρονικές στιγμές της σχολικής χρονιάς και σε διαφορετικές διδακτικές ώρες.

Άξονες παρατήρησης:

- Καταγραφή περιστατικών σύγκρουσης μεταξύ μαθητών με ιδιαίτερη αναφορά: α) στο διακύβευμα, β) στη βιαιότητα της σύγκρουσης, γ) στον αριθμό των εμπλεκομένων, δ) στη διάρκεια του περιστατικού, ε) στα χαρακτηριστικά των αντιτιθέμενων ομάδων, εάν αυτά μπορούν να εντοπιστούν (π.χ. αγόρια vs κορίτσια, καλοί vs αδύνατοι μαθητές, μεγάλοι vs μικροί μαθητές).
- Καταγραφή περιστατικών ειρηνικής ομαδικής δραστηριότητας (που εμπλέκει πάνω από 3-4 άτομα) με ιδιαίτερη αναφορά: α) στο είδος της (αθλητική, ομαδική συζήτηση κλπ), β) στον αριθμό των εμπλεκομένων, γ) στη διάρκεια, δ) στα χαρακτηριστικά των συμμετεχόντων (ομοιογένεια vs ετερογένεια).

Παρατηρήσεις

ΠΕΔΙΟ 3ο : ΚΛΙΜΑ ΚΑΙ ΣΧΕΣΕΙΣ ΣΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ
ΤΟΜΕΑΣ: Α. ΚΛΙΜΑ ΚΑΙ ΣΧΕΣΕΙΣ ΣΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ

Δείκτης Αξιολόγησης: 3.3. Σχέσεις μεταξύ Σχολείου – Γονέων

Περιγραφή του δείκτη:

Ο συγκεκριμένος δείκτης περιλαμβάνει στοιχεία που αφορούν τις σχέσεις που αναπτύσσονται μεταξύ του σχολείου και των γονέων και αποτυπώνουν τη συνεργασία, την επικοινωνία, την ανταλλαγή πληροφοριών και την αμοιβαία εμπιστοσύνη, στοιχεία, τα οποία συμβάλλουν στη διαμόρφωση θετικού κλίματος και ανάπτυξης καλών πρακτικών στο σχολείο.

Ενδεικτικά κριτήρια ποιότητας:

- Αποτελεσματικοί μηχανισμοί τακτικής και αμφίδρομης επικοινωνίας μεταξύ σχολείου και γονέων
- Ποιότητα πληροφοριών που ανταλλάσσονται με τους γονείς
- Ανάπτυξη πρωτοβουλιών για δημιουργική συνεργασία με το Σύλλογο Γονέων

Σκοπός / Αντικείμενο διερεύνησης του δείκτη:

1. Η διερεύνηση των τυπικών και άτυπων σχέσεων μεταξύ του σχολείου και των γονέων. Εξετάζονται οι μηχανισμοί τακτικής και αμφίδρομης επικοινωνίας μεταξύ σχολείου και γονέων, η ποιότητα των πληροφοριών και η ανάπτυξη δημιουργικών συνεργασιών. Εντοπίζονται προβλήματα και αδυναμίες (έλλειμμα επικοινωνίας και εμπιστοσύνης). Διαπιστώνονται θετικά στοιχεία, όπως η σωστή πληροφόρηση, η κατανόηση και η συνεργασία.
2. Η συγκριτική αξιολόγηση των αποτελεσμάτων που αφορούν τον συγκεκριμένο δείκτη σε σχέση με άλλους δείκτες, όπως Συντονισμός Σχολικής Ζωής, Εφαρμογή του Αναλυτικού Προγράμματος ΕΑΕ και των Εξατομικευμένων Προγραμμάτων Εκπαίδευσης των μαθητών Επιμόρφωση του Προσωπικού του σχολείου, Εκπαιδευτικές Παρεμβάσεις κ.ά.
3. Η πιθανή σύνδεση του δείκτη με την ανάπτυξη σχεδίων δράσης στη ΣΜΕΑΕ.

Μέθοδος Εργασίας:

Τα μέλη των ομάδων εργασίας, αξιοποιώντας τα αρχεία του σχολείου, συλλέγουν και επεξεργάζονται στοιχεία που αφορούν στα επιμέρους κριτήρια του συγκεκριμένου δείκτη. Διαμορφώνουν εργαλεία διερεύνησης (ερωτηματολόγια, σχέδια συνέντευξης κ.ά.) των ποιοτικών χαρακτηριστικών του δείκτη. Εξετάζουν, αναλύουν και συγκρίνουν τα αποτελέσματα του δείκτη με τα αποτελέσματα άλλων δεικτών. Διερευνούν την προτεραιότητα του δείκτη σε σχέση με άλλους δείκτες και την πιθανή σύνδεση του δείκτη με την ανάπτυξη σχεδίων δράσης στη Σχολική Μονάδα.

Πηγές :

Βιβλίο Πράξεων Διευθυντή, Βιβλίο Πράξεων Συλλόγου Διδασκόντων, Πρακτικά Συνεδριάσεων του Συλλόγου Γονέων και Κηδεμόνων, Προσωπικό του σχολείου κ.ά.

Εργαλεία:

Φόρμες καταγραφής δεδομένων του σχολείου, ερωτηματολόγια, σχέδια συνέντευξης,

σχέδια παρατήρησης κ.ά.

Ενδεικτικά ποσοτικά στοιχεία για τη διερεύνηση του δείκτη

Οργανωμένες συναντήσεις προσωπικού του σχολείου - γονέων (αριθμός, συχνότητα, θέμα, διάρκεια, συμμετοχή).

Άτυπες συναντήσεις ομάδων εργασίας προσωπικού του σχολείου - γονέων ετησίως (αριθμός, είδος, συχνότητα, πεδίο δραστηριότητας).

Ειδικές διευθετήσεις του σχολείου για εξυπηρέτηση των γονέων, όπως ώρες συναντήσεων κ.ά. (περιγραφή, πλήθος επωφελουμένων).

Ενημερωτικό υλικό του σχολείου προς τους γονείς (αριθμός, είδος, θέμα, ομάδα-στόχος).

Εκδηλώσεις του σχολείου με ομάδα-στόχο τους γονείς, όπως διαλέξεις, πολιτιστικές εκδηλώσεις κ.ά. (αριθμός, θέμα, ομάδα-στόχος).

Κοινές πρωτοβουλίες του σχολείου με το Σύλλογο Γονέων (αριθμός, είδος, περιγραφή, συμμετέχοντες, αποτελέσματα).

Ανταπόκριση του σχολείου σε αιτήματα του Συλλόγου Γονέων ή μεμονωμένων γονέων (πλήθος αιτημάτων, περιγραφή, τρόπος ανταπόκρισης του σχολείου).

Ενστάσεις γονέων σε αποφάσεις του σχολείου (πλήθος, θέμα, τρόποι ανταπόκρισης του σχολείου).

Τηλεφωνικές ή ηλεκτρονικές επικοινωνίες με τους γονείς (συχνότητα, θεματολογία).

Πρόσθετα στοιχεία

Το προσωπικό του σχολείου καθορίζει πρόσθετα εναλλακτικά ή συμπληρωματικά στοιχεία για τη διερεύνηση των κριτηρίων του δείκτη σύμφωνα με τις ιδιαιτερότητες της ΣΜΕΑΕ.

Παρατηρήσεις

Ενδεικτικά ερωτήματα διερεύνησης των ποιοτικών χαρακτηριστικών του δείκτη	1	2	3	4
Το σχολείο αναπτύσσει μηχανισμούς διερεύνησης των απόψεων και θέσεων των γονέων/κηδεμόνων.				
Διασφαλίζεται τακτική και αμφίδρομη ροή πληροφοριών ανάμεσα στους γονείς/κηδεμόνες και το σχολείο για την ανάπτυξη και την πρόοδο των μαθητών.				
Το σχολείο υποστηρίζει τους γονείς στην εκπαίδευση του παιδιού τους.				
Το προσωπικό του σχολείου έχει μια καλή εικόνα σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο εργάζονται οι μαθητές στο σπίτι και τις δυσκολίες που αντιμετωπίζουν.				
Οι γονείς δείχνουν ενδιαφέρον για να ενημερώνονται σχετικά με την πρόοδο των παιδιών τους στο σχολείο.				
Οι γονείς συμμετέχουν ενεργά στις δραστηριότητες και τις πρωτοβουλίες του σχολείου.				
Οι γονείς είναι αρωγοί στο έργο του προσωπικού του σχολείου.				
Οι γονείς δείχνουν κατανόηση για τα προβλήματα του σχολείου.				
Συνολικά πώς θα χαρακτηρίζατε τη σχέση σας με τους γονείς των μαθητών σας;				
Προτείνετε με λίγα λόγια τρόπους ενίσχυσης των σχέσεων μεταξύ του σχολείου σας και των γονέων.				

Σημαντικές για την αξιοπιστία της αποτίμησης αυτού του δείκτη είναι και οι ερωτήσεις που ανιχνεύουν τη γνώμη των γονέων και την εμπειρία τους από την επικοινωνία και την εμπιστοσύνη που έχουν με το προσωπικό και την Διεύθυνση του σχολείου.				
Ερωτηματολόγιο γονέων				
Πόσο συμφωνείτε με κάθε μια από τις παρακάτω δηλώσεις:	1	2	3	4
Μου παρέχεται η δυνατότητα επικοινωνίας με το σχολείο τόσο σε προγραμματισμένες συναντήσεις όσο και σε άλλες περιπτώσεις όταν συντρέχει λόγος.				
Ενημερώνομαι για τους βασικούς άξονες του Αναλυτικού Προγράμματος ΕΑΕ και των θεματικών ενοτήτων των Εξατομικευμένων Προγραμμάτων Εκπαίδευσης της σχολικής χρονιάς, καθώς και για τις στρατηγικές υλοποίησής τους.				
Ενημερώνομαι τακτικά για την ποιότητα της εργασίας του παιδιού μου, τις επιδόσεις του, την εξέλιξή του και την πρόοδό του.				
Οι πληροφορίες που παρέχονται από το προσωπικό του σχολείου στις τυπικές και άτυπες συναντήσεις με τους γονείς απαντούν στα ερωτήματα των γονέων.				
Οι προγραμματισμένες συναντήσεις μεταξύ του προσωπικού του σχολείου και των γονέων είναι προσεκτικά οργανωμένες.				
Αισθάνομαι άνετα και φιλικά, όποτε επισκέπτομαι το σχολείο, για να ρωτήσω για την πρόοδο του παιδιού μου.				
Το σχολείο κάνει κάθε δυνατή προσπάθεια για να με στηρίξει στην εκπαίδευση του παιδιού μου.				
Πόσο συχνά επικοινωνείτε με το σχολείο του παιδιού σας; α. Κάθε εβδομάδα β. Κάθε μήνα γ. Κάθε τρίμηνο δ. Σπάνια				
Συνολικά πώς θα χαρακτηρίζατε τη σχέση σας με το σχολείο του παιδιού σας;				
Πρόσθετα ερωτήματα διερεύνησης των ποιοτικών χαρακτηριστικών του δείκτη				
	1	2	3	4

Ημερολόγιο εκπαιδευτικών

Κρατείται ημερολόγιο συναντήσεων ή επαφών (τηλεφωνικών ή ηλεκτρονικών) του προσωπικού του σχολείου με γονείς για κάποιο χρονικό διάστημα (π.χ. 3 μήνες), όπου σημειώνεται η ημερομηνία της συνάντησης, οι συμμετέχοντες (ανώνυμα, π.χ. ζευγάρι γονέων μαθητή της ΣΜΕΑΕ), τα βασικά θέματα στα οποία περιστράφηκε η συζήτηση με τους γονείς, καθώς και το γενικό κλίμα της συζήτησης (φιλικό, τυπικό, έντασης).

Στις οργανωμένες μαζικές συναντήσεις με γονείς και κηδεμόνες των μαθητών μπορεί απλώς να καταγραφεί ο βαθμός συμμετοχής των γονέων και τα «μη τυπικά» περιστατικά της επαφής με γονείς.

Παρατηρήσεις

ΠΕΔΙΟ 3ο : ΚΛΙΜΑ ΚΑΙ ΣΧΕΣΕΙΣ ΣΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ**ΤΟΜΕΑΣ: Α. ΚΛΙΜΑ ΚΑΙ ΣΧΕΣΕΙΣ ΣΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ****Δείκτης Αξιολόγησης: 3.4. Σχέσεις μεταξύ Σχολείου – Φορέων Εκπαίδευσης και Κοινωνικών Φορέων****Περιγραφή του δείκτη:**

Ο συγκεκριμένος δείκτης περιλαμβάνει στοιχεία που αφορούν στις σχέσεις οι οποίες αναπτύσσονται μεταξύ του σχολείου και των φορέων της τοπικής και της ευρύτερης κοινωνίας, καθώς και με τις εκπαιδευτικές αρχές και φορείς με σκοπό την ένταξη και την κοινωνική και επαγγελματική ενσωμάτωση των μαθητών με αναπηρία και με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες. Το σχολείο λειτουργεί στο πλαίσιο ενός ευρύτερου εκπαιδευτικού, κοινωνικού και πολιτισμικού περιβάλλοντος, διαμορφώνει σχέσεις συνεργασίας, αξιοποιεί τις δυνατότητες που του παρέχονται και συμμετέχει ενεργά σε δραστηριότητες της κοινωνίας.

Ενδεικτικά κριτήρια ποιότητας:

- Ένταξη : Σχέσεις με Γενική Αγωγή και Εκπαίδευση
- Εποικοδομητική επικοινωνία και συνεργασία με εκπαιδευτικές αρχές και κοινωνικούς φορείς, την τοπική και ευρύτερη κοινωνία στα θέματα της ευαισθητοποίησης και της ένταξης (συχνότητα, περιεχόμενο και ποιότητα της επικοινωνίας)

Σκοπός / Αντικείμενο διερεύνησης του δείκτη:

1. Η διερεύνηση των σχέσεων μεταξύ του σχολείου, των εκπαιδευτικών αρχών και φορέων της τοπικής και της ευρύτερης κοινωνίας στα θέματα της ευαισθητοποίησης και της ένταξης. Εξετάζονται οι μορφές επικοινωνίας, το περιεχόμενο της συνεργασίας και οι διαδικασίες αλληλεπίδρασης. Εντοπίζονται προβλήματα και αδυναμίες (έλλειμμα επικοινωνίας, περιορισμένη συνεργασία). Διαπιστώνονται θετικά στοιχεία, όπως η σωστή ενημέρωση, η σταθερή υποστήριξη, η αμοιβαία εμπιστοσύνη και η ανάπτυξη καλών πρακτικών συνεργασίας στην ανάπτυξη προγραμμάτων ευαισθητοποίησης και ένταξης.
2. Η συγκριτική αξιολόγηση των αποτελεσμάτων που αφορούν το συγκεκριμένο δείκτη σε σχέση με άλλους δείκτες, όπως Συντονισμός Σχολικής Ζωής, Εφαρμογή του Αναλυτικού Προγράμματος ΕΑΕ και των Εξατομικευμένων Προγραμμάτων Εκπαίδευσης των μαθητών Επιμόρφωση του Προσωπικού του σχολείου, Εκπαιδευτικές Παρεμβάσεις κ.ά.
3. Η πιθανή σύνδεση του δείκτη με την ανάπτυξη σχεδίων δράσης στη ΣΜΕΑΕ.

Μέθοδος Εργασίας:

Τα μέλη των ομάδων εργασίας, αξιοποιώντας τα αρχεία του σχολείου, συλλέγουν και επεξεργάζονται στοιχεία που αφορούν στα επιμέρους κριτήρια του συγκεκριμένου δείκτη. Διαμορφώνουν εργαλεία διερεύνησης (ερωτηματολόγια, σχέδια συνέντευξης κ.ά.) των ποιοτικών χαρακτηριστικών του δείκτη. Εξετάζουν, αναλύουν και συγκρίνουν τα αποτελέσματα του δείκτη με τα αποτελέσματα άλλων δεικτών. Διερευνούν την προτεραιότητα του δείκτη σε σχέση με άλλους δείκτες και την πιθανή σύνδεση του δείκτη με την ανάπτυξη σχεδίων δράσης στη ΣΜΕΑΕ.

Πηγές :

Βιβλίο Πράξεων Διευθυντή, Βιβλίο Πράξεων Συλλόγου Διδασκόντων, Προσωπικό του σχολείου, Ιστότοπος σχολείου, αρχεία φορέων, ανακοινώσεις φορέων της τοπικής κοινωνίας, τοπικά ΜΜΕ κ.ά.

Εργαλεία :

Φόρμες καταγραφής δεδομένων του σχολείου, ερωτηματολόγια, σχέδια συνέντευξης, σχέδια παρατήρησης κ.ά.

Ενδεικτικά ποσοτικά στοιχεία για τη διερεύνηση του δείκτη
Συναντήσεις της Διεύθυνσης του σχολείου με τις εκπαιδευτικές αρχές (αριθμός, συχνότητα, θέμα, διάρκεια, συμμετοχή, πλήθος συμμετεχόντων). Βαθμός υλοποίησης αποφάσεων.
Συναντήσεις της Διεύθυνσης του σχολείου με εκπροσώπους του Δήμου ή/και της Σχολικής Επιτροπής (αριθμός, συχνότητα, θέμα, βασικές αποφάσεις).
Συνεργασίες του προσωπικού του σχολείου με τους Σχολικούς Συμβούλους (αριθμός, συχνότητα, θέμα, διάρκεια, συμμετοχή). Βαθμός υλοποίησης αποφάσεων.
Συνεργασίες του σχολείου με άλλα σχολεία (αριθμός, συχνότητα, θέμα, διάρκεια, συμμετοχή, πλήθος συμμετεχόντων).
Συνεργασίες του σχολείου με εκπαιδευτικούς φορείς, όπως Πανεπιστήμια κ.ά. (αριθμός, συχνότητα, θέμα, διάρκεια, συμμετοχή, πλήθος συμμετεχόντων).
Συνεργασίες του σχολείου με φορείς και συλλόγους αναπήρων (αριθμός, συχνότητα, θέμα, διάρκεια, συμμετοχή, πλήθος συμμετεχόντων).
Κοινές πρωτοβουλίες της ΣΜΕΑΕ με φορείς της τοπικής κοινωνίας στα θέματα της ευαισθητοποίησης και της ένταξης (αριθμός, θέμα, περιγραφή, πλήθος συμμετεχόντων).
Πρωτοβουλίες ενίσχυσης της ΣΜΕΑΕ από τοπικούς φορείς (αριθμός, είδος ενίσχυσης, περιγραφή).
Πρωτοβουλίες της ΣΜΕΑΕ για ενίσχυση και ενημέρωση της τοπικής κοινωνίας στα θέματα της ευαισθητοποίησης και της ένταξης (αριθμός, είδος ενίσχυσης, περιγραφή, πλήθος συμμετεχόντων).
Γνωστοποίηση των δράσεων των τοπικών φορέων στη σχολική κοινότητα (μέσα, είδη δράσεων, βαθμός προβολής).
Γνωστοποίηση των δράσεων της σχολικής κοινότητας στην τοπική κοινωνία (μέσα, είδη δράσεων, βαθμός προβολής).
<u>Ανάλυση εγγράφων</u> <ul style="list-style-type: none"> • Συλλογή αναφορών τοπικών μέσων μαζικής ενημέρωσης στη ΣΜΕΑΕ και ανάλυση της θεματολογίας τους (πτυχή της σχολικής ζωής που αναφέρονται) και του τόνου (θετική, τυπική, αρνητική) της αναφοράς. • Συλλογή αναφορών που γίνονται για τη ΣΜΕΑΕ στα Πρακτικά του Δημοτικού Συμβουλίου, στις ανακοινώσεις τοπικών φορέων και ανάλυση της θεματολογίας τους, καθώς και του τόνου (θετικός, τυπικός, αρνητικός) της κάθε αναφοράς.
Πρόσθετα στοιχεία Το προσωπικό του σχολείου καθορίζει πρόσθετα εναλλακτικά ή συμπληρωματικά στοιχεία για τη διερεύνηση των κριτηρίων του δείκτη σύμφωνα με τις ιδιαιτερότητες της ΣΜΕΑΕ.
Παρατηρήσεις

Ενδεικτικά ερωτήματα διερεύνησης των ποιοτικών χαρακτηριστικών του δείκτη	1	2	3	4
Το σχολείο συνεργάζεται συχνά και αποτελεσματικά με τους Σχολικούς Συμβούλους για την υλοποίηση του Αναλυτικού Προγράμματος ΕΑΕ και των Εξατομικευμένων Προγραμμάτων Εκπαίδευσης των μαθητών				
Το σχολείο συνεργάζεται συχνά και αποτελεσματικά με το ΚΕΔΔΥ για την υλοποίηση του Αναλυτικού Προγράμματος ΕΑΕ και των Εξατομικευμένων Προγραμμάτων Εκπαίδευσης των μαθητών				
Το σχολείο αξιοποιεί τους υφιστάμενους φορείς υποστήριξης του εκπαιδευτικού έργου (ΚΕΔΔΥ, Υπεύθυνους και κέντρα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης, Αγωγής Υγείας, κ.ά.).				
Το σχολείο συνεργάζεται με άλλα σχολεία ή εκπαιδευτικά ιδρύματα για ανάπτυξη κοινών δραστηριοτήτων.				
Το σχολείο συνεργάζεται με τα σχολεία προέλευσης και υποδοχής των μαθητών του, προκειμένου να αναπτύξει υποστηρικτικές παρεμβάσεις, να διευκολύνει την προσαρμογή των μαθητών και να βοηθήσει τη μάθηση, την εξέλιξη και την πρόοδο των μαθητών.				
Το σχολείο συμμετέχει ενεργά στη ζωή της κοινότητας και αναλαμβάνει πρωτοβουλίες για κοινές δράσεις στα θέματα της ευαισθητοποίησης και της ένταξης με φορείς της τοπικής κοινωνίας.				
Το σχολείο υποστηρίζει επαφές με επιστημονικούς, κοινωνικούς και άλλους φορείς, με στόχο να διαμορφώσουν οι μαθητές σφαιρικότερη εικόνα των κοινωνικών ζητημάτων.				
Το σχολείο υποστηρίζει επαφές με επιστημονικούς, κοινωνικούς και φορείς σχετικούς με την αναπηρία με στόχο να προωθήσει τα θέματα της ευαισθητοποίησης και της ένταξης.				
Η συνεργασία του σχολείου με τις εκπαιδευτικές αρχές και εκπαιδευτικούς φορείς (Πανεπιστήμια κ.ά.) είναι ουσιαστική.				
Η συνεργασία της ΣΜΕΑΕ με συλλόγους, σωματεία και φορείς σχετικούς με την αναπηρία είναι ουσιαστική.				
Η συνεργασία του σχολείου με το Δήμο ή/και τη Σχολική				

Επιτροπή είναι εποικοδομητική.				
Τα αποτελέσματα πρωτοβουλιών για συμμετοχή και υποστήριξη της ΣΜΕΑΕ στο έργο της από τοπικούς φορείς είναι σημαντικά.				
Τα αποτελέσματα πρωτοβουλιών και δράσεων της ΣΜΕΑΕ για ενίσχυση και ενημέρωση της τοπικής κοινωνίας στα θέματα της ευαισθητοποίησης και της ένταξης είναι σημαντικά.				
Πρόσθετα ερωτήματα διερεύνησης των ποιοτικών χαρακτηριστικών του δείκτη	1	2	3	4
Παρατηρήσεις				

ΠΕΔΙΟ 4ο : ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ**Δείκτης Αξιολόγησης: 4.1. Ανάπτυξη στόχων των Αναλυτικών Προγραμμάτων Ειδικής Αγωγής & Εκπαίδευσης (ΕΑΕ) σε συνδυασμό με τα Εξατομικευμένα Προγράμματα Εκπαίδευσης (ΕΠΕ)****Περιγραφή του δείκτη:**

Ο συγκεκριμένος δείκτης διερευνά την ανάπτυξη Αναλυτικού Προγράμματος ΕΑΕ και των Εξατομικευμένων Προγραμμάτων Εκπαίδευσης των μαθητών ως προς την υλοποίηση των επιμέρους στόχων στα διάφορα γνωστικά αντικείμενα και τις θεματικές ενότητες παρέμβασης κατά τη διάρκεια του σχολικού έτους. Αναφέρεται σε στοιχεία του Αναλυτικού Προγράμματος ΕΑΕ και των Εξατομικευμένων Προγραμμάτων Εκπαίδευσης των μαθητών όπως ο καθορισμός σκοπών και στόχων της μάθησης, η στοχοθεσία με βάση τα ατομικά χαρακτηριστικά της ομάδας, η οργάνωση των περιεχομένων της γνώσης, η κατανομή της ύλης σε σχέση με το διδακτικό χρόνο, η στήριξη και η ευελιξία που παρέχεται στο προσωπικό του σχολείου. Περιλαμβάνει στοιχεία όπως η ύλη που διδάχθηκε ανά γνωστικό αντικείμενο, οι στόχοι που επιτεύχθηκαν καθώς και οι διαδικασίες ελέγχου του βαθμού επίτευξης των επιμέρους στόχων του Αναλυτικού Προγράμματος ΕΑΕ και των Εξατομικευμένων Προγραμμάτων Εκπαίδευσης των μαθητών.

Ενδεικτικά κριτήρια ποιότητας:

- Ανάπτυξη προσαρμοσμένων προγραμμάτων ανά κατηγορία μαθητών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες
- Περιεχόμενο των Εξατομικευμένων Προγραμμάτων Εκπαίδευσης και στόχοι που υλοποιήθηκαν ανά θεματική ενότητα παρέμβασης
- Περιεχόμενο της ύλης των μαθημάτων που διδάχθηκε και στόχοι του Αναλυτικού Προγράμματος ΕΑΕ που υλοποιήθηκαν ανά γνωστικό αντικείμενο

Σκοπός / Αντικείμενο διερεύνησης του δείκτη:

1. Η διερεύνηση του βαθμού υλοποίησης των στόχων των διαφόρων γνωστικών αντικειμένων του Αναλυτικού Προγράμματος ΕΑΕ και των Εξατομικευμένων Προγραμμάτων Εκπαίδευσης των μαθητών. Η μελέτη παραμέτρων που επηρεάζουν τις διαδικασίες υλοποίησης του Αναλυτικού Προγράμματος ΕΑΕ και των Εξατομικευμένων Προγραμμάτων Εκπαίδευσης των μαθητών (καθορισμός στόχων του μαθήματος ή της παρέμβασης, οργάνωση και κατανομή της ύλης, επάρκεια διδακτικού/υποστηρικτικού υλικού, αποτελεσματική στήριξη του προσωπικού) με σκοπό τον εντοπισμό προβλημάτων, αδυναμιών και δυσλειτουργιών. Η διαπίστωση ικανοποιητικών αποτελεσμάτων ως απόρροια καλών πρακτικών και ομαλής λειτουργίας του σχολείου.
2. Η συγκριτική αξιολόγηση των αποτελεσμάτων που αφορούν το συγκεκριμένο δείκτη σε σχέση με άλλους δείκτες, όπως Οργάνωση του σχολείου, Κλίμα και σχέσεις στο σχολείο, Ανάπτυξη Εκπαιδευτικών Δραστηριοτήτων και Παρεμβάσεων, Επιμόρφωση του Προσωπικού του σχολείου κ.ά.
3. Η πιθανή σύνδεση του δείκτη με την ανάπτυξη σχεδίων δράσης στη ΣΜΕΑΕ.

Μέθοδος Εργασίας:

Τα μέλη των ομάδων εργασίας, αξιοποιώντας τα αρχεία του σχολείου, συλλέγουν και επεξεργάζονται στοιχεία που αφορούν στα επιμέρους κριτήρια του συγκεκριμένου δείκτη. Διαμορφώνουν εργαλεία διερεύνησης (ερωτηματολόγια, σχέδια συνέντευξης κ.ά.) των ποιοτικών χαρακτηριστικών του δείκτη. Εξετάζουν, αναλύουν και συγκρίνουν τα αποτελέσματα του δείκτη με τα αποτελέσματα άλλων δεικτών. Διερευνούν την προτεραιότητα του δείκτη σε σχέση με άλλους δείκτες και την πιθανή σύνδεση του δείκτη με την ανάπτυξη σχεδίων δράσης στη ΣΜΕΑΕ.

Πηγές :

Αρχεία σχολείου, Πρακτικά συνεδριάσεων του Συλλόγου Διδασκόντων, Ημερολόγιο Σχολικής Ζωής, Βιβλία Ύλης, Αρχεία Προσωπικού του σχολείου.

Εργαλεία :

Φόρμες καταγραφής δεδομένων του σχολείου, ερωτηματολόγια, σχέδια συνέντευξης, σχέδια παρατήρησης κ.ά.

Ενδεικτικά ποσοτικά στοιχεία για τη διερεύνηση του δείκτη

Ποσοστό (%) ύλης του Αναλυτικού Προγράμματος ΕΑΕ που διδάχθηκε ανά γνωστικό αντικείμενο/που εφαρμόστηκε ανά θεματική ενότητα και ανά τάξη μαθητών.

Ποσοστό (%) ανάπτυξης Εξατομικευμένων Προγραμμάτων Εκπαίδευσης ανά κατηγορία μαθητών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες.

Βαθμός επίτευξης των στόχων του Αναλυτικού Προγράμματος ΕΑΕ ανά γνωστικό αντικείμενο και θεματική ενότητα παρέμβασης και ανά τάξη μαθητών.

Βαθμός επίτευξης των στόχων των Εξατομικευμένων Προγραμμάτων Εκπαίδευσης ανά κατηγορία μαθητών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες.

Μέθοδοι ελέγχου επίτευξης των επιμέρους στόχων Αναλυτικού Προγράμματος ΕΑΕ, όπως προφορικές και γραπτές εξετάσεις, συνθετικές εργασίες κλπ. (είδη, συχνότητα χρήσης, προδιαγραφές και καθοδήγηση).

Μέθοδοι ελέγχου επίτευξης των επιμέρους στόχων των Εξατομικευμένων Προγραμμάτων Εκπαίδευσης (είδη, συχνότητα χρήσης, προδιαγραφές και καθοδήγηση).

Πρόσθετα στοιχεία

Το προσωπικό του σχολείου καθορίζει πρόσθετα εναλλακτικά ή συμπληρωματικά στοιχεία για τη διερεύνηση των κριτηρίων του δείκτη σύμφωνα με τις ιδιαιτερότητες της ΣΜΕΑΕ.

Παρατηρήσεις

Ενδεικτικά ερωτήματα διερεύνησης των ποιοτικών χαρακτηριστικών του δείκτη	1	2	3	4
Οι σκοποί και οι επιμέρους στόχοι της μάθησης στα γνωστικά αντικείμενα του Αναλυτικού Προγράμματος ΕΑΕ είναι διατυπωμένοι με τρόπο σαφή και ολοκληρωμένο.				
Οι σκοποί και οι επιμέρους στόχοι της μάθησης στις θεματικές περιοχές του Εξατομικευμένου Προγράμματος Εκπαίδευσης είναι διατυπωμένοι με τρόπο σαφή και ολοκληρωμένο.				
Το διδακτικό υλικό (σχολικά εγχειρίδια, υποστηρικτικό υλικό) των μαθημάτων αντιστοιχεί και συμφωνεί με τους σκοπούς, τους στόχους και το περιεχόμενο του Αναλυτικού Προγράμματος ΕΑΕ.				
Το διδακτικό και υποστηρικτικό υλικό για τις ιδιαίτερες εκπαιδευτικές ανάγκες των μαθητών αντιστοιχεί και συμφωνεί με τους σκοπούς, τους στόχους και το περιεχόμενο των Αναλυτικών Προγραμμάτων ΕΑΕ και των Εξατομικευμένων Προγραμμάτων Εκπαίδευσης.				
Η οργάνωση των περιεχομένων της γνώσης στα διάφορα μαθήματα χαρακτηρίζεται από συνέχεια και συνοχή.				
Η κατανομή της ύλης στο Αναλυτικό Πρόγραμμα ΕΑΕ είναι ανάλογη προς τον διαθέσιμο προς διδασκαλία χρόνο.				
Η κατανομή των δραστηριοτήτων στο Εξατομικευμένα Προγράμματα Εκπαίδευσης είναι ανάλογη προς τον διαθέσιμο προς διδασκαλία χρόνο.				
Το βιβλίο του εκπαιδευτικού παρέχει σαφείς οδηγίες και αποτελεσματική στήριξη στο έργο του εκπαιδευτικού.				
Το Αναλυτικό Πρόγραμμα ΕΑΕ παρέχει ευελιξία και δυνατότητες πρωτοβουλίας στο προσωπικό του σχολείου.				
Τα Εξατομικευμένα Προγράμματα Εκπαίδευσης παρέχουν ευελιξία και δυνατότητες πρωτοβουλίας στο προσωπικό του σχολείου.				

<p>Οι επιμέρους στόχοι ενός μαθήματος ανά τάξη (όπως προβλέπονται από τα Αναλυτικά Προγράμματα Σπουδών ΕΑΕ του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου) υλοποιήθηκαν επαρκώς για την πλειονότητα των μαθητών της τάξης:</p> <p>Στόχος 1 :</p> <p>Στόχος 2 :</p> <p>.....</p> <p>Στόχος N :</p>				
<p>Οι επιμέρους στόχοι/επιδιώξεις των Εξατομικευμένων Προγραμμάτων Εκπαίδευσης με βάση τα ατομικά χαρακτηριστικά της ομάδας υλοποιήθηκαν επαρκώς για την πλειονότητα των μαθητών της ομάδας:</p> <p>Στόχος/Επιδίωξη 1 :</p> <p>Στόχος/Επιδίωξη 2 :</p> <p>.....</p> <p>Στόχος/Επιδίωξη N :</p>				
<p>Ο ρυθμός με τον οποίο καλύπτεται η ύλη των διαφόρων μαθημάτων του Αναλυτικού Προγράμματος ΕΑΕ είναι προσιτός και αποτελεσματικός για τους μαθητές.</p>				
<p>Να περιγράψετε κριτικά τους παράγοντες οι οποίοι, κατά την άποψή σας, επέδρασαν αρνητικά στην υλοποίηση του Αναλυτικού Προγράμματος ΕΑΕ και στην επίτευξη των στόχων στα μαθήματα που διδάξατε.</p>				
<p>Να περιγράψετε κριτικά τους παράγοντες οι οποίοι, κατά την άποψή σας, επέδρασαν αρνητικά στην υλοποίηση του Εξατομικευμένου Προγράμματος Εκπαίδευσης και στην επίτευξη των στόχων που θέσατε.</p>				
<p>Να περιγράψετε κριτικά τους παράγοντες οι οποίοι, κατά την άποψή σας, επέδρασαν θετικά στην υλοποίηση του Αναλυτικού Προγράμματος ΕΑΕ και στην επίτευξη των στόχων στα μαθήματα που διδάξατε.</p>				
<p>Να περιγράψετε κριτικά τους παράγοντες οι οποίοι, κατά την άποψή σας, επέδρασαν θετικά στην υλοποίηση του Εξατομικευμένου Προγράμματος Εκπαίδευσης και στην επίτευξη των στόχων που θέσατε.</p>				
<p>Να περιγράψετε τον τρόπο με τον οποίο εμπλουτίζετε τα μαθήματά σας με πρόσθετες ενδιαφέρουσες για τους μαθητές δραστηριότητες.</p>				

Πρόσθετα ερωτήματα διερεύνησης των ποιοτικών χαρακτηριστικών του δείκτη	1	2	3	4
Παρατηρήσεις				

ΠΕΔΙΟ 4ο : ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ**Δείκτης Αξιολόγησης: 4.2. Ανάπτυξη και Εφαρμογή Πρακτικών σε Διδακτικό, Ψυχολογικό, Κοινωνικό, κ.ά. επίπεδο****Περιγραφή του δείκτη:**

Ο συγκεκριμένος δείκτης περιλαμβάνει στοιχεία που αφορούν την ανάπτυξη και την εφαρμογή διδακτικών πρακτικών και πρακτικών παρέμβασης στη σχολική τάξη. Η ποιότητα της διδασκαλίας και της παρέμβασης επηρεάζεται από παραμέτρους, όπως η ιδιαιτερότητα του γνωστικού αντικειμένου, η δυναμική και οι ειδικές ανάγκες και αναπηρίες του μαθητικού πληθυσμού της τάξης, τα σχολικά εγχειρίδια, το εκπαιδευτικό και υποστηρικτικό υλικό, τα μέσα διδασκαλίας, ο σχεδιασμός και η διδακτική μεθοδολογία. Συνδέεται επίσης με τον αποτελεσματικό σχεδιασμό της διδασκαλίας και της παρέμβασης, τις στρατηγικές οργάνωσης της τάξης, την ανάπτυξη των παιδαγωγικών σχέσεων, καθώς και τις διαδικασίες αξιολόγησης της εκπαιδευτικής πράξης.

Ενδεικτικά κριτήρια ποιότητας :

- Σχεδιασμός και δόμηση της διδασκαλίας/ του Εξατομικευμένου Προγράμματος Εκπαίδευσης
- Εφαρμογή ποικίλων μεθόδων διδασκαλίας/παρέμβασης
- Αξιοποίηση του διδακτικού χρόνου και των μέσων διδασκαλίας/παρέμβασης
- Διαχείριση και αξιοποίηση εργασιών των μαθητών

Σκοπός / Αντικείμενο διερεύνησης του δείκτη:

1. Η διερεύνηση της ανάπτυξης και της εφαρμογής διδακτικών πρακτικών στη σχολική τάξη. Η μελέτη παραμέτρων που χαρακτηρίζουν την ποιότητα της διδασκαλίας και της παρέμβασης (ανάπτυξη εξατομικευμένου εκπαιδευτικού προγράμματος, μέθοδος, χρήση μέσων, δυναμική της τάξης, κλίμα της τάξης, διαχείριση του διδακτικού χρόνου, διαφοροποίηση της διδασκαλίας, χρήση ΤΠΕ και μέσων διδασκαλίας, εισαγωγή καινοτομιών, προγράμματα υποστήριξης της συμπεριφοράς). Η εξέταση του βαθμού εμπλοκής των μαθητών στις διαδικασίες της μάθησης, με σκοπό τον εντοπισμό προβλημάτων και αδυναμιών. Η διαπίστωση ικανοποιητικών αποτελεσμάτων ως απόρροια καλών πρακτικών και ομαλής λειτουργίας της σχολικής τάξης.
2. Η συγκριτική αξιολόγηση των αποτελεσμάτων που αφορούν το συγκεκριμένο δείκτη σε σχέση με άλλους δείκτες, όπως Οργάνωση του Σχολείου, Κλίμα και Σχέσεις στο Σχολείο, Ανάπτυξη Εκπαιδευτικών Δραστηριοτήτων και Παρεμβάσεων, Επιμόρφωση του Προσωπικού του σχολείου κ.ά.
3. Η πιθανή σύνδεση του δείκτη με την ανάπτυξη σχεδίων δράσης στη ΣΜΕΑΕ.

Μέθοδος Εργασίας:

Τα μέλη των ομάδων εργασίας, αξιοποιώντας τα αρχεία του σχολείου, συλλέγουν και επεξεργάζονται στοιχεία που αφορούν στα επιμέρους κριτήρια του συγκεκριμένου δείκτη. Διαμορφώνουν εργαλεία διερεύνησης (ερωτηματολόγια, σχέδια συνέντευξης κ.ά.) των ποιοτικών χαρακτηριστικών του δείκτη. Εξετάζουν, αναλύουν και συγκρίνουν τα αποτελέσματα του δείκτη με τα αποτελέσματα άλλων δεικτών. Διερευνούν την προτεραιότητα του δείκτη σε σχέση με άλλους δείκτες και την πιθανή σύνδεση του δείκτη με την ανάπτυξη σχεδίων δράσης στη ΣΜΕΑΕ.

Πηγές :

Αρχεία σχολείου, Ημερολόγιο σχολικής ζωής, Αρχεία Προσωπικού του σχολείου.

Εργαλεία :

Φόρμες καταγραφής δεδομένων του σχολείου, ερωτηματολόγια, σχέδια συνέντευξης, σχέδια παρατήρησης κ.ά.

Ενδεικτικά ποσοτικά στοιχεία για τη διερεύνηση του δείκτη

Ανάπτυξη εξατομικευμένων προγραμμάτων εκπαίδευσης (αριθμός, είδος)

Ανάπτυξη προγραμμάτων οργάνωσης συμπεριφοράς (αριθμός, είδος)

Παραγωγή σχεδίων ή σεναρίων διδασκαλίας (αριθμός, μάθημα, τάξη).

Χρήση πρόσθετου διδακτικού υλικού (είδος, συχνότητα, μαθήματα, τάξεις).

Χρήση εποπτικών μέσων κατά τη διδασκαλία/παρέμβαση (είδος, συχνότητα, μαθήματα, τάξεις).

Χρήση πρόσθετου υποστηρικτικού υλικού (είδος, συχνότητα, τμήματα/ομάδες μαθητών).

Ένταξη των ΤΠΕ στα μαθήματα (αριθμός διδακτικών ωρών ανά μάθημα και τάξη, τρόποι ένταξης).

Καινοτόμες διδακτικές προσεγγίσεις που εμπλέκουν ενεργητικά τους μαθητές στη μαθησιακή διαδικασία (αριθμός διδακτικών ωρών ανά μάθημα και τάξη, περιγραφή προσεγγίσεων).

Αριθμός εκπαιδευτικών επισκέψεων (τόπος, σύνδεση με στόχους μαθήματος, δραστηριότητες στο πεδίο).

Πρόσθετα στοιχεία

Το προσωπικό του σχολείου καθορίζει πρόσθετα εναλλακτικά ή συμπληρωματικά στοιχεία για τη διερεύνηση των κριτηρίων του δείκτη σύμφωνα με τις ιδιαιτερότητες της ΣΜΕΑΕ.

Παρατηρήσεις

Ενδεικτικά ερωτήματα διερεύνησης των ποιοτικών χαρακτηριστικών του δείκτη	1	2	3	4
Ο εκπαιδευτικός σχεδιάζει τη διδασκαλία τόσο σε ετήσια βάση όσο και σε επίπεδο ενότητας. Προβαίνει σε συνολική θεώρηση της ύλης και προγραμματίζει τη διδασκαλία/παρέμβαση των επιμέρους ενοτήτων σε σχέση με τους στόχους του μαθήματος, τα χρονικά πλαίσια και το συγκεκριμένο μαθητικό δυναμικό της τάξης του.				
Ο εκπαιδευτικός προετοιμάζει συστηματικά τη διδασκαλία του σε εβδομαδιαία και ημερήσια βάση σε επίπεδο διδακτικής ώρας, καθορίζοντας σαφείς διδακτικούς/μαθησιακούς στόχους και τους τρόπους επίτευξής τους (π.χ. στρατηγικές διδασκαλίας και οργάνωσης της τάξης, μέσα διδασκαλίας, διδακτικό χρόνο, μεθόδους αξιολόγησης των μαθητών).				
Οι εκπαιδευτικοί και το ειδικό εκπαιδευτικό προσωπικό σχεδιάζουν την ανάπτυξη εξατομικευμένων προγραμμάτων εκπαίδευσης και προγραμμάτων οργάνωσης συμπεριφοράς τόσο σε ετήσια βάση όσο και σε επίπεδο θεματικών ενοτήτων. Προγραμματίζουν την ανάπτυξη δραστηριοτήτων σε σχέση με τους στόχους του προγράμματος, τα χρονικά πλαίσια και τις ιδιαίτερες ανάγκες των μαθητών της ομάδας.				
Χρησιμοποιείται ποικιλία διδακτικών μεθόδων ανάλογα με το ιδιαίτερο αντικείμενο διδασκαλίας, τις γνώσεις, το επίπεδο κατανόησης και τις μαθησιακές ανάγκες των μαθητών.				
Χρησιμοποιείται ποικιλία υποστηρικτικών μεθόδων ανάλογα με το περιεχόμενο του εξατομικευμένου προγράμματος εκπαίδευσης και τις ιδιαίτερες εκπαιδευτικές ανάγκες των μαθητών.				
Ο εκπαιδευτικός οργανώνει το συνολικό διδακτικό χρόνο (σε ετήσια βάση) και αξιοποιεί αποτελεσματικά τη διδακτική ώρα για την υλοποίηση των στόχων και του περιεχομένου του Αναλυτικού Προγράμματος ΕΑΕ σύμφωνα με τις ανάγκες των μαθητών.				
Οι εκπαιδευτικοί και το ειδικό εκπαιδευτικό προσωπικό οργανώνουν αξιοποιούν αποτελεσματικά το διδακτικό χρόνο για την υλοποίηση των στόχων και του περιεχομένου των				

εξατομικευμένων προγραμμάτων εκπαίδευσης σύμφωνα με τις ιδιαίτερες ανάγκες των μαθητών.				
Οι εκπαιδευτικοί και το ειδικό εκπαιδευτικό προσωπικό καταβάλουν συστηματική προσπάθεια, ώστε οι μαθητές να είναι επικεντρωμένοι στο αντικείμενο μάθησης στο μεγαλύτερο μέρος της διδακτικής ώρας.				
Οι εκπαιδευτικοί και το ειδικό εκπαιδευτικό προσωπικό αναζητούν, οργανώνουν και χρησιμοποιούν τα κατάλληλα διδακτικά και υποστηρικτικά μέσα (συμπληρωματικό υλικό όπως άρθρα, CD-ROM κλπ., την υπάρχουσα υλικοτεχνική υποδομή) σύμφωνα με τις απαιτήσεις του Αναλυτικού Προγράμματος ΕΑΕ, των εξατομικευμένων προγραμμάτων εκπαίδευσης και τις ιδιαίτερες ανάγκες των μαθητών.				
Η εργασία που ανατίθεται στους μαθητές στην τάξη ή στο σχολείο υποστηρίζει και επεκτείνει τους στόχους και τα περιεχόμενα διδασκαλίας και είναι ανάλογου βαθμού δυσκολίας με τις δυνατότητες των μαθητών.				
Η εργασία και οι δραστηριότητες που ανατίθενται στους μαθητές στην ομάδα υποστηρίζουν και επεκτείνουν τους στόχους των εξατομικευμένων προγραμμάτων εκπαίδευσης και είναι ανάλογου βαθμού δυσκολίας με τις ιδιαίτερες ικανότητες και δυνατότητες των μαθητών.				
Ο συστηματικός έλεγχος, η παρουσίαση και η συζήτηση των εργασιών θεωρούνται σημαντικά στοιχεία για την ανατροφοδότηση της εκπαιδευτικής πράξης αλλά και για την εκτίμηση της επίδοσης και της εξέλιξης των μαθητών.				

Το παράδειγμα που ακολουθεί προτείνεται ως σχέδιο παρατήρησης στην τάξη. Πρέπει να σημειωθεί ότι η παρατήρηση γίνεται με ανταλλαγή επισκέψεων εκπαιδευτικών στην τάξη μετά από συμφωνία μεταξύ τους. Οι ερωτήσεις για την αποτίμηση αυτού του δείκτη αναφέρονται στην ιδιαιτερότητα των εξατομικευμένων προγραμμάτων εκπαίδευσης και προγραμμάτων οργάνωσης συμπεριφοράς, την ιδιαιτερότητα του γνωστικού αντικείμενου, στη δυναμική και το επίπεδο των μαθητών της τάξης/ομάδας, στο σχεδιασμό του εξατομικευμένου προγράμματος εκπαίδευσης/μαθήματος και την διδακτική μεθοδολογία, τα σχολικά εγχειρίδια και το εκπαιδευτικό/υποστηρικτικό υλικό, τα μέσα διδασκαλίας. Συνδέονται επίσης με τις στρατηγικές οργάνωσης της τάξης, την ανάπτυξη των παιδαγωγικών σχέσεων, τη διαχείριση και αξιοποίηση εργασιών, καθώς τις διαδικασίες αξιολόγησης και ανατροφοδότησης της εκπαιδευτικής πράξης.

Ενδεικτικοί άξονες σχεδίου παρατήρησης από το προσωπικό του σχολείου	1	2	3	4
Διερεύνηση της προϋπάρχουσας γνώσης.				
Εσωτερική συνοχή της διδασκαλίας/ παρέμβασης (ομαλή μετάβαση από θέμα σε θέμα σύμφωνα με τη λογική της ενότητας και τη δυναμική της τάξης).				
Πορεία της διδασκαλίας/ παρέμβασης/ ανάπτυξης δραστηριοτήτων.				
Μέθοδος διδασκαλίας/ παρέμβασης/ ανάπτυξης δραστηριοτήτων (διάλεξη, ερωτο-αποκρίσεις, διερευνητική, γνωστική σύγκρουση).				
Παροχή κινήτρων – Ενθάρρυνση μαθητών.				
Γλωσσικό επίπεδο της διδασκαλίας/ παρέμβασης/ ανάπτυξης δραστηριοτήτων (προσιτό και σύμφωνα με το επίπεδο των μαθητών).				
Γνωστικό επίπεδο (σύμφωνα με ό,τι υποδεικνύεται στα εγκεκριμένα Αναλυτικά Προγράμματα ΕΑΕ/Εξατομικευμένα Προγράμματα).				
Καταλληλότητα πρόσθετων διδακτικών και υποστηρικτικών υλικών και εποπτικών μέσων (συναφών με τους στόχους της ενότητας και/ή της δραστηριότητας, κατάλληλου βαθμού δυσκολίας).				
Καταλληλότητα παραδειγμάτων και ασκήσεων (συναφών με τους στόχους της ενότητας και/ή της παρέμβασης/ δραστηριότητας, ενδεδειγμένου βαθμού δυσκολίας για τους μαθητές).				
Συμμετοχή των μαθητών στο μάθημα/ δραστηριότητα.				
Ποιότητα των δοκιμασιών που θέτει ο εκπαιδευτικός κατά τη διάρκεια της διδασκαλίας και/ή της παρέμβασης/ δραστηριότητας (συναφείς με τους στόχους του μαθήματος/εξατομικευμένου προγράμματος, ανάλογες της προϋπάρχουσας γνώσης, του				

χρόνου και των ικανοτήτων/δυνατοτήτων των μαθητών).				
Κλίμα της τάξης κατά την ώρα της διδασκαλίας/ παρέμβασης.				
Ανάθεση εργασιών για το σπίτι (συναφείς με τους στόχους του μαθήματος και κατάλληλου επιπέδου, λαμβανομένου υπόψη του διατιθέμενου χρόνου τους).				
Διαχείριση του διδακτικού χρόνου/ διαθέσιμου χρόνου.				
Διαφοροποίηση της διδασκαλίας και/ή των παρεμβάσεων/ δραστηριοτήτων ανάλογα με τις ανάγκες και τις ιδιαιτερότητες επιμέρους ομάδων μαθητών.				

Σημ. : Για κάθε μια από τις παραπάνω διαστάσεις, όπου η αξιολόγηση είναι 1 = Αδύναμη ή 2 = Μέτρια, προτείνεται να γίνονται συγκεκριμένες επισημάνσεις, που να τεκμηριώνουν την κρίση του συναδέλφου, ο οποίος στη συγκεκριμένη περίπτωση δρα ως κριτικός φίλος.

Επίσης, προτείνεται οι επισκέψεις μεταξύ συναδέλφων να είναι αμοιβαίες και να πραγματοποιούνται μετά από συμφωνία σε κενά του διδακτικού ωραρίου του επισκέπτη.

Τα αποτελέσματα θα πρέπει σε κάθε περίπτωση να παρουσιάζονται ανώνυμα ανά ειδικότητα διδασκόντων ή ανά ομοειδείς ειδικότητες διδασκόντων ανά τάξη.

Πρόσθετα ερωτήματα διερεύνησης των ποιοτικών χαρακτηριστικών του δείκτη	1	2	3	4
Παρατηρήσεις				

ΠΕΔΙΟ 4ο : ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ**Δείκτης Αξιολόγησης: 4.3. Ανάπτυξη και Εφαρμογή Παιδαγωγικών Πρακτικών και Πρακτικών Αξιολόγησης των Μαθητών****Περιγραφή του δείκτη:**

Ο συγκεκριμένος δείκτης αναφέρεται στην οργάνωση και λειτουργία της τάξης και περιλαμβάνει στοιχεία που αφορούν στην ανάπτυξη και στην εφαρμογή παιδαγωγικών πρακτικών και πρακτικών αξιολόγησης των μαθητών. Συνδέεται με παραμέτρους, όπως η διαμόρφωση πλαισίου λειτουργίας, η ανάπτυξη κατάλληλου παιδαγωγικού κλίματος και δράσεων υποστήριξης των μαθητών, η καταγραφή της προόδου των μαθητών, η ποιότητα της αξιολογικής διαδικασίας με την υιοθέτηση ποικίλων αξιολογικών μεθόδων ανάλογα με το αντικείμενο της διδασκαλίας και τις ιδιαίτερες ανάγκες των μαθητών, με σκοπό την ανατροφοδότηση της διδασκαλίας και τη βελτίωση των μαθητών.

Ενδεικτικά κριτήρια ποιότητας:

- Χρήση ποικίλων στρατηγικών οργάνωσης της τάξης
- Παιδαγωγική σχέση δασκάλου-μαθητή
- Έμφαση στη θετική ενίσχυση
- Χρήση ποικίλων μεθόδων αξιολόγησης
- Συστηματική καταγραφή της προόδου των μαθητών
- Τακτική ενημέρωση των μαθητών για την ποιότητα της εργασίας τους
- Αξιοποίηση των πληροφοριών που προκύπτουν από την αξιολόγηση για ανατροφοδότηση της διδασκαλίας

Σκοπός / Αντικείμενο διερεύνησης του δείκτη:

1. Η διερεύνηση της ανάπτυξης και της εφαρμογής παιδαγωγικών πρακτικών και πρακτικών αξιολόγησης των μαθητών στη σχολική τάξη. Η μελέτη παραμέτρων που χαρακτηρίζουν την οργάνωση της τάξης (πλαίσιο λειτουργίας, κλίμα της τάξης, αξιοποίηση του δυναμικού της ομάδας, καταγραφή προόδου των μαθητών, δράσεις ενίσχυσης και υποστήριξης των μαθητών, διαμορφωτική αξιολόγηση, ανατροφοδότηση της διδασκαλίας). Ο εντοπισμός προβλημάτων και αδυναμιών αλλά και η διαπίστωση ικανοποιητικών αποτελεσμάτων ως απόρροια καλών πρακτικών και ομαλής λειτουργίας της σχολικής τάξης.
2. Η συγκριτική αξιολόγηση των αποτελεσμάτων που αφορούν το συγκεκριμένο δείκτη σε σχέση με άλλους δείκτες, όπως Οργάνωση του σχολείου, Κλίμα και Σχέσεις στο σχολείο, Ποιότητα της διδασκαλίας, Επιμόρφωση του Προσωπικού του σχολείου κ.ά.
3. Η πιθανή σύνδεση του δείκτη με την ανάπτυξη σχεδίων δράσης στη ΣΜΕΑΕ.

Μέθοδος Εργασίας:

Τα μέλη των ομάδων εργασίας, αξιοποιώντας τα αρχεία του σχολείου, συλλέγουν και επεξεργάζονται στοιχεία που αφορούν στα επιμέρους κριτήρια του συγκεκριμένου δείκτη. Διαμορφώνουν εργαλεία διερεύνησης (ερωτηματολόγια, σχέδια συνέντευξης κ.ά.) των ποιοτικών χαρακτηριστικών του δείκτη για τους εκπαιδευτικούς και για τους μαθητές. Εξετάζουν, αναλύουν και συγκρίνουν τα αποτελέσματα του δείκτη με τα αποτελέσματα άλλων δεικτών. Διερευνούν την προτεραιότητα του δείκτη σε σχέση με άλλους δείκτες και την πιθανή σύνδεση του δείκτη με την ανάπτυξη σχεδίων δράσης στη ΣΜΕΑΕ.

Πηγές :

Εγκύκλιοι – Οδηγίες Αξιολόγησης των μαθητών, Αρχείο Θεμάτων (πρόχειρων διαγωνισμάτων και προαγωγικών-απολυτηρίων εξετάσεων), Πρακτικά Συνεδριάσεων Συλλόγου Διδασκόντων, Αρχεία Προσωπικού του σχολείου.

Εργαλεία :

Φόρμες καταγραφής δεδομένων του σχολείου, ερωτηματολόγια, σχέδια συνέντευξης, σχέδια παρατήρησης κ.ά.

Ενδεικτικά ποσοτικά στοιχεία για τη διερεύνηση του δείκτη

Αρχεία τήρησης στοιχείων για τους μαθητές ανά μάθημα και τάξη/τμήμα (είδη αρχείων, είδος πληροφοριών που συλλέγονται, διαδικασίες, χρήση των αρχείων).

Αξιολόγηση μαθητών ανά μάθημα / παρέμβαση και τάξη/τμήμα (μορφές αξιολόγησης, συχνότητα).

Δράσεις εξατομικευμένης ή διαφοροποιημένης διδασκαλίας σε μαθητές (μορφές δράσεων, συχνότητα, πλήθος συμμετεχόντων μαθητών).

Δράσεις συνεργασίας μεταξύ των μελών του προσωπικού του σχολείου.

Κανονισμοί λειτουργίας σχολικής τάξης (περιεχόμενο, τρόποι εφαρμογής).

Τρόποι διάχυσης της ενημέρωσης προς γονείς και μαθητές, όπως ενημερωτικό δελτίο, πίνακες ανακοινώσεων, σχολική ιστοσελίδα, τηλεφωνικές επαφές (μορφές, περιεχόμενο, συχνότητα).

Πρόσθετα στοιχεία

Το προσωπικό του σχολείου καθορίζει πρόσθετα εναλλακτικά ή συμπληρωματικά στοιχεία για τη διερεύνηση των κριτηρίων του δείκτη σύμφωνα με τις ιδιαιτερότητες της ΣΜΕΑΕ.

Παρατηρήσεις

Ενδεικτικά ερωτήματα διερεύνησης των ποιοτικών χαρακτηριστικών του δείκτη	1	2	3	4
Στην αρχή της χρονιάς οι μαθητές ενημερώνονται σχετικά με το πλαίσιο και τον κανονισμό λειτουργίας της τάξης.				
Χρησιμοποιούνται ποικίλα οργανωτικά σχήματα στην τάξη (διδασκαλία στο σύνολο της τάξης ως ομάδας, εξατομικευμένη διδασκαλία, διδασκαλία με ομάδες εργασίας) ανάλογα με τους στόχους του μαθήματος/ του μαθήματος/εξατομικευμένου προγράμματος και τις ιδιαίτερες ανάγκες του κάθε μαθητή.				
Το προσωπικό του σχολείου φροντίζει για την οργάνωση της παιδαγωγικής επικοινωνίας. Διαμορφώνει στην τάξη/ομάδα κλίμα αλληλοκατανόησης, δείχνει σεβασμό στην προσωπικότητα του μαθητή, αντιμετωπίζει με διακριτικότητα ζητήματα πειθαρχίας που τυχόν παρουσιάζονται, ρυθμίζει συγκρούσεις με ορθολογική επιχειρηματολογία.				
Η επικοινωνία δασκάλου/μαθητή καθορίζεται από κανόνες που προκύπτουν μέσα από τη συνεργασία δασκάλου/μαθητή.				
Στην τάξη καλλιεργείται κλίμα συμμετοχικότητας, συνεργασίας και συλλογικότητας. Ο ρόλος που κυρίως το προσωπικό του σχολείου υιοθετεί κατά τη διδασκαλία/παρέμβαση (π.χ. ρόλος συντονιστή) βοηθάει προς αυτή την κατεύθυνση.				
Το προσωπικό του σχολείου ενθαρρύνει και επιβραβεύει άμεσα και σε συνδυασμό με προηγούμενες επιδόσεις του τη συνεισφορά του κάθε μαθητή στη μαθησιακή διαδικασία και γενικότερα στη σχολική ζωή.				
Το προσωπικό του σχολείου χρησιμοποιεί ποικιλία ή συνδυασμό μεθόδων/τεχνικών αξιολόγησης ανάλογα με τους στόχους και το περιεχόμενο του μαθήματος/εξατομικευμένου προγράμματος.				
Χρησιμοποιούνται τρόποι συστηματικής καταγραφής των αποτελεσμάτων αξιολόγησης των μαθητών με στόχο την αποτελεσματικότερη αξιοποίησή τους για τη βελτίωση της ποιότητας των διαδικασιών διδασκαλίας/παρέμβασης και μάθησης.				
Τηρούνται αρχεία με στοιχεία που αφορούν την ποιότητα της				

εργασίας, την πρόοδο, τα επιτεύγματα ή τα προβλήματα στην επίδοση των μαθητών (όχι μόνο αριθμητικά, αλλά και περιγραφικά).				
Οι μαθητές ενημερώνονται τακτικά για την ποιότητα της εργασίας τους, τις επιδόσεις τους και την πρόδο τους.				

Οι μαθητές συζητούν με το προσωπικό του σχολείου σχετικά με την πρόδο τους και οι απόψεις τους λαμβάνονται υπόψη.				
Οι πληροφορίες που προκύπτουν από τις ενδιάμεσες αξιολογήσεις αξιοποιούνται για την ανατροφοδότηση της διδασκαλίας/παρέμβασης και τη βελτίωση των μαθητών.				
Παρακολουθείται η ατομική πρόοδος του μαθητή (ή ομάδων μαθητών) και με βάση την πρόοδο αυτή αναπτύσσονται δράσεις εξατομικευμένης ή διαφοροποιημένης διδασκαλίας σε μαθητές.				
Οι μαθητές νιώθουν ευχάριστα και άνετα μέσα στην τάξη.				
Οι μαθητές συμμετέχουν στο μάθημα, διατυπώνουν προβληματισμούς και υποστηρίζουν τις προσωπικές τους απόψεις.				
Οι μαθητές ανταποκρίνονται με προθυμία στις εργασίες που τους ανατίθενται και τις ολοκληρώνουν με υπευθυνότητα.				
Στην τάξη επικρατεί κλίμα συνεργασίας και αλληλεγγύης μεταξύ των μαθητών.				
Οι μαθητές συμμετέχουν σε συλλογικές εργασίες και συνεργάζονται αποτελεσματικά σε ομάδες διαφορετικής σύνθεσης και μεγέθους.				
Πρόσθετα ερωτήματα διερεύνησης των ποιοτικών χαρακτηριστικών του δείκτη	1	2	3	4

Παρατηρήσεις				

Ερωτηματολόγιο μαθητών

Για την ανίχνευση της ποιότητας αυτού του δείκτη απαραίτητη κρίνεται και η γνώμη των μαθητών που αποτυπώνει πώς οι ίδιοι αντιλαμβάνονται την προσπάθεια του διδάσκοντος, κατά πόσο πείθονται για τη σκοπιμότητα και την αποτελεσματικότητα της και συμμετέχουν με συγκατάβαση και ενδιαφέρον στη μαθησιακή διαδικασία.

Οι σχετικές ερωτήσεις έχουν ως θέμα τους το περιεχόμενο της διδασκαλίας/παρέμβασης, τη διδακτική μέθοδο και τις πιθανές δυσκολίες των ίδιων των μαθητών και ΟΧΙ το πρόσωπο του διδάσκοντος (Προτείνεται κυρίως για τις ΣΜΕΑΕ της Δ/θμιας εκπαίδευσης).

Πόσο ευχαριστημένοι είστε από:	1	2	3	4
Το ενδιαφέρον του μαθήματος/ δραστηριότητας που παρακολουθήσατε/ συμμετείχατε.				
Την επεξήγηση των δύσκολων σημείων του μαθήματος/ δραστηριότητας.				
Την ενθάρρυνση που σας παρείχε το προσωπικό του σχολείου κατά τη διάρκεια της διδασκαλίας/ παρέμβασης/ δραστηριότητας.				
Τις ευκαιρίες να συμμετάσχετε στο μάθημα/ δραστηριότητα.				
Την ατμόσφαιρα που υπήρχε κατά τη διάρκεια του μαθήματος/ παρέμβασης/ δραστηριότητας.				
Το φόρτο εργασίας που σας ανατέθηκε για το επόμενο μάθημα.				
Τι κατά τη γνώμη σας ήταν το πιο ανιαρό στη διάρκεια του μαθήματος/ παρέμβασης/ δραστηριότητας.				
Τι κατά τη γνώμη σας ήταν το πιο ευχάριστο στη διάρκεια του μαθήματος/ παρέμβασης/ δραστηριότητας.				

Σημ. : Το ερωτηματολόγιο προτείνεται να δοθεί από άλλο συνάδελφο στο τέλος μιας διδακτικής ώρας στους μαθητές. Με 2-3 τέτοια ερωτηματολόγια σε διαφορετικά τμήματα ανά διδάσκοντα (εάν αυτό είναι εφικτό) μπορεί να σχηματιστεί μια σχετικά ακριβής εικόνα της γνώμης των μαθητών. Για λόγους δεοντολογίας, **τα ερωτηματολόγια των μαθητών είναι ανώνυμα και τα επεξεργάζεται ο ίδιος ο διδάσκων, ενώ επίσης ο ίδιος κρίνει τον τρόπο που επιθυμεί αυτά να αξιοποιηθούν (αυτογνωσία, διαβούλευση με άλλους συναδέλφους, συγκέντρωση όλων των αποτελεσμάτων ανά ειδικότητα και συγκεντρωτική παρουσίασή τους, κτλ.). Σε καμία περίπτωση, τα αποτελέσματα αυτά δεν θα πρέπει να νοηθούν ως ατομική αξιολόγηση του εκπαιδευτικού, αφού μπορούν, και μόνο εφόσον αυτό κριθεί σκόπιμο, να δημοσιοποιηθούν συγκεντρωτικά (και άρα ανώνυμα) για το σύνολο ή επιμέρους ομάδες των εκπαιδευτικών.**

ΠΕΔΙΟ 4ο : ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ

Δείκτης Αξιολόγησης: 4.4. Ανάπτυξη και Εφαρμογή Καινοτόμων Δραστηριοτήτων και Παρεμβάσεων

Περιγραφή του δείκτη:

Ο συγκεκριμένος δείκτης περιλαμβάνει στοιχεία που αφορούν την ανάπτυξη πρωτοβουλιών για την εφαρμογή καινοτόμων δραστηριοτήτων και παρεμβάσεων στο σχολείο. Οι εκπαιδευτικές δραστηριότητες συμπληρώνουν το Αναλυτικό Πρόγραμμα ΕΑΕ καθώς και τα Εξατομικευμένα Προγράμματα Εκπαίδευσης και υποστηρίζουν σημαντικά την επιστημονική, κοινωνική και πολιτισμική διάσταση του εκπαιδευτικού έργου, καθώς αφορούν στην εφαρμογή καινοτομιών, στην συμμετοχή των μαθητών σε επιστημονικές και πολιτιστικές δραστηριότητες, σε προαιρετικά εκπαιδευτικά προγράμματα, στην ένταξη των μαθητών και στο άνοιγμα του σχολείου στην κοινωνία.

Ενδεικτικά κριτήρια ποιότητας:

- Υιοθέτηση καινοτομιών (ανάληψη καινοτόμων πρωτοβουλιών, υποστήριξη καινοτομικών αλλαγών)
- Ανάπτυξη πρωτοβουλιών για οργάνωση εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων εντός και εκτός σχολείου
- Λειτουργία ειδικών προγραμμάτων για ορισμένες κατηγορίες μαθητών

Σκοπός / Αντικείμενο διερεύνησης του δείκτη:

1. Η διερεύνηση της ανάπτυξης και της εφαρμογής εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων και παρεμβάσεων στο σχολείο με σκοπό την ένταξη των μαθητών και την ευαισθητοποίηση της κοινωνίας. Η μελέτη δραστηριοτήτων που συμπληρώνουν κι ενισχύουν το Αναλυτικό Πρόγραμμα ΕΑΕ καθώς και τα Εξατομικευμένα Προγράμματα Εκπαίδευσης (συμμετοχή σε προαιρετικά προγράμματα, εφαρμογή καινοτομιών, πολιτιστικές δραστηριότητες, κοινωνικές παρεμβάσεις). Η εξέταση του βαθμού της ενεργού συμμετοχής των μαθητών σε δραστηριότητες που ενισχύουν τον επιστημονικό, κοινωνικό και πολιτισμικό προβληματισμό τους. Η διαπίστωση ελλείψεων και αδυναμιών από την πλευρά του σχολείου, αλλά και της ανάληψης πρωτοβουλιών και εφαρμογής καλών πρακτικών.
2. Η συγκριτική αξιολόγηση των αποτελεσμάτων που αφορούν το συγκεκριμένο δείκτη σε σχέση με άλλους δείκτες, όπως Οργάνωση και Διοίκηση του σχολείου, Κλίμα και Σχέσεις στο σχολείο κ.ά.
3. Η πιθανή σύνδεση του δείκτη με την ανάπτυξη σχεδίων δράσης στη ΣΜΕΑΕ.

Μέθοδος Εργασίας:

Τα μέλη των ομάδων εργασίας, αξιοποιώντας τα αρχεία του σχολείου, συλλέγουν και επεξεργάζονται στοιχεία που αφορούν στα επιμέρους κριτήρια του συγκεκριμένου δείκτη. Διαμορφώνουν εργαλεία διερεύνησης (ερωτηματολόγια, σχέδια συνέντευξης κ.ά.) των ποιοτικών χαρακτηριστικών του δείκτη. Εξετάζουν, αναλύουν και συγκρίνουν τα αποτελέσματα του δείκτη με τα αποτελέσματα άλλων δεικτών. Διερευνούν την προτεραιότητα του δείκτη σε σχέση με άλλους δείκτες και την πιθανή σύνδεση του δείκτη με την ανάπτυξη σχεδίων δράσης στη ΣΜΕΑΕ.

Πηγές:

Αρχείο αλληλογραφίας με εκπαιδευτικούς και κοινωνικούς φορείς, Εγκύκλιοι με οδηγίες και ενημερωτικό υλικό, Πρακτικά συνεδριάσεων Συλλόγου Διδασκόντων, Ημερολόγιο σχολικής ζωής, Ιστότοπος σχολείου, Αρχεία Προσωπικού του σχολείου.

Εργαλεία:

Φόρμες καταγραφής δεδομένων του σχολείου, ερωτηματολόγια, σχέδια συνέντευξης, σχέδια παρατήρησης κ.ά.

Ενδεικτικά ποσοτικά στοιχεία για τη διερεύνηση του δείκτη

Προαιρετικά Εκπαιδευτικά Προγράμματα σε εθνικό ή διεθνές επίπεδο, όπως Περιβαλλοντική Αγωγή, Αγωγή Υγείας κ.ά., που εκπονούνται στο σχολείο (είδος, αριθμός, διάρκεια, πλήθος συμμετεχόντων, στόχοι, περιεχόμενο).

Δραστηριότητες μαθητών (είδη, συχνότητα συναντήσεων, τρόπος οργάνωσης και λειτουργίας, πλήθος συμμετεχόντων).

Καλλιτεχνικές εκδηλώσεις (είδη, συχνότητα, διάρκεια, πλήθος συμμετεχόντων, θεματική εξειδίκευση, διακρίσεις του σχολείου).

Αθλητικές εκδηλώσεις (είδη, συχνότητα, διάρκεια, πλήθος συμμετεχόντων, διακρίσεις του σχολείου).

Ομιλίες-διαλέξεις (αριθμός, θέμα, προσκεκλημένοι, πλήθος συμμετεχόντων).

Επισκέψεις σε τόπους επιστημονικού ή πολιτιστικού ενδιαφέροντος (αριθμός, θέμα, μάθημα στο οποίο εντάσσονται, πλήθος συμμετεχόντων, δραστηριότητες πριν, κατά τη διάρκεια και μετά την επίσκεψη).

Συμμετοχές σε μαθητικούς διαγωνισμούς (είδη διαγωνισμών, πλήθος συμμετεχόντων, τρόπος υποστήριξης συμμετεχόντων, διακρίσεις).

Εθελοντικές δράσεις οικολογικού χαρακτήρα μαθητών και εκπαιδευτικών (είδη δράσεων, πλήθος συμμετεχόντων, διάρκεια, αποτελέσματα).

Πρόσθετα στοιχεία

Το προσωπικό του σχολείου καθορίζει πρόσθετα εναλλακτικά ή συμπληρωματικά στοιχεία για τη διερεύνηση των κριτηρίων του δείκτη σύμφωνα με τις ιδιαιτερότητες της ΣΜΕΑΕ.

Παρατηρήσεις

Ενδεικτικά ερωτήματα διερεύνησης των ποιοτικών χαρακτηριστικών του δείκτη	1	2	3	4
Το προσωπικό του σχολείου εναρμονίζεται με τις καινοτομικές αλλαγές που επιτελούνται στη σχολική μονάδα και διευκολύνει την εφαρμογή τους.				
Το προσωπικό του σχολείου δοκιμάζει και πειραματίζεται σε νέες μεθόδους υιοθετώντας στη διδακτική πρακτική σύγχρονες επιστημονικές τάσεις.				
Στο σχολείο αναλαμβάνονται πρωτοβουλίες για τη συμμετοχή σε προαιρετικά εκπαιδευτικά προγράμματα σε εθνικό ή διεθνές επίπεδο.				
Στο σχολείο υποστηρίζονται και ενισχύονται οι πρωτοβουλίες και οι δραστηριότητες των μαθητών.				
Στο σχολείο αναλαμβάνονται πρωτοβουλίες για τη συμμετοχή των μαθητών σε Καλλιτεχνικές εκδηλώσεις.				
Στο σχολείο αναλαμβάνονται πρωτοβουλίες για τη συμμετοχή των μαθητών σε Αθλητικές εκδηλώσεις.				
Στο σχολείο αναλαμβάνονται πρωτοβουλίες για τη διεξαγωγή ομιλιών-διαλέξεων σε θέματα ειδικού ενδιαφέροντος των μαθητών.				
Στο σχολείο επιδιώκεται η πραγματοποίηση επισκέψεων των μαθητών σε τόπους επιστημονικού ή πολιτιστικού ενδιαφέροντος.				
Στο σχολείο αναλαμβάνονται πρωτοβουλίες για τη συμμετοχή των μαθητών σε μαθητικούς διαγωνισμούς.				
Στο σχολείο αναλαμβάνονται πρωτοβουλίες για εθελοντική δραστηριότητα των μαθητών και του προσωπικού του σχολείου (περιποίηση σχολικού κήπου, περιβαλλοντικές δράσεις).				
Πρόσθετα ερωτήματα διερεύνησης των ποιοτικών χαρακτηριστικών του δείκτη	1	2	3	4
Παρατηρήσεις				

ΠΕΔΙΟ 5ο : ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Δείκτης Αξιολόγησης: 5.1. Φοίτηση και Διαρροή των Μαθητών-Εγγραφές σε επόμενο, διαδοχικό εκπαιδευτικό πλαίσιο ΕΑΕ.

Περιγραφή του δείκτη:

Ο δείκτης αυτός αναφέρεται στις πρακτικές που αναπτύσσει το σχολείο για την παρακολούθηση της φοίτησης των μαθητών και την αντιμετώπιση προβλημάτων σχολικής διαρροής. Περιλαμβάνει στοιχεία που αφορούν στις διαδικασίες παρακολούθησης της φοίτησης των μαθητών και το πλαίσιο των δράσεων που αναλαμβάνονται για την αντιμετώπιση προβλημάτων διαρροής στο σχολείο (απουσίες μαθητών, εγκατάλειψη του σχολείου). Αναφέρεται επίσης σε στοιχεία σχετικά με τη δυνατότητα εγγραφών των απόφοιτων μαθητών σε επόμενο, διαδοχικό εκπαιδευτικό πλαίσιο ΕΑΕ.

Ενδεικτικά κριτήρια ποιότητας:

- Εφαρμογή συγκεκριμένων διαδικασιών για τη συστηματική παρακολούθηση της φοίτησης των μαθητών.
- Ύπαρξη διαμορφωμένων πρακτικών (μέτρα, παρεμβάσεις) στο σχολείο για την αντιμετώπιση πιθανών προβλημάτων φοίτησης και διαρροής
- Εφαρμογή διαδικασιών για την παρακολούθηση της εγγραφής των μαθητών σε επόμενο, διαδοχικό εκπαιδευτικό πλαίσιο ΕΑΕ.

Σκοπός / Αντικείμενο διερεύνησης του δείκτη:

1. Η διερεύνηση προβλημάτων φοίτησης των μαθητών (απουσίες των μαθητών) και εμφάνισης σχολικής διαρροής (εγκατάλειψη του σχολείου). Η εξέταση των διαδικασιών παρακολούθησης της φοίτησης και των πρακτικών αντιμετώπισης της διαρροής από την πλευρά του σχολείου, η εφαρμογή τους και τα αποτελέσματα τους. Η παρακολούθηση της εγγραφής των μαθητών σε επόμενο, διαδοχικό εκπαιδευτικό πλαίσιο ΕΑΕ και η διερεύνηση της ύπαρξης κατάλληλων εκπαιδευτικών δομών για εγγραφή των απόφοιτων μαθητών της ΣΜΕΑΕ. Η διαπίστωση ελλείψεων και αδυναμιών στις πρωτοβουλίες του σχολείου, αλλά και η ανάδειξη καλών πρακτικών.
2. Η συγκριτική αξιολόγηση των αποτελεσμάτων που αφορούν το συγκεκριμένο δείκτη σε σχέση με άλλους δείκτες, όπως Εφαρμογή του Αναλυτικού Προγράμματος ΕΑΕ και των Εξατομικευμένων Προγραμμάτων Εκπαίδευσης, Οργάνωση και διοίκηση του σχολείου, Κλίμα και σχέσεις στο σχολείο, Ενισχυτικές, Υποστηρικτικές και Αντισταθμιστικές Παρεμβάσεις κ.ά.
3. Η πιθανή σύνδεση του δείκτη με την ανάπτυξη σχεδίων δράσης στη ΣΜΕΑΕ.

Μέθοδος Εργασίας:

Τα μέλη των ομάδων εργασίας, αξιοποιώντας τα αρχεία του σχολείου και των εκπαιδευτικών, συλλέγουν και επεξεργάζονται στοιχεία που αφορούν στα επιμέρους κριτήρια του συγκεκριμένου δείκτη. Εξετάζουν, αναλύουν και συγκρίνουν τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά (κοινωνικά, οικονομικά, πολιτισμικά) του μαθητικού πληθυσμού και της τοπικής κοινωνίας που συνδέονται με την ανάπτυξη του συγκεκριμένου δείκτη. Διαμορφώνουν εργαλεία διερεύνησης (ερωτηματολόγια, σχέδια συνέντευξης κ.ά.) των ποιοτικών χαρακτηριστικών του δείκτη. Παρατηρούν, εξετάζουν, αναλύουν και συγκρίνουν τα αποτελέσματα του δείκτη με τα αποτελέσματα άλλων δεικτών. Διερευνούν την προτεραιότητα του δείκτη σε σχέση με άλλους δείκτες και την πιθανή σύνδεση του δείκτη με την ανάπτυξη σχεδίων δράσης στη ΣΜΕΑΕ.

Πηγές :

Καρτέλες μαθητών, Πρακτικά συνεδριάσεων Συλλόγου Διδασκόντων, Βιβλίο φοίτησης, Αρχεία Προσωπικού του σχολείου.

Εργαλεία :

Φόρμες καταγραφής δεδομένων του σχολείου, ερωτηματολόγια, σχέδια συνέντευξης, σχέδια παρατήρησης κ.ά.

Ενδεικτικά ποσοτικά στοιχεία για τη διερεύνηση του δείκτη

Ποσοστό (%) των μαθητών που ήρθαν στο σχολείο με μετεγγραφή σε σχέση με τον αριθμό των εγγεγραμμένων μαθητών κατά φύλο και συνολικά.

Ποσοστό (%) των μαθητών που έφυγαν από το σχολείο με μετεγγραφή σε άλλο δημόσιο ή ιδιωτικό σχολείο σε σχέση με τον αριθμό των εγγεγραμμένων μαθητών κατά φύλο και συνολικά.

Ποσοστό (%) αλλοδαπών μαθητών ανά τάξη που ολοκλήρωσαν επιτυχώς την τάξη.

Ποσοστό (%) μαθητών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες ανά τάξη που εντάχθηκαν επιτυχώς σε σχολεία της γενικής εκπαίδευσης.

Ποσοστό (%) μαθητών που εγγράφηκαν σε άλλη ανώτερη βαθμίδα της Ειδικής Αγωγής & Εκπαίδευσης.

Ποσοστό (%) μαθητών που εντάχθηκαν σε αδιαβάθμητες δομές παρέμβασης (π.χ. Ιδρύματα, Κέντρα Ημέρας).

Πρόσθετα στοιχεία

Το προσωπικό του σχολείου καθορίζει πρόσθετα εναλλακτικά ή συμπληρωματικά στοιχεία για τη διερεύνηση των κριτηρίων του δείκτη σύμφωνα με τις ιδιαιτερότητες της ΣΜΕΑΕ.

Παρατηρήσεις

--

Ενδεικτικά ερωτήματα διερεύνησης των ποιοτικών χαρακτηριστικών του δείκτη	1	2	3	4
Στο σχολείο προβλέπονται και λειτουργούν αποτελεσματικά διαδικασίες για την παρακολούθηση της φοίτησης των μαθητών.				
Το σχολείο γνωρίζει ποιοι μαθητές απουσιάζουν για μεγάλο χρονικό διάστημα (π.χ. περισσότερο από μια εβδομάδα), καθώς και τους λόγους απουσίας τους.				
Οι μαθητές προσέρχονται έγκαιρα στο μάθημα και παρακολουθούν όλα τα μαθήματα της ημέρας.				
Το σχολείο λαμβάνει μέτρα για την υποστήριξη μαθητών που απουσιάζουν από το σχολείο για μεγάλο χρονικό διάστημα.				
Το σχολείο έχει ειδικά προγράμματα μετάβασης για τους μαθητές του.				
Το σχολείο έχει προγράμματα υποστήριξης της ένταξης των μαθητών του στη γενική εκπαίδευση.				
Τα ειδικά προγράμματα συμβάλλουν αποτελεσματικά στη μείωση των απουσιών και του αριθμού μαθητών που εγκαταλείπουν το σχολείο.				
Πρόσθετα ερωτήματα διερεύνησης των ποιοτικών χαρακτηριστικών του δείκτη	1	2	3	4
Παρατηρήσεις				

ΠΕΔΙΟ: 5ο : ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Δείκτης Αξιολόγησης: 5.2. Εξέλιξη και πρόοδος των μαθητών ανά θεματική ενότητα παρέμβασης (γνωστική, συναισθηματική, κοινωνική, αισθητηριακή, κ.ά.)

Περιγραφή του δείκτη:

Ο δείκτης αυτός περιλαμβάνει στοιχεία που αφορούν τις επιδόσεις και την εξέλιξη των μαθητών σε σχέση με τους στόχους και το περιεχόμενο του Αναλυτικού Προγράμματος ΕΑΕ, των Εξατομικευμένων Προγραμμάτων Εκπαίδευσης, καθώς και ως προς την πρόοδο που παρουσιάζουν τα επιτεύγματα των μαθητών του διαχρονικά. Η σχολική επίδοση, η εξέλιξη στις θεματικές ενότητες παρέμβασης και η πρόοδος των μαθητών συνδέεται με την ποιότητα της παρεχόμενης εκπαίδευσης και χρησιμοποιείται ως ένα βασικό εργαλείο για την αξιολόγηση του εκπαιδευτικού συστήματος στο σύνολο του.

Ενδεικτικά κριτήρια ποιότητας:

- Τα εκπαιδευτικά επιτεύγματα των μαθητών ανταποκρίνονται στους στόχους και τα περιεχόμενα του Αναλυτικού Προγράμματος ΕΑΕ και των Εξατομικευμένων Προγραμμάτων Εκπαίδευσης
- Όλοι οι μαθητές παρουσιάζουν πρόοδο σε σχέση με προηγούμενα επιτεύγματά τους
- Η διαφορά στις επιδόσεις μεταξύ των λιγότερο και των περισσότερο ικανών μαθητών μειώνεται κατά τη διάρκεια της χρονιάς

Σκοπός / Αντικείμενο διερεύνησης του δείκτη:

1. Η διερεύνηση των επιτευγμάτων, της εξέλιξης και της πρόοδου των μαθητών. Η προσέγγιση παραμέτρων που επηρεάζουν τις επιδόσεις και την πρόοδο των μαθητών. Η διαμόρφωση πρακτικών βελτίωσης των επιδόσεων και ενίσχυσης της πρόοδου των μαθητών από την πλευρά του σχολείου. Η διαπίστωση ελλείψεων σε θετικές πρωτοβουλίες, αλλά και η ανάδειξη των καλών πρακτικών.
2. Η συγκριτική αξιολόγηση των αποτελεσμάτων που αφορούν το συγκεκριμένο δείκτη σε σχέση με άλλους δείκτες, όπως Εφαρμογή του Αναλυτικού Προγράμματος ΕΑΕ και των Εξατομικευμένων Προγραμμάτων Εκπαίδευσης, Ποιότητα της διδασκαλίας/παρέμβασης, Κλίμα και σχέσεις στο σχολείο, Ενισχυτικές, Υποστηρικτικές και Αντισταθμιστικές Παρεμβάσεις κ.ά.
3. Η πιθανή σύνδεση του δείκτη με την ανάπτυξη σχεδίων δράσης στη ΣΜΕΑΕ.

Μέθοδος Εργασίας:

Τα μέλη των ομάδων εργασίας, αξιοποιώντας τα αρχεία του σχολείου και των εκπαιδευτικών, συλλέγουν και επεξεργάζονται στοιχεία που αφορούν στα επιτεύγματα (επιδόσεις σε μαθήματα, ατομικές και ομαδικές εργασίες, ανάπτυξη πρωτοβουλιών, συνεργασίες κ.ά.) και την πρόοδο των μαθητών. Εξετάζουν, αναλύουν και συγκρίνουν τις πρακτικές του σχολείου, καθώς και τα ιδιαίτερα (κοινωνικά, οικονομικά, πολιτισμικά) χαρακτηριστικά του μαθητικού πληθυσμού που συνδέονται με τις διαφοροποιήσεις του συγκεκριμένου δείκτη. Διαμορφώνουν εργαλεία διερεύνησης (ερωτηματολόγια, σχέδια συνέντευξης κ.ά.) των ποιοτικών χαρακτηριστικών του δείκτη. Διερευνούν την προτεραιότητα του δείκτη σε σχέση με άλλους δείκτες και την πιθανή σύνδεση του δείκτη με την ανάπτυξη σχεδίων δράσης στη ΣΜΕΑΕ.

Πηγές :

Ηλεκτρονικά αρχεία προόδου των μαθητών, Καρτέλες μαθητών, Πρακτικά συνεδριάσεων Συλλόγου Διδασκόντων, Αρχεία Προσωπικού του σχολείου.

Εργαλεία :

Φόρμες καταγραφής δεδομένων του σχολείου, ερωτηματολόγια, σχέδια συνέντευξης, σχέδια παρατήρησης κ.ά.

Ενδεικτικά ποσοτικά στοιχεία για τη διερεύνηση του δείκτη

Μπορούν να αξιοποιηθούν όσα στοιχεία κρίνονται απαραίτητα από τα δεδομένα του σχολείου. Μπορεί να καταγραφεί η επίδοση (μ.ο.) των μαθητών κατά μάθημα, τάξη και φύλο, τα ποσοστά μαθητών που βελτίωσαν τις επιδόσεις τους κατά τη διάρκεια της χρονιάς και ποσοστά μαθητών που βελτίωσαν τις επιδόσεις τους από τάξη σε τάξη. Μπορούν επίσης να διερευνηθεί διαχρονικά η επίδοση των μαθητών με βάση την πορεία της εξέλιξής τους στο σχολείο.

Προτείνεται να καταγραφεί η εξελικτική πορεία των μαθητών ανά θεματική ενότητα παρέμβασης (π.χ. Κοινωνικές, Συναισθηματικές δεξιότητες) σε σχέση με τα Αναλυτικά Προγράμματα ΕΑΕ και το Εξατομικευμένο Πρόγραμμα Εκπαίδευσης.

Μπορεί να χρησιμοποιηθεί η περιγραφική αξιολόγηση. Επίσης, ενδείκνυται να διερευνηθεί η διασπορά των επιτευγμάτων με αριθμητική αξιολόγηση, μέσω της χρήσης καταγραφής των σταδίων ανάλυσης έργου ενός στόχου. Η αριθμητική αξιολόγηση μπορεί να χρησιμοποιηθεί και για την καταγραφή των επιτευγμάτων ανά χρονικά διαστήματα (π.χ. αριθμός εμφάνιση της αναμενόμενης συμπεριφοράς ανά 10', ανά διδακτική ώρα, ανά εβδομάδα).

Πρόσθετα στοιχεία

Το προσωπικό του σχολείου καθορίζει πρόσθετα εναλλακτικά ή συμπληρωματικά στοιχεία για τη διερεύνηση των κριτηρίων του δείκτη σύμφωνα με τις ιδιαιτερότητες της ΣΜΕΑΕ.

Παρατηρήσεις

Ενδεικτικά ερωτήματα διερεύνησης των ποιοτικών χαρακτηριστικών του δείκτη	1	2	3	4
Τα εκπαιδευτικά επιτεύγματα των μαθητών ανταποκρίνονται στους στόχους και τα περιεχόμενα του Αναλυτικού Προγράμματος ΕΑΕ και του Εξατομικευμένου Προγράμματος Εκπαίδευσης.				
Όλοι οι μαθητές –χαμηλής, μέσης, υψηλής επίδοσης– παρουσιάζουν πρόοδο σε σχέση με προηγούμενα επιτεύγματά τους.				
Όλοι οι μαθητές ανεξάρτητα με το επίπεδο των ικανοτήτων/δυνατοτήτων τους παρουσιάζουν πρόοδο σε σχέση με προηγούμενα επιτεύγματά τους.				
Η διαφορά στις επιδόσεις μεταξύ των λιγότερο και των περισσότερο ικανών μαθητών μειώνεται κατά τη διάρκεια της χρονιάς.				
Το σχολείο έχει αναπτύξει προσαρμοσμένο σύστημα αντικειμενικής αξιολόγησης της προόδου των μαθητών				
Η ΣΜΕΑΕ τηρεί portfolio για κάθε μαθητή.				
Το σχολείο αναλαμβάνει πρωτοβουλίες και δράσεις με σκοπό τη συνεχή βελτίωση της προόδου και των επιδόσεων των μαθητών/τριών.				
Το σχολείο αναλαμβάνει πρωτοβουλίες και δράσεις για την υποστήριξη ειδικών περιπτώσεων μαθητών/τριών σε ζητήματα ενίσχυσης της μάθησης και βελτίωσης των επιδόσεων.				
Πρόσθετα ερωτήματα διερεύνησης των ποιοτικών χαρακτηριστικών του δείκτη	1	2	3	4
Παρατηρήσεις				

ΠΕΔΙΟ: 5ο : ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

ΤΟΜΕΑΣ: Γ. ΑΤΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ

Δείκτης Αξιολόγησης: 5.3. Ατομική και κοινωνική ανάπτυξη των μαθητών

Περιγραφή του δείκτη :

Ο δείκτης αυτός αναφέρεται στην επίτευξη στόχων του σχολείου, όπως η βελτίωση του μορφωτικού επιπέδου, η ανάπτυξη των κοινωνικών-συμμετοχικών δεξιοτήτων και ικανοτήτων, η καλλιέργεια δημοκρατικών στάσεων και αξιών (ισότητα, αλληλεγγύη, σεβασμός της διαφοράς) με σκοπό την αποτελεσματική προετοιμασία για την ένταξη και την ενεργό συμμετοχή των μαθητών/τριών στα κοινά ως υπεύθυνων και δημοκρατικών πολιτών. Συμπεριλαμβάνει στοιχεία που αφορούν στις πρακτικές του σχολείου για την ενίσχυση και τη βελτίωση της ατομικής και κοινωνικής ανάπτυξης των μαθητών/τριών. Προσεγγίζεται η ολόπλευρη ανάπτυξη των μαθητών και η προστασία των δικαιωμάτων τους αποτελεί βασικό στόχο της εκπαίδευσης.

Ενδεικτικά κριτήρια ποιότητας:

- Διασφάλιση της συναισθηματικής, ατομικής και κοινωνικής ανάπτυξης των μαθητών
- Διασφάλιση και προαγωγή της ισότητας και της δικαιοσύνης (ισότιμη και δίκαιη αντιμετώπιση όλων των μαθητών ανεξαρτήτως ικανοτήτων, εθνικότητας, γλώσσας, θρησκείας, κλπ.)
- Διαμόρφωση υπεύθυνων, ενεργών και δημοκρατικών πολιτών

Σκοπός / Αντικείμενο διερεύνησης του δείκτη :

1. Η διερεύνηση των πρακτικών του σχολείου με σκοπό την ατομική και κοινωνική ανάπτυξη των μαθητών/τριών. Η εξέταση των δράσεων που αναπτύσσονται στο σχολικό περιβάλλον και ενισχύουν την κοινωνική και πολιτική συνειδητοποίηση των μαθητών/τριών. Η μελέτη πρωτοβουλιών και αντισταθμιστικών παρεμβάσεων με σκοπό την καταπολέμηση των διαχωρισμών και του κοινωνικού αποκλεισμού των μαθητών με αναπηρία και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, την εξάλειψη φαινομένων της σχολικής βίας, τον περιορισμό της ξενοφοβίας και τη διαχείριση της πολιτισμικής ετερότητας με βάση τις αρχές της διαπολιτισμικής αγωγής. Η διαπίστωση προβλημάτων στο χώρο του σχολείου, ελλείψεων σε θετικές πρωτοβουλίες του σχολείου, αλλά και η ανάδειξη των καλών πρακτικών.
2. Η συγκριτική αξιολόγηση των αποτελεσμάτων που αφορούν το συγκεκριμένο δείκτη σε σχέση με άλλους δείκτες, όπως Οργάνωση και Διοίκηση του Σχολείου, Κλίμα και Σχέσεις στο Σχολείο, Επιμόρφωση του Προσωπικού του σχολείου κ.ά.
3. Η πιθανή σύνδεση του δείκτη με την ανάπτυξη σχεδίων δράσης στη ΣΜΕΑΕ.

Μέθοδος Εργασίας:

Τα μέλη των ομάδων εργασίας, αξιοποιώντας τα αρχεία του σχολείου και των εκπαιδευτικών, συλλέγουν και επεξεργάζονται στοιχεία που αφορούν στις πρακτικές στο χώρο του σχολείου (λειτουργία μαθητικής κοινότητας, ανάπτυξη πρωτοβουλιών και οργάνωση δραστηριοτήτων από τους μαθητές, συνεργασίες εκπαιδευτικών-μαθητών). Παρατηρούν, εξετάζουν, αναλύουν και συγκρίνουν τις πρακτικές του σχολείου, καθώς και τα ιδιαίτερα (κοινωνικά, οικονομικά, πολιτισμικά) χαρακτηριστικά του μαθητικού πληθυσμού που συνδέονται με τις παραμέτρους του συγκεκριμένου δείκτη. Επίσης, παρατηρούν, εξετάζουν, αναλύουν και συγκρίνουν τα αποτελέσματα με τα αποτελέσματα άλλων δεικτών. Διαμορφώνουν εργαλεία διερεύνησης (ερωτηματολόγια, σχέδια συνέντευξης κ.ά.) των ποιοτικών χαρακτηριστικών του δείκτη. Διερευνούν την προτεραιότητα του δείκτη σε σχέση με άλλους δείκτες και την πιθανή σύνδεση του δείκτη με την ανάπτυξη σχεδίων δράσης στη ΣΜΕΑΕ.

Πηγές:

Βιβλίο Πράξεων Διευθυντή, Βιβλίο Πράξεων Συλλόγου Διδασκόντων, Προσωπικό του σχολείου κ.ά.

Εργαλεία:

Φόρμες καταγραφής δεδομένων του σχολείου, ερωτηματολόγια, σχέδια συνέντευξης, σχέδια παρατήρησης κ.ά.

Ενδεικτικά ποσοτικά στοιχεία για τη διερεύνηση του δείκτη

Συμμετοχή των μαθητών σε προγράμματα δράσης κοινωνικού και πολιτιστικού περιεχομένου στην τοπική κοινωνία (αριθμός, διάρκεια, περιεχόμενο, πλήθος συμμετεχόντων μαθητών).

Ομιλίες, διαλέξεις ειδικών επιστημόνων στους μαθητές στο χώρο του σχολείου (θεματολογία, συχνότητα, πλήθος συμμετεχόντων).

Ανάπτυξη προγραμμάτων κοινωνικής ένταξης των μαθητών (αριθμός, διάρκεια, περιεχόμενο).

Ανάπτυξη συνεργασιών με άλλα σχολεία σε εθνικό και διεθνές επίπεδο (αριθμός, διάρκεια, περιεχόμενο).

Εθελοντικές δράσεις των μαθητών και του προσωπικού του σχολείου (είδη δράσεων, πλήθος συμμετεχόντων, διάρκεια, αποτελέσματα).

Ανάπτυξη μορφών επικοινωνίας του σχολείου, όπως έκδοση σχολικής εφημερίδας, ενημέρωση σχολικής ιστοσελίδας, ενημερωτικά έντυπα κ.ά. (μορφές, περιεχόμενο, συχνότητα).

Περιστατικά βίας μεταξύ συμμαθητών που απασχόλησαν το Σύλλογο Διδασκόντων ή τη Διεύθυνση του σχολείου (αριθμός, συχνότητα, πλήθος συμμετεχόντων).

Περιστατικά αλληλεγγύης μεταξύ συμμαθητών (περιγραφή, πλήθος συμμετεχόντων μαθητών, αποτελέσματα).

Πρόσθετα στοιχεία

Το προσωπικό του σχολείου καθορίζει πρόσθετα εναλλακτικά ή συμπληρωματικά στοιχεία για τη διερεύνηση των κριτηρίων του δείκτη σύμφωνα με τις ιδιαιτερότητες της ΣΜΕΑΕ.

Παρατηρήσεις

Ενδεικτικά ερωτήματα διερεύνησης των ποιοτικών χαρακτηριστικών του δείκτη	1	2	3	4
Η ατομική, κοινωνική και πολιτική ανάπτυξη των μαθητών αποτελεί ένα βασικό θέμα προβληματισμού και συζήτησης μεταξύ των εκπαιδευτικών του σχολείου.				
Το σχολείο αναπτύσσει πρωτοβουλίες και δράσεις με σκοπό την κατανόηση, την προστασία και την άσκηση των δικαιωμάτων των μαθητών στο σχολείο και την κοινωνία.				
Το σχολείο αναπτύσσει πρωτοβουλίες και δράσεις με σκοπό την Συμβουλευτική υποστήριξη των μαθητών.				
Το σχολείο αναλαμβάνει πρωτοβουλίες με σκοπό την κοινωνική ένταξη των μαθητών.				
Στο σχολείο μας εκδηλώνονται σπάνια συγκρούσεις μεταξύ των μαθητών.				
Οι μαθητές του σχολείου μας είναι ενωμένοι και δεν χωρίζονται σε αντιμαχόμενες «παρέες».				
Όλοι οι μαθητές στο σχολείο μας γίνονται αποδεκτοί από τους συμμαθητές τους ανεξάρτητα από το είδος της αναπηρίας, την εθνική τους καταγωγή, το χρώμα τους ή τις μαθησιακές δυσκολίες που έχουν.				
Το σχολείο αναλαμβάνει πρωτοβουλίες και δράσεις με σκοπό την καλλιέργεια δεξιοτήτων, στάσεων και αξιών, ώστε οι μαθητές να συμμετέχουν ως υπεύθυνοι και ενεργοί πολίτες σε μια δημοκρατική κοινωνία.				
Το σχολείο αναλαμβάνει πρωτοβουλίες και δράσεις με σκοπό την κοινωνική και πολιτιστική ανάπτυξη των μαθητών.				
Το σχολείο αναλαμβάνει πρωτοβουλίες και δράσεις με σκοπό την καταπολέμηση των διαχωρισμών και του αποκλεισμού και την ενδυνάμωση της αλληλεγγύης και της συνεργασίας μεταξύ των μαθητών.				
Οι προσπάθειες του σχολείου να προσφέρει σε όλους τους μαθητές ίσες ευκαιρίες μάθησης είναι αποτελεσματικές.				
Το σχολείο αναλαμβάνει πρωτοβουλίες και δράσεις με σκοπό την ενίσχυση του αισθήματος εμπιστοσύνης και ασφάλειας μαθητών και γονέων στο έργο του σχολείου.				

Πρόσθετα ερωτήματα διερεύνησης των ποιοτικών χαρακτηριστικών του δείκτη	1	2	3	4
Παρατηρήσεις				